

dolenjka, d.d.

NOVO MESTO

Cenjene kupce vabimo na otvoritev SAMOPOSTREŽBE v Kostanjevici v četrtek, 23. decembra 1999, ob 12. uri.

Vse kupce vabimo na degustacijo.

Zelimo vam vesele božične praznike!

DOLENJSKI LIST

Št. 51 (2626), leto L • Novo mesto, četrtek, 23. decembra 1999 • Cena: 210 tolarjev

Naravovarstveniki proti deponiji

Svet pokrajine Posavje v ustanavljanju o perečih problemih

SEVNICA - Posavci se bodo odločeno uprli poskusom centralizacije in se v luč predvidene regionalizacije države ne strinjajo za delitev Slovenije na 8 pokrajin. Vztrajajo pri delitvi na srednjem velikem pokrajini, ki se je uveljavila v sedemdesetih in osemdesetih letih in deli državo na 12 regij. Mnoge upravne službe so to delitev obdržale ali pa so jo v zadnjih letih celo na novo vpeljale. In to navkljub temu, da velikost regij v nekaterih primerih ne ustreza normativom EU. Je pa po mnenju Igorja Vrišerja taka delitev strokovno utemeljena z omrežjem centralnih naselij in njihovih vplivnih območij.

Svetovalec vlade Andrej Čoker je na seji sveta pokrajine Posavje opozoril, da ne bi smeli mesti medobčinskega sodelovanja, ki ga že zdaj omogoča zakonodaja, in na 6 spornih vprašanjih regionalizacije. Na prvem mestu je strokovno sporen 143. člen ustawe. Službi za zakonodajo in za lokalno samoupravo se zavzemata zgodil za spremembo tega člena in ne za črtanje, za kar se zavzema 33 poslancev državnega zborja. "Ljubljana se ne ukvarja kaj dosti s tem, kakšna bo regionalizacija, nam na podeželju, na jugu Slovenije, pa ni vseeno," je poddaril predsednik sveta pokrajine Kristijan Janc. Direktor območne GZS Valentin Dvojmoč pa je menil, da imajo v Posavju premašno razvojnih dokumentov, da bi sploh lahko koristili sredstva EU. Zgledovali bi se lahko po Prekmurcih in Zasavcih.

SVET POKRAJINE POSAVJE V USTANAVLJANJU - Državni sekretar v ministrstvu za gospodarske dejavnosti dr. Robert Golob in državni sekretar v ministrstvu za okolje in prostor Radovan Tavzes s sodelavci na sestanku sveta pokrajine v Sevnici. (Foto: P. Perc)

Projekt talec pogajan!

Samo vprašanje časa je, kdaj bo končno stekla gradnja spodnjessavske verige hidroelektrarn. "Naj se ta 23. december čim prej zgodi!" je malce obupano in na pol v šali pozval krški župan Franci Bogovič na zadnji seji sveta pokrajine Posavje v ustanavljanju, kjer so Posavci (spet) nemočno in jezno premlevali, zakaj se toliko operava "naložba stoletja" očitno pomika v naslednje stoletje. Niko Galeša, predsednik strokovne skupine Posavja za izgradnjo HE na spodnji Savi, si je tako pravzaprav zastavil retorično vprašanje, ali niso sposobni ali ne znajo lobirati, da jih Ljubljana ne sliši? Projekt HE na spodnji Savi je postal talec pogajan z avstrijskim koncesionarjem. Kakor koli se že bodo odločili (do) 23. decembra glede koncesionarja, po zagotovilih dr. Roberta Goloba to ne bi smelo vplivati na odločitev o gradnji, kajti o potrebnosti teh elektrarn so že dosegli širok konsenz.

Da se gradnja HE še ne bo zgodila kmalu, nakazujejo besede okoljskega državnega sekretarja Radovana Tavzesa, za katerega ni dogodek 23. decembra 1999, marveč, da bi dobili denar za ureditev vodnega režima na spodnji Savi. Na svidenje pri začetku gradnje HE Boštanj v naslednjem tisočletju, torej kvečemu leta 2001! Če se ne bodo gospodje v beli Ljubljani domislili še kakšne "finte", da bi še malo zavlačevali...

PAVEL PERC

Kdaj cesta na Dolenjsko?

Minister Bergauer zatrjuje, da so variante poteka avtoceste izdelane in tudi denar je, le uskladiti se je treba

TREBNJE - Predstavniki dolenskega in belokranjskega gospodarstva so v upravnem odboru območne gospodarske zbornice opozorili na infrastrukturno zastalost sicer gospodarsko zgledne regije. Bojijo se namreč, da se bo gradnja avtocestnega kraha proti Dolenjski zavlekla preko leta 2006, čeprav tukajšnje gospodarstvo že ta trenutek nujno potrebuje normalno cestno povezavo s središčem Slovenije.

Na pogovor o cestah na Dolenjsko so poleg predstnikov Darša povabili tudi ministra za promet in zvez Antona Bergauerja ter predsednika državnega sveta Toneta Hrovata. Kot je ugotavljal minister Bergauer, zastavljene roke izgradnje avtoceste ovirajo dolgotrajni postopki pri pridobivanju dokumentacije, ki zahtevajo so-

glasja mnogih uporabnikov prostora. Kot je dejal, so variante poteka trase pripravljene, zagotovljaj pa je tudi, da denarja ne bo primanjkovalo, le uskladiti bi se bilo treba in umiriti apetite po vzporednih naložbah, kot so urejanje vodotokov, infrastrukture, za katero bi morala poskrbeti lokalna skupnost, arheološka izkopalovanja in še kaj.

Po besedah trebanjskega župana Cirila Pungartnika in novomeškega podžupana Adolfa Zupana mora odgovornost za pripravo dokumentacije nositi investitor, ne pa jo prelagati na lokalne skupnosti, ki s svojimi zahtevami v zvezi z izgradnjo avtoceste po njunem mnenju nikakor ne pretiravajo. "Občutek imamo, da naročajo nove študije zato, da bi zavlačevali z izgradnjo," je menil Zupan.

B. D. G.

STOLETNICA ROJSTVA MATIJE TOMCA

PODZEMELJ, KAPLIŠČE - V spomin na stoletnico rojstva skladatelja in duhovnika Matije Tomca bo v nedeljo, 26. decembra, ob 10. uri v farni cerkvi v Podzemljiju spominska maša, ki jo bo daroval ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode. Pri maši bo pel komorni mešani zbor škofijske gimnazije iz Ljubljane pod vodstvom Damijana Močnika. Ob 12. uri pa bodo na Tomčevi rojstni hiši v Kapliščih odkriti spominsko ploščo, ki jo bo postavilo Belokranjsko muzejsko društvo, odkril pa državni sekretar na ministrstvu RS za kulturo Silverster Gaberšček. Skladatelja Tomca bo predstavil Silvester Mihelčič, zapel pa bo metliški oktet Vitis pod vodstvom Mateja Jakša-Jurkovič. Ob stoletnici Tomčevega rojstva bo izšla tudi notna zbirka "Aj, zelenja je vsa gora" s Tomčevimi priredbami belokranjskih pesmi za mladinske zbole.

Ob koncu tedna bo nekaj več oblčnosti. V nedeljo so možne padavine, nekoliko bo topleje.

DOLENJSKA POTREBUJE CESTE ZDAJ - Kot so zagotavljali gostje na seji upravnega odbora območne gospodarske zbornice, med njimi tudi minister za promet Anton Bergauer, dela na dolenskih cestah tečejo, čeprav se zapleta s papirji in odkupi zemljišč. Zdaj naj bi odsek Bič-Trebnje-Hrastje razdelili na tri podoseke in za vsakega posebej izdali lokacijsko dovoljenje, da bi tako lahko nadaljevali z gradnjo od Biča navzdol, četudi potek avtoceste pri Trebnjem še ni dogovoren. (Foto: B. D. G.)

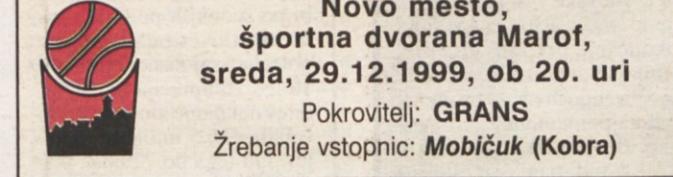
Košarka

KRKA TELEKOM : ZAGORJE

Novo mesto,
športna dvorana Marof,
sreda, 29.12.1999, ob 20. uri

Pokrovitelj: GRANS
Žrebanje vstopnic: Mobičuk (Kobra)

Liga Kolinska

Berite danes

stran 2:

- Po novem iz Brežic tudi kokakola
- Po novem letu bo cepljenje obvezno

stran 6:

- Pitne vode že spet primanjkuje

stran 11:

- Hugo pijan do smrti pretepel svojo mamo

stran 19:

- V pričakovanju najlepših praznikov

stran 22:

- Zlomljeni kosti pomaga prožna žica

stran 24:

- Čudeži, znanilci nove dobe

zavarovalnica triglav, d.d.

Območna enota Novo mesto

Namesto čestitk smo sredstva podarili novomeški bolnišnici za projekt "Dializa 2000".

*Vesel božične praznike
in srečno novo leto!*

ISSN 0416-2242

Dogodek po vašem izboru

Pisalo se je leto 1999. Ta kombinacija številki, ki zaznamuje letošnje leto, je na tukajšnjem zemljepisni širini edini nam vsem skupni podatek za iztekajoče se leto. Drugače tudi v zvezi s tem letom velja, da imajo vsake oči svojega malarja. V anketi letošnje predzadnje številke Dolenjskega lista so sogovorniki nizali vtiče o dogodkih v letošnjih dvanajstih mesecih. Šlo je za vprašanje o t. i. dogodku leta v njihovem kraju, njihovi pokrajini, skratka v domačem okolju. Komur je ljubše mislit planetarno, je kajpak lahko povedal, kaj posebnega je letos opazil na Zemlji ali v njeni okolici.

Planeta ni razjedal dolgčas, za kar so poskrbeli vojskovodje, umetniki in izumitelji, med drugimi ti. Tudi svet pred domaćim pragom nam je bil posejan z zanimivostmi in izjemnimi dogodki. V tem primeru je treba govoriti o zaslugah v vlogi županov, lokalnih umetnikov in drugih ustvarjalcev, ter - seveda - o vlogi, dogodivščinah in vtičih posameznika. Sodeč po anketi, je v letošnjem letu izšlo nekaj dragocenih knjig, zato česa so iztrzali nekaj kulturnih spomenikov, zgodile so še žal tudi hude nesreče, nastalo je nekaj novih parkirišč, dogovorili so se za gradnjo športnih dvoran, razširjali so ceste, igrala je svatbena koračnica, letale so štorklje, klub vsemu so nekateri našli (nove) službe. Skoraj čisto navadno leto.

KSENIA KHALIL, ekonomistka iz Črnomlja: "Odhajajoče leto mi bo najbolj ostalo v spominu po tem, da sem izdala svojo prvo knjigo o nerajski hrani, ki je bila, kot mi je prišlo na ušesa, dobro sprejeta. Od dogodkov v okolici se mi bo vtičnilo v spomin precej razgibano kulturno življenje. Nasloplih sem kar zadovoljna z letom, ki se izteka, saj je izpolnilo moja pričakanja."

MARIJA ZORKO, upokojenka iz Trnovca pri Metliku: "Letošnje leto se mi je zdelo precej običajno in podobno ostalim, in kar dobro bo, če bo tako tudi vnaprej. Letašnje leto me nameči razočaralo. Hudo me je pretreslo, da je bilo v naši vasi več hudih nesreč, celo z najhujšimi posledicami. Bilo je tudi srečno, saj si ga bom zapomnila predvsem po tem, da se je poročila moja hčerka."

MILENA RAJŠL, učiteljica na dobrniški šoli: "Šele prvo leto poučujem na tej šoli in zame je najlepši dogodek leta to, da smo pridobili nove prostore, kar omogoča, da imamo poslej pouk samo dopoldne. S tem so se izboljšale tudi delovne razmere za naš mali kolektiv, ki zelo dobro sodeluje. Zame je najsrcenejši dogodek, da sem se letos poročila."

ROMAN KRAGL, natakar v Paradižu, lokalni Gostinskega podjetja Sevnica: "Če omenim drobne, a po moje kar pomembne pridobitev v iztekajočem se letu, ne morem mimo lepo urejenega parkirišča za Hotel-sko-trgovskim centrom, kar je pomembno tudi za naš lokal. Vesel sem tudi, ker so v bližini mojega doma cestari razširili dva ovinka proti Lončarjevem Dolu in je zdaj vožnja varnejša."

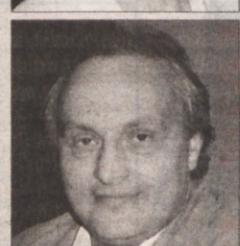
FRANCI BOGOVIČ, župan občine Krško: "V občini smo uspeli narediti presek stanja. Ob koncu leta imamo več ali manj rešene nekatere zadeve, ki jih ni bilo mogoče doreči, tako so ostale drobne stvari, ki so sporne. Lažje bo načrtovati in optimistično iti naprej. Na posavski ravni se mi zdi dobro, da smo se vsi trije župani pogovorili in da nekaj projektov poteka usklajeno."

MARJANCA RAŠOVIČ, vodja kuhinje v Petrolovenem Motelu na Čatežu, iz Brežice: "Ob koncu leta sem vesela, da smo preživeli leto in da nas niso dali na cesto. Ljudje so bili ves čas v negotovosti, ali bo služba ali je ne bo. Leto je bilo povprečno, nič izjemnega se ni zgodilo. Tudi letos me ni vznemirjala politika. Politikov je bilo dosti, veliko se kregajo, ne naredijo pa nič konkretnega."

DUŠAN ZAMIDA, upokojenec iz Kočevja: "Zame kot nekdajnega športnika in še vedno velikega ljubitelja športa je bil letos najpomembnejši dogodek na Kočevskem podpis sporazuma o izgradnji športne dvorane med ministrom za šolstvo in šport Pavletom Zago in županom Jankom Vebrom. Nova dvorana je pogoj za obstoj kočevskega športa in vključevanje še večjega števila ljudi."

FRANC ČEŠAREK, samostojni podjetnik iz Nemške vasi pri Ribnici: "Letošnje leto je v Ribnici zaznamovalo dokončanje prepobrene prenove Plečnikovih zvonikov na ribniški cerkvi. Za Slovenijo in njeno promocijo pa je bil najpomembnejši Humarjev podvig. Bil je prikaz človeških zmogljivosti, a tudi pametne odločitve. Lahko nam je za zgled tudi na vseh drugih področjih."

MARKO PRAZNIK, sistemski inženir iz Novega mesta: "V minulem letu se je veliko zgodilo: najprej sem zamenjal službo in junija dobil tudi prvega otroka, sina. Ta dva dogodka sta tako popestila moje življenje, da si bom to leto zagotovo zapomnil. Nova služba je velik korak in z njim sem doslej kar zadovoljen, sin pa je prišel še za povrh, tako da bomo leto 2000 čakali v troje."

Po novem iz Brežic tudi kokakola

V naslednjih treh letih bo Vino Brežice polnilo pijače Coca-Cola Beverages za slovenski trg - Za 250 milijonov tolarjev skupnih vlaganj - V prvem letu 35 milijonov litrov

BREŽICE, LJUBLJANA - Potem ko so v preteklo sredo pozno v noč v Brežicah potekali razgovori med družbo Coca-Cola Beverages Slovenija in Vinom Brežice, so že naslednji dan v Ljubljani slovensko podpisali partnerski sporazum. Pogodba je tudi potrdila, da proizvodnja ene najbolj znanih blagovnih znamk na svetu ostaja v Sloveniji, čeprav je Coca-Cola Beverages opustil proizvodnjo v Žalcu.

Že cel mesec pred dogovorom je tehnično osebje Coca-Cola preverjalo sposobnost polnjenja v Vinovi polnilnici v Sentlenartu, nedaleč od Brežic. Vino že 25 let sedelje s Schewppsom, ki je od lanskega decembra v lasti Coca-Cola. Po Schewppsovih merilih je brežiška polnilnica najboljša v Evropi in med 10 najboljšimi v svetu, toda zahteva novega partnerja so Brežičane kljub temu presenetile. "Ugotovili smo, da ima Coca-Cola še višje standarde, zato bomo morali še veliko spremeniti," je po podpisu pogodbe povedal glavni direktor Vina Karrel Recer. Za prilaganje bosta oba partnerja skupaj vložila v proizvodnjo 200 milijonov tolarjev, poleg tega pa bo Coca-Cola namenila še 50 milijonov za usposabljanje tehničnega osebja doma in v tujini.

Triletna pogodba o polnjenju kokakole in drugih pijač iz te družine je prišla ravno pravi čas, kajti brežiška polnilnica ima prevelike zmogljivosti za svoj trg, zato bi se v kratkem na seznamu tehničnih presežkov znašlo 50 od skupno 188 zaposlenih. "Pogodba je izvir za našo družbo, ki tako vstopa v evropsko konkurenco, hkrati pa prepotreben obliž za

rano, ki je nastala ob izgubi trgov in neizkorisnih zmogljivostih," poudarja direktor Recer.

Coca-Cola bo v Brežice postopoma prenesla polnjenje celotne palete svojih pijač. Že januarja bodo s polnilne linije prisle prve steklenice, medtem ko bodo platenke začeli polniti spomladši. V prvem letu naj bi napolnili 35 milijonov litrov pijač iz tega programa, kar je veliko ob podatku, da je Vino Brežice doslej letno prodalo 15 milijonov litrov vseh pijač, od tega 3 milijone litrov vina in ostalo brezalkoholnih pijač. Dejstvo, da brežiško podjetje lahko količinsko več kot podvoji proizvodnjo, kaže, kako ogromne in

Karel Recer

premalo izkorisčene so zmogljivosti njegove polnilnice. Doslej so brezalkoholne pijače predstavljale 81 odst. celotnega proizvodnega programa Vina Brežice, zdaj se bo s proizvodnjo za Coca-Cola odstotek povečal celo na 93. Kot sta pod podpisom povedala direktor Vina Recer in Tom Galek, generalni direktor Coca-Cola Beverages za jugovzhodno Evropo, obe podjetji pričakujeta, da bo sklenjeni posel donosen.

B. DUŠIČ GORNIK

Zlata plaketa Krki in Tonetu Gošniku

LJUBLJANA - 15. decembra je Ivan Dolničar, predsednik glavnega odbora ZZB in udeležencev NOB Slovenije podelil več srebrnih in zlatih plaket Zvezze borcev. Za zvestobo boju za svobodo domovine, za vesstransko oporo in pomoč pri delovanju, prireditvam in slovenskim borčevskim organizacijam, kjer je bila tovarna zdravila Krk zmeraj odprtih rok in razumevajočega srca, je zlato plaketo ZZB NOB Slovenije prejela tudi tovarna zdravila Krka. Visoko priznanje je prevzel Stanislav Plavec, član uprave in namestnik generalnega direktorja podjetja. Za dolgoletno delo v ZZB, za plodno novinarstvo in publicistiko o NOB je zlato plaketo dobil tudi Tone Gošnik iz Novega mesta.

Zdravstvene kartice razdeljene

Zelo malo napak

NOVO MESTO - Po pilotni uvedbi kartice zdravstvenega zavarovanja v Krškem smo Dolenjci in Belokranjci prvi v Sloveniji zamenjali stare zdravstvene izkaznice s sodobnim dokumentom - kartico. Od 18. oktobra pa do začetka decembra je kartice prejelo 103.000 zavarovanec iz novomeške območne enote ZZZS in okrog 2.000 zavarovanec iz drugih območnih enot (npr. zaposleni v Ljubljani), ki pa imajo stalno bivališče v naši regiji.

V tem času so postavili tudi 15 samopostrežnih terminalov za potrjevanje in azuriranje kartic. Zdravstveno osebje pa je prejelo profesionalne kartice, s pomočjo katere lahko berejo podatke na zavarovančevi kartici, letih so razdelili okrog 600. V glavnem so jih prejeli zdravstveni tehnični in medicinske sestre, zanje pa so organizirali tudi izobraževanje. Po ambulantah so razdelili še 226 čitalnikov.

Direktorica novomeške območne enote ZZZS Sušana Jarc je povedala, da je razdelitev kartic sicer potekala počasneje, kot so prvotno predvidevali, predvsem zaradi omejenih možnosti pošte, so pa zelo zadovoljni, ker se je izkazalo, da je na karticah zelo malo napak, tudi zaradi natančnega in prizadetnega dela njihovih delavcev. Še največ negodovanja pri ljudeh je bilo zaradi tega, ker so kartice prihajale za vsakega zavarovanca posebej in so tako v družini moralni po vsako pošiljko posebej na pošto, če jih poštar ni našel doma. Zato so Novomeščani direkcijo že opozorili, naj v ostalih območnih enotah, kjer se pripravljajo na uvedbo kartice, poenostavijo način vročanja kartic.

J. D.

Po novem letu bo cepljenje obvezno

Tudi dolenjski starši v strahu pred morilsko bakterijo Hib - Okužen še nihče - Za samoplačniško cepljenje prijavljenih preko sto otrok - Po novem letu cepljenje obvezno in zastonj

NOVO MESTO - Med slovenskimi starši vlada že dober mesec dni prava panika in strah za svoje otroke. Začela se je z novico o smrti triletnega mariborskega fanta, ki se je usodno okužil z bakterijo Hib (Haemophilus influenzae b), prejšnji teden pa sta za gnojnini meningitisom hudo zbolela še dva otroka. Seveda se je zdaj tudi na Dolenjskem povečalo povpraševanje po cepljenju, ki je bilo doslej pri nas možno, a ne obvezno.

Kot je povedala dr. Alenka Švajger - Pavlakovič, vodja predšolskega dispanzera v Zdravstvenem domu Novo mesto, do zdaj v njihovi bolnišnici še niso sprejeli nobenega takega primera, vendor razume skrb in strah staršev za svoje malčke. Bakterija Hib namreč najbolj prizadene otroke do petega leta starosti, še posebej nevarna pa je za tiste, ki so pravkar preboleli hujšo boleznen in pri katerih je obramba telesa oslabljena zaradi drugih vzrokov. Kot je povedala Pavlakovičeva, so Infekcijsko kliniko v Ljubljani že dlje časa opozarjali, da bi cepljenje postal obvezno, čeprav so bili primeri okužbe s to bakterijo, ki lahko povzroči tudi smrt, tako pri

nas kot v tujini redki. Zdaj je že jasno, da bo s 1.1.2000 cepljenje uvrščeno v nacionalni program zdravstvenega varstva, torej se bo pridružilo programu obveznih cepljenj otrok od drugega meseca do petega leta starosti in bo zastonj.

Kljub temu pa so se nekateri starši že prej odločili za samoplačniško cepljenje. Prejšnji teden so v novomeškem zdravstvenem domu začeli s cepljenjem in starši so prijavili 101 otroka. Zanimanje je še veliko, saj je na listi čakajočih prijavljenih okrog 350 otrok. Od tretjega meseca do šestega meseca pa potrebna tri cepljenja (po

• Zavod za zdravstveno zavarovanje je sklenil, da bo vsem staršem, ki so otroke cepili proti bakteriji Haemophilus influenzae v decembri, povrnli stroške do višine 2.800 tolarjev. Povrnila lahko uveljavite z računom na vseh območnih enotah in izpostavah v času uradnih ur.

TEMELJNI KAMEN ZA VDC

ČRNMELJ - Minister za delo, družino in socialne zadeve Anton Rop in črnomaljski župan Andrej Fabjan sta v ponedeljek pri nekdajnji vojaški ambulanti na črnomaljskem Majerju položila temeljni kamen za težko pričakovani varstveno-delovni center (VDC). V sedanjem VDC se stiska kar 22 varovancev, v novem, ki naj bi bil končan prihodnje leto, pa bo prostora za 40 varovancev, kar naj bi po sedanjih podatkih zadostovalo za belokranjske potrebe vsaj naslednjih 5 do 10 let. Adaptacija in dograditev nekdajne ambulante bo veljala 166,5 milijona tolarjev. Od tega bo 70 odst. prispevala država, ostalo pa črnomaljska občina. Doslej so s prispevkami sponzorjev in dobrodelnimi prireditvami v vseh treh belokranjskih občinah zbrali že 10 milijonov tolarjev, od tega pa je kar 60.000 DEM prispevala žena lastnika Danfossa. Gradbeni dela v novem VDC bo opravil črnomaljski Begrad, v sedanjem pa bodo uredili bivalne prostore za varovance VDC.

5.814 tolarjev): za otroke od šestega meseca do enega leta starosti dvoje cepljenj: po isti ceni, od enega do petega leta eno po 5.680 tolarjev, od tretih do pet let pa tudi eno cepljenje po 3.690 tolarjev. Cepiva je dovolj.

L. MURN

Ljubljansko pismo

Upokojevanje po novem

Tudi državne in vdovske pokojnine

Kot vemo, je državni zbor 10. decembra s sprejetjem novega zakona o pokojinskem in invalidskem zavarovanju priznal zeleno luč za pokojninski reformo, ki se bo začela s 1. januarjem leta 2000. Po novem zakonu bo sistem pokojinskogrega in invalidskoga zavarovanja in invalidskega zavarovanja priznanih 20 let dolgoročnih delovne dobe, bo starostni pogoj 63 let za moške in 61 let za ženske. Ob zavarovalni dobi 15 let pa naj bi bil starostni pogoj 65 let za moške in 63 let za ženske. Zakon uvaja tudi nove vrste pokojnin: državno in vdovsko. Državna pokojnina je nekakšna nacionalna pokojnina v sistemu pokojinskogrega zavarovanja in ne izvira iz zavarovanja. Opredeljena je kot prejemek, ki se ob dobiti pokojnini določene starosti izplačuje osebi, ki nima nikakršne pokojnije in katere lastni dohodki ne presegajo cenzusa za pridobitev varstvenega dodatka, s pogojem, da je ta oseba dobitila 65 let in je med 15. in 65. letom starosti najmanj 30 let bivala v Sloveniji. Vdovska pokojnina pa je prejemek, ki pripada preživeliemu partnerju oz. ob izpolnjevanju določenih pogojev tudi razvezanemu zakoncu ali partnerju v zunajzakonski skupnosti, umrlega zavarovanca ali uživalca pokojnine. Veljavna odmerna stopnja za polno pokojnino in invalidsko zavarovanje na podlagi osebnih pokojninskih varčevalnih računov.

Kugodnemu razpletu triletne razprave o pokojninski reformi v Sloveniji je odločilno prispeval dogov

SAMOSVOJI OTROČIČKI - Mestna občina Novo mesto je največja in osrednja dolenska občina, ki po svoje tudi usmerja življenje na tem koncu. Kljub temu je treba priznati, da ji usodo krojijo tudi otročički, manjše občine, ki so se ločile od nje. Dokler se ne bodo sporazumele o delitveni bilanci, jih bo morala poprositi za marsikatero soglasje.

SKUPNA LAST? - V novomeškem naselju ob Seidlovi cesti, ki mu pravijo Plava laguna, se vrstijo prepriki okrog tega, čigave so parkirne hiše, skupini prostori, parkirišča. Prvotni lastnik, zdaj Pionir v stečaju, bi najraje parkirišča prodal, čeprav ni jasno, če so njegova. Tudi stanovalci bi jih, razumljivo, radi zase, hkrati pa si jih kot javno parkirišče lastijo še vsi drugi. Za ceste do teh "javnih površin" ni prepričen. Še posebej zdaj, ko bi bilo treba počistiti iz njih sneg.

PRIŠLO V MODO - Po dolenski prestolnici je nekaterim že prešlo v kri, kaže pa, da je postalo tudi modni hit. Te dni, ko je ulice in pločnike spet pobelil sneg, se vse več prebivalcev odloča, da bo le počistilo pred svojim pragom. Lepo od njih, če le ne bi snega metali kar na cesto.

TUDI PRVI - Ni res, da je Dolenska zadnja pri vseh projektih, ki jih država, pošle nad nas, državljane. Morda smo res zadnji, ko gre za reševanje podjetij, gradnjno cest, avtocest, električnega ali kakega drugega omrežja, smo pa zato prvi pri uvajanju kartice zdravstvenega zavarovanja. Morda bomo prvi še kdaj, če bo država začela še s kakšnim poskusnim projektom.

Ena gospa je rekla, da so v Podgorju najprej cepili trte, zdaj morajo pa še otroke.

MILIJON ZA DIALIZO

NOVO MESTO - V tednu od 11. do 17. decembra se je v sklad za izgradnjo dializnega oddelka v Splošni bolnišnici Novo mesto nabralo 944.000 tolarjev. Uprava bolnišnice naproša vse darovalce in tudi banke, da čitljivo vpisuje podatke.

V času od 6. do 19. decembra so v novomeški porodnišnici rodi: Jožeta Barle iz Gorenjih Selc - Vanjo, Bernardka Cimermančič s Hribi pri Oreku - dečka, Marija Zupančič z Gorenje Lokvice pri Metliki - Aleša, Matjaž Belentin s Sel pri Mirni - Jana, Erika Šuklj iz Desinca pri Črnomlju - Ano-Mari, Jožica Gorenčič z Mirne Peči - dečka, Ivka Simonič iz Ručetne vasi pri Črnomlju - Marka, Irena Horžen iz Trebnjega - Kristijana, Renata Bukovec iz Vavte vasi - Tino, Marta Bevc iz Šmalčje vasi - Andreja, Darja Frankovič s Črešnjevcem pri Semiču - Nejca, Jožica Bizjak iz Ravnegra pri Raki - Blaža, Mojca Mohar s Potov Vrha - Miho, Frančiška Fink iz Obrha pri Dolenjskih Toplicah - Domna, Damjana Črnugelj iz Velikih Brusnic - Tejo, Brigita Bele z Dolnje Težke Vode - Ljubo, Aga Stanojevič iz Vavte vasi - Davora, Darinka Hrovat iz Šentjerneja - Niko, Antonija Milčinovič iz Draščev - Antona, Irena Cimermančič iz Jurne vasi - Matveja, Barbara Miklavčič iz Bušnica - Vesno, Marija Švajger iz Šmarjeških Toplic - Neo in Leo, Matejka Kukenberger s Studencem - Urbana, Renata Jakšč z Vravničev - Denisa, Nataša Munič Škrabec iz Spodnjega starega Grada - Amber, Terezija Gorenc iz Kamnika - Marijo, Anica Bahor iz Dragovanje vasi - Marka, Milojka Turk Serbec z Otoča - Edo, Brigita Lakner iz Krškega - Katarina, Mukeleta Štefančič iz Kapljišč - Jasmino, Jadranka Žunič s Preleko - Veroniko, Lidija Pinatar iz Dolge vasi - Jana.

IZ Novega mesta: Nina Rauh iz Krallove ul. - Patricijo, Ksenija Škrabec iz Smrečnikove ul. - Katja, Sabina Šiler iz Prečne - Jana, Simona Jaki Kramar iz Westrove ul. - dečka, Vesna Podobnik iz Mušičeve ul. 14 - Tina in Dorina, Petra Zaletelj, Ob Težki vodi 9 - Timoteja.

Cestitamo!

TPV je danes skupina uspešnih

10-letnica skupine TPV - Pred leti 70 odst., zdaj le še polovico vsega prometa ustvarijo s sosednjim Revozom, saj povečujejo prodajo drugih programov - Še zametki novih družb

NOVO MESTO - Tovorno posebnih vozil so pred desetimi leti oblikovali kot ostanek, saj so vanjo združili programe, ki niso bili uporabni za proizvodnjo avtomobilov ali počitniških prikolic. S proizvodnjo posebnih vozil, v okvirju Sklada za razvoj, brez prepoznavnosti, znanega lastnika in ekonomskih moči je podjetje zašlo v hude težave.

Kot poudarja Vladimir Bahč, generalni direktor današnje skupine TPV, bi se razgovori o proizvodnji opreme za Renaultova vozila in za Revoz lahko slabko komčali, če ne bi zaposleni v celoti odkupili podjetja in prevzeli odgovornosti za novo zgodbo TPV-ja. V 10-ih letih se je iz nepriznavnega ter programsko in ekonomsko šibkega podjetja razvila skupina TPV, ki jo poznamo doma in po Evropi, saj združuje uspešna podjetja z dobrimi kapitalskimi donosi. Tri družbe so v mešani lasti: TPV Johnson Controls (dolani TPV TREVES) izdeluje avtomobilske sedeže, družba Arsed ogrodja zanje, TSB pa žične in cevne sestavne dele. TPV Suhor izdeluje kovinske dele za avtomobilsko industrijo in podvozja za prikolice za več evropskih proizvajalcev, TPV Brežice pa prikolice za automobile. V okviru delniške družbe TPV delujejo še tri-

HUMANOST NE POZNA MEJA

NOVO MESTO - Najhuje nam je pri srcu, ko vidimo trpeti otroke. Tudi letos je usoda hotela, da je v novomeški bolnišnici hospitaliziranih okrog 30 malčkov. In tu so svoj pravi obraz pokazale tri največje humanitarne organizacije v Novem mestu: Območno združenje Rdečega križa Novo mesto, Župnijska Karitas in Regionalni odbor za Unicef Novo mesto, ki bodo v organizaciji novomeškega Društva za razvijanje prostovoljnega dela v petek, na božično popoldne, ob 16. uri obdarili otroke, ki najlepšega družinskega praznika ne bodo mogli preživeti v družinskem krogu. Poskrbili bodo za kratki program, v katerem bodo nastopila znana zimska pravljica bitja. In ker si vsi želimo čimprejšnjega okrevanja naših otrok, bomo akcijo novomeških humanitarcev toplo pozdravili in jo seveda podprtli.

Vladimir Bahč

Z delodajalcem po mirni poti

SPORE MED DELODAJALCI IN DELAVCI - SKUPINA ZSSS REŠIČI BREZ STAVK IN MIMO SODIŠČ

NOVO MESTO - V četrtek, 16. decembra, je dolenska območna organizacija Zvezde svobodnih sindikatov Slovenije na programski volilni seji dosedanjemu sekretarju Jožetu Mikliču dodelila nov štiriletni mandat. Dan pred tem je območna organizacija ZSSS predstavila svoje letošnje delo.

Plaz stečajev, ob katerih imajo sindikati zelo pomembno nalogo začetiti socialno varnost delavcev, se je tudi na Dolenjskem umiril. Tako sta šli letos v stečaj le dve podjetji: Pionir Standard, kjer je

brez dela ostalo 195 delavcev, in Iskra Elektropliti, kjer je delo izgubilo 43 zaposlenih. Vzpodobuden je tudi trend zaposlovanja in zmanjšanje brezposelnosti v regiji, čeprav je po besedah sekretarja Jožeta Mikliča veliko delavcev v hudi socialni stiski. 150 najbolj ogroženim delavcem je območna organizacija letos razdelila skupno za 4 milijone tolarjev pomoči, 700 članom pa je trenutno stisko pomagala ublažiti s 50 tisoč tolarji posojila.

Pravnic območne organizacije Vanja Vizjak je povedala, da je pravno pomoč pri njih iskalo 1250 članov sindikata, od tega 400 ob stečajih. Poleg stečajev se z največ težavami srečujejo zaradi kršenja kolektivnih pogodb, še posebej pri takim imenovanih "novodobnih" podjetnikih. Večino sporov med delodajalcem in zaposlenimi poskušajo rešiti po mirni poti, brez stavk in mimo sodišč, saj se zavedajo, da jim kopiranje nerešenih zadev na sodiščih ne bi koristilo. Tako je za Dolenjsko značilno, da na delovnem in socialnem sodišču nimajo tožbenih zaostankov.

KONCERT V NOVEM MESTU - Otroci osnovne šole Žužemberk so v ponedeljek, 20. decembra, gostovali v Domu starejših občanov v Novem mestu. Zbrane je pozdravila ravnateljica OS Žužemberk mag. Jelka Mrvar, mladinski in otroški pevski zbor pod vodstvom Aleša Makovca pa sta zapela vrsto božičnih pesmi. Otroci so med šolskim letom zbirali tudi denar za revkizite, katere so podarili oskrbovacem, vsakemu oskrbovacu pa so podarili spominček, narejen posebej za to priložnost.

DEDEK MRAZ V ŽUŽEMBERKU - V Žužemberku bo prišel danes, v četrtek, ob 16. uri, suhokranjske otroke pa bo obdaril v prisotnosti nove telovadnice. Zaradi gradnje nove dvorane na Dvoru bodo v Žužemberku obdarjeni tudi dvorski malčki. Zvečer bo v Žužemberku vsakokrat božično-novoletni koncert, ki ga bodo pripravili šolarji.

DARILA ZA ŠOLO DRAGOTINA KETTEJA

NOVO MESTO - Jutri ob 9.30 bo v osnovni šoli Dragotina Ketteja novoletno praznovanje z obdaritvijo otrok. Predstavniki Tovarne zdravil Krka bodo kot vsako leto otroke obdarili z osebnimi darili, člani Lions kluba Novo mesto pa bodo šoli podarili televizor, videorekorder in digitalni fotoparat.

daji prikolic in povečanemu prometu na Suhorju.

Ob 10-letnici, ki jo bodo zaposleni obeležili 27. decembra v kulturnem domu Janeza Trdine, skupina TPV ne more več računati na tako naglo rast Revoza, zato razvija nove programe. Lani so v skupini ustvarili za 141 milijonov tolarjev neto dobička, medtem ko ga bo letos za kakih 20 milijonov manj. Večji del ga bodo porabili za naložbe, kajti družbe morajo stalno napredovati in slediti zahtevam kupcev ne le po vse večji kakovosti, temveč tudi po vse nižjih cenah.

B. D. G.

ODPRTA VRATA EKONOMSKE ŠOLE - Ravnatelj Srednje ekonomske šole Novo mesto prof. Jože Zupančič (desno) je na dnevu odprtih vrat osmošolcem predstavljal programe ekonomskega tehnika, ekonomske gimnazije in program trgovcev, njegovi sodelavci pa so potencialnim dijakom njihove šole predstavili nekatere tipične in zanimivejše predmete. Poleg 200 otrok so si ekonomsko šolo na dan odprtih vrat ogledali tudi starši in svetovalci iz osnovnih šol. (Foto: I. V.)

Do znanja v navideznem podjetju

V poskusnem programu ekonomskega tehnika se dijaki usposabljam v učnem podjetju - Za pol oddelka več želja, kot je prostora na ekonomske gimnaziji - Še višja šola

NOVO MESTO - Srednja ekonomska šola Novo mesto je ena izmed štirih šol v Sloveniji, ki so v letošnjem šolskem letu poskusno uvedle program šolanja za ekonomskega tehnika. Na šoli že drugo leto poteka program ekonomske gimnazije, prihodnje leto pa bo stekel tudi višješolski študij za poslovne sekretarje.

Program ekonomskega tehnika naj bi v prihodnosti nadomestil program šolanja za ekonomsko-komerčnega tehnika in upravnega tehnika, kar precejšen del poteka v okviru učnega podjetja, ki kar najbolj ponazarja delovanje pravih podjetij. Za program je precej zanimanja pokazalo tudi dolensko gospodarstvo, ki bo v prihodnosti moralno stati ob strani šoli, da bi lahko uspešno izpeljala precej dražji šolski program. V učnem podjetju se dijaki namreč srečajo z konkretnimi situacijami, s kakršnimi se bodo kasneje v pravih podjetjih na kadrovskem, računovodskem in komercialnem področju. Učno podjetje je opramiljeno s sodobni-

mi računalniki, telefaksi, fotokopirnimi stroji in drugo ne ravno potreben opremo. Pod nadzorom mentorjev dijaki v učnem podjetju simulirajo tudi poslovanje s tujimi podjetji, zato so med mentorji poleg ekonomistov tudi jezikoslovec.

Z drugo leto na novomeški srednji ekonomski šoli v dveh oddelkih poteka program ekonomske gimnazije. Gre za splošno izobraževalni program, ki se konča z maturo in maturantom omogoča vpis na univerzo. V prihodnje bo to edini program na ekonomski šoli, ki se bo končal z maturo, zato je zanj veliko zanimanja, tako da morajo za pol oddelka kandidatov

I. V.

KONCERT IN MODNA REVJA

OTOČEC - Klub Grad Otočec priredi danes, v četrtek, ob 20. uri v grajski restavraciji božični koncert tria La Cumparsita. Za prijeto razpoloženje bodo poskrbeli tudi Grajski fantje, ki bodo zapeli božične pesmi. Kreatorka Marija Friedetzky pripravlja modno revijo večernih oblek, za obiskovalce pa še posebno presenečenje.

Kakšna občinska uprava?

ŽUŽEMBERŠKI SVETNIKI SPREJEL ODLOK O ORGANIZACIJI OBČINSKE UPRAVE, ŽUPAN PA BO PРИPRAVLJIL SISTEMIZACIJO DELOVNIH MEST

ŽUŽEMBERK - Po vsej verjetnosti se bošča trem zaposlenim v upravi kmalu pridružila še vsaj dva. Čeprav bi po normativih za 4.750 prebivalcev potrebovali 7 zaposlenih, so nekateri svetniki že zdaj opozarjali, da je tako število za majhno občino preražkošno ter da bi si bilo treba pomagati z zunanjimi strokovnimi sodelavci.

Občina Žužemberk bo imela poslej tudi zastavo in grb, na katerem je na zeleni osnovi naslikan ris v teku, pod njim pa modri val, ki ponazarja Krko. Svetniki so dali pozitivno mnenje v kandidaturi Jožeta Hribarja za ravnatelja OS Prevole in sklenili, da Vladimirju Kostevcu preneha mandat v občinskem svetu, ker je zdaj tajnik komunike, namesto njega pa so potrdili mandat Jožetu Blatniku s Pleša, naslednjemu z liste LDS.

PREDNOVOLETNO SREČANJE - Društvo upokojencev Dvor in krajevni odbor RK sta pripravila tako kot vsako leto tudi letos tradicionalno prednovoletno srečanje, ki se ga je udeležilo več kot 160 upokojencev. Zbrane so pozdravili: predsednik KO RK Slavka Andrejčič, Območnega zdravja RK Anice Bukovec in župan Franc Škupec. V prijetnem kulturnem programu so predstavili učenci podružnične šole na Dvoru, pevski zbor KD Dvor ter harmonikaši Katarina, Matjaž in Primož. Posebej so se spomnili tudi najstarejših: Anice Može, Marije Legan, Anice Štravs, Mirka Reparja, Stana Glavana in Marije Bradač (na sliki). V prijetnem razpoloženju in ob dobi plesni glasbi ansambla Izvir so nedeljski večer zaključili z željo, da se drugo leto ponovno srečajo. (Foto: S. Mirtič)

Na strehi kar 108 tisoč opek

Nekateri Metličani nergajo, da obnova gradu poteka (pre)počasi, kar pa sta tako župan kot direktorica Belokranjskega muzeja zanikala - Poleg obnove ostrešja tudi novi stropovi

METLIKA - Po letu 1790, ko je bil v Metliki zadnji večji požar, zgorela pa sta grad in del mesta, imenovan Požeg, so se letos poleti v mestu prvič lotili temeljite obnove gradu. A kar nekaj let so si v Belokranjskem muzeju, ki domuje v gradu, prizadevali, da bi dobili denar od ministra za kulturo in metliške občine, saj je streha grozila, da se bo zrušila vase.

Lani je padla odločitev, da jima bosta pri naložbi pomagali država in občina, že leta prej pa so pridobili projekte za obnovo. "Takrat so bili vsi mnenja, da bodo zamenjali le ostrešje in kritino, ko pa so ju odstranili, se je pokazalo, da so

tudi stropi v prvem nadstropju tako slabici, da bi jih, če ne sedajo, zagotovo morali zamenjati v naslednjih letih. To pa je tudi za muzealce pomenilo velik zalogaj, saj smo morali izseliti vse muzejske zbirke in arhiv, del depozitov, knjižnico in upravne prostore," je pojasnila direktorica Belokranjskega muzeja Andreja Brancelj-Bednaršek.

S tem so se vedela dela zavlekla, saj so na novo postavili 1.500 kv. metrov stropov v 1. nadstropju, medtem ko morajo 3.000 kv. metrov strehe prekrivti s 108.000 kosi bobrova. Branceljeva pravi, da nekateri Metličani nergajo, zakaj dela potekajo tako počasi, a je zatrdirila, da tisti, ki imajo izkušnje s tovrstnim delom pravijo, da delajo izredno hitro. Tudi metliški župan Dragovan je pohvalil, da imajo dober nadzor in da se obnajajo zelo varčno, tako da bodo s 112 milijoni tolarjev naredili, kar je največ mogoče. Streha bo prekrita do novega leta.

Prvotno so načrtovali, da bo muzej zaprt od 1. junija do novega leta, zaradi dodatnih del pa bodo gradbeni delavci odšli iz gradu šele spomladisi, potem pa bodo na vrsti še zaključna dela. "Ko je nastajal načrt za streho, so pripravili tudi namembnostni načrt za vsak prostor posebej. Zato so porušili nekaj prizidkov in predelnih sten in naredili krožni obvod po arkadnem hodniku v 1. nadstropju, da bi grad čim bolj spominjal na prvotno gradnjo," pravi Branceljeva ter priznava, da bodo muzealci imeli dodatno delo, saj bodo morali stalne zbirke prilagoditi novim prostorom. Kako sodobno jih bodo postavili

KMALU POD STREHO - Delavci kljub zimi hitro prekrivati streho metliškega gradu, na katero bodo položili več kot sto tisoč opek.

Kako so se nekdaj nosili Belokranjci

V Vinici predstavili drugi zvezek o belokranjski ljudski noši

VINICA - V nedeljo je dr. Marija Makarovič v Vinici predstavila drugi zvezek belokranjskih ljudskih noši v besedi in podobi. V njem je avtorica opisala ljudske noše iz krajevnih skupnosti Sinji Vrh, Vinica in Adlešiči, medtem ko je v prvem zvezku opisala ljudske noše iz Poljanske doline ob Kolpi. S tem pa raziskava ljudskih noši v Beli krajini, ki poteka od leta 1996, še ni zaključena.

V tretjem zvezku bodo namreč opisane noše iz osrednjega Bele krajine od Gribelj, Dragatuša, Črnomelja do Semiča, v četrtem pa noše Bojančanov in Marindolcev. Raziskava je izrednega pomena tudi zato, ker dobijo folklorne skupine, ki plešejo belokranjske plese, zanesljive podatke o podobi noše. Hkrati je dobrodošel vir podatkov za tiste, ki jih zanima oblačilna kultura naših prednikov, tako neizbežno povezana z gojenjem in predelavo lana in konoplje ter tkanjem domačega platna.

Cikel Slovenska ljudska noša v besedi in podobi, v okviru katerega je predstavljena knjiga že deseti zvezek, je projekt Zveze kulturnih društev Slovenije, ki ga nadaljuje Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti. Poleg opisa noš dr. Marije Makarovič je knjiga obogatena še z ilustracijami oblačil in njihovih krojev, ki jih je po prikovedovanju domačinov narisala akademika slikarka Jana Dolenc. Poprestrena pa je s fotografijami, ki jih je posnel Pavle Riznič ali pa so si jih sposedili v arhivih. Sicer pa je knjiga, ki so jo v Vinici pospremili na pot vinski in adleščki folkloristi, izšla v sozaložbi Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti in njegove črnomeljske območne izpostave ter s pomočjo Zveze kulturnih društev Črnomelj in občine Črnomelj.

je odivisno predvsem od ministrstva za kulturo. Čeprav bi do leta 2001, ko bo muzej praznoval 50-letnico, radi posodobili vsaj nekaj zbirk, se bodo za začetek najbrž odločili za podobno postavitev, kot je bila doslej. Radi bi namreč čimprej odprli vrata, saj bi obiskovalci, ki jih je bilo po več kot 20 tisoč na leto, radi zopet obiskali muzej. Vendar je Branceljeva prepričana, da je najbolje, da starodavno stavbo temeljito obnovijo, obiskovalce pa bodo, ko bo zaključena glavnina del, povabili na ogled in jih seznanili z obnovo gradu.

M. BEZEK-JAKŠE

MLADI ROD - Dragatuški folkloristi, ki sodijo med najboljše v Beli krajini, se ne bojijo, da ne bi bilo za njimi koga, ki bi nadaljeval bogato ljudsko izročilo, ki ga zdaj sami tako skrbno negujejo. Na sobotnem celovečernem nastopu se je dragatuška otroška folklorna skupina (na fotografiji) predstavila s prijetnim spletom pesmi "Sijaj, sijaj, sončeve". (Foto: M. B.-J.)

Ljudsko izročilo ohranja Slovence

Tako je menil prof. Janez Mušič na zanimivem in kvalitetnem celovečernem nastopu folkloristov iz Dragatuša, ki so v goste pripeljali še folkorno društvo iz Lovrenca na Pohorju

DRAGATUŠ - Navada je že, da folkorna skupina iz Dragatuša pripravi ob koncu leta celovečerni nastop. Letošnji je bil že devedeti, v črnomaljskem kulturnem domu pa so se predstavili petič. Prizadevajo si, da bi bili čim bolj izvirni ter da bi postregli zvestemu občinstvu s čim novim ali vsaj manj poznanim iz bogate zakladnice belokranjskega ljudskega izročila, a so letos priznali, da jim je že skoraj zmanjkalo idej.

Zato so se tokrat želeli spoprijeti z izvirni sodobnega časa, kar pa ne pomeni, da so se namesto s plesi in pesmimi, ki so jih plesali in peli dedki in babice, predstavili s punkom, rockom in kar je še takšnih sodobnih reči. Ne, v resnici sta na sodoben čas na prelomu tisočletja spominjala le scena z večkrat povečanim računalnikom ter govor direktorja založbe Mladika, sicer pa dragatuškega rojaka prof. Janeza Mušiča. "Tehtamo, kaj bomo ob vstopu v Evropsko unijo pridobil, izgubili in kako bomo ohranili svojo identiteto, da se bomo razlikovali od drugih narodov. Pomembno je, da ostanemo še naprej pristni Slovenci s svojim jezikom, kulturo in ljudskim izročilom. A le od nas samih bo odvisno, ali bomo prepoznavni po svojih značilnostih in se bomo ohranili kot Slovenci," je menil prof. Mušič. Pri tem igra pomembno

vlogo prav ljudsko izročilo, ki ga uspešno ohranja in neguje dragatuška folklorna skupina, ki uspešno skrbi tudi za naraščaj. Na sobotnem celovečernem nastopu se je namreč pred nabito polno dvorano prvič predstavila tudi otroška folklorna skupina.

Dragatušci so potrdili govorinske besede, da je bogastvo našega ljudskega izročila izjemno ter da se z njim lahko postavimo ob bok velikim narodom. Čeprav so se bali, da se bodo na tokratnem nastopu ponavljali, pa so v bogati zakladnici le izbrskali že skoraj

M. BEZEK-JAKŠE

Direktorju naj bi grozili

Na občini čakajo na sanacijo IMP-Livarja, na upravi zagotavlja, da livarski pesevni skupini ne škodljivi, občani pa so sklicali sestanek

V JAMI MALIKOVEC ZOPET JASLICE

SEMIČ - V okviru semiškega prazničnega živžava bo danes, 23. decembra, prišel pred penzion Smuk dedek Mraz s spremstvom. V petek, 24. decembra, bodo od 21. do 24. ure v kraški jami Malikovec na ogled jaslice v naravnem velikosti. V nedeljo, 26. decembra, bo ob 10. uri pred semiško župnijsko cerkvijo štefanje z blagoslovom konj, v četrtek, 30. decembra, pa bo ob 18. uri Slavo Plut sodelavci pred penzionom Smuk pripravili karaoke.

ČRNOMELJ - Na predprinjeni sprejemu, ki ga je črnomaljski župan Andrej Fabjan pripravil za novinarje, je slednje najbolj zanimal IMP-Livar, ki je tudi sicer zaradi onesnaževanja okolice med Črnomeljskim letos povzročil precej slabe volje. Čudilo jih je tudi, zakaj v krajevnih skupnosti niso pripravili obljudljene okrogle mize o tej problematiki.

Zupan je pojasnil, da je direktor IMP-Livarja Osterman, ki je najprej obljudil sodelovanje na okrogli mizi, pozneje oblubo sneidel z obrazložitvijo, da mu grozijo. Fabjan mu je ob koncu leta pisal, da pričakuje, da bo pravcočasno končal s sanacijo tovarne. "Občina je IMP-Livarju pomagala pri iskanju lokacije za deponijo livarskih peskov, bojim pa se, da se bodo stvari predolgo vlekle. Ljudje nergajo tudi nad prahom, ki ga spuščajo v zrak. Po drugi strani pa je to edino podjetje v črnomaljskih občinih, ki je razpisalo 14 kadrovskih stipendij, kar pomeni, da imajo resne načrte. Pred kratkim se je na IMP-Livarju oglasilo tudi

nekaj direktorjev, ki se zanimajo za sanacijo prostorov, ki jih IMP ne bo potreboval," je pojasnil Fabjan ter zanikal, da bi na občini karkoli vedeli o tem, da je IMP pripravljen plačati ljudem, da bi odvadili livarski pesevni skupini, ki se kopči na tovarniškem dvorišču, in z njim zasipavali vrtace.

Na upravnih enotah Črnomelj pa so povedali, da je v okolici Čudnega sela določen nov prostor za depoziranje livarskih peskov, ki po zagotovilih Dušana Kočevarja ni sporen. Povedal je še, da je livarski pesevni nenevarna snov in ni škodljiv. Določeni so pogoj, kakšna morajo biti odlagališča za tovarniške peske, da ni vplivov na okolje, sicer pa mora dati soglasje za depozicijo livarskih peskov tudi Zavod za varstvo naravnih in kulturnih dediščin. A črnomaljski IMP-Livar z odlaganjem livarskih peskov in prahom, ki prihaja iz tovarne, še naprej buri duhove med Črnomeljci, ki so pred dvema dnevoma pripravili sestanek o tej problematiki. Več o tem v prihodnji številki Dolenjskega lista.

M. B.-J.

Semiški občinski svet je naslovil na državo protestno pismo z zahtevo, da jim pomaga urediti razmere na Sovinku, ki so velika cokla za ključevanje Romov v normalno življenje

SEMIČ - Semiški občinski svet je postal na državni zbor, vladu RS, komisijo vlade RS za zaščito romske etnične skupnosti ter petim ministrom protestno pismo. V njem so Semičani navedli predvsem zahteve, za katere od države pričakujejo, da jih bo uresničila pri urejanju romskega naselja Sovinek, ki ga nekateri še vedno bolje poznajo kot Štiri roke.

Na Sovinku živi 59 ljudi, od tega 39 otrok. Semičani si, odkar so dobili svojo občino, prizadevajo, da bi v naselju, ki gotovo v vsej Beli krajini velja za najbolj problematično, odpravili vsaj največje težave. Tako jim je z nakupom 3,5 hektarjev zemljišč uspelo pridobiti prostor za novo naselje, postaviti tri stanovanjske hiše, medtem ko so eni družini pomagali pri nakuju gradbenega materiala. Dobili so tudi skupinsko lokacijsko in gradbeno dokumentacijo za 10

stanovanjskih hiš, naredili parcele, ter parcele razdelili družinam, ki že bivajo na Sovinku. Skozi naselje so zgradili 232 metrov makadamske ceste, družinam pomagali pri gradnji vodnjakov ali jih kupili cisterne za vodo. Občina plača Romom tudi polovico stroškov pri opravljanju vozniških izpitov ter v različnimi ugodnostmi spodbuja tiste, ki so vključeni v program javnih del. Zavedajo pa se, da bodo morali v javna dela vključiti tudi ženske in pomagati pri zaposlovanju mladih, ko zaključijo osnovno šolo. V semiški občini so prepričani, da za preživetje nista dovolj le hrana in obleka.

Zaradi našteteve Semičani predlagajo, da bi denarne pomoči zbirali namensko za nakup gradbenega materiala ter s programom boja proti revščini in socialni izključenosti zagotovili del denarja za gradnjo hiš na Sovinku. Elektrifikacijo Sovinka naj bi plačala država, ob naselju pa bi opravili tudi agromelioracijo ter s tem pridobili njive za Rome. V Semiču so izračunali, da bi od leta 2001 od države potrebovali za napeljavo električne brez zemeljskih del in drogov 5,7 milijona tolarjev, za pomoč pri nakuju gradbenega materiala za vsaj tri hiše 6 milijonov tolarjev ter za izvajalcja javnih del 2,5 milijona tolarjev. O tem, v kolikšni meri jih bo država zares uslušala, Semičani gotovo ne bodo molčali. M. B.-J.

SDS

Socialdemokratska stranka Slovenija

Vesel božič in obilo osebnega zadovoljstva in skupnega napredka v prihodnjem tisočletju članom in vsem, ki imajo radi Slovenijo, vošči. Občinski odbor Črnomelj

Sprehod po Metliki

DILEMA - Metliški svetnik Lojze Malenšek je na zadnji seji neobjavljenoto potožil, da je v dilemi, ker ne ve, ali se tretje tisočletje začne 1. januarja leta 2000 ali 2001. Vprašanje je naslovil na občinske strokovne službe. A se preden bi uspeli odpreti usta, jim je stopil v bran župan Slavko Dragovan. Malenšek je pojasnil, da "službe niso izobražene v tej smerni, da bi bile kompetenten odgovor". Toda svetniku ni odgovoril niti župan, in Malenšek od takrat ostaja v trilemi.

SELITEV? - Ne Metličani ne Semičani si ne znajo razložiti, zakaj je metliški župan Dragovan pretekli teden sklical sejo predstavitev občinske Vinisce vigredi v semiškem penzionu Smuk. Saj je samo v Metliki okrog 30 gostinskih lokalov in v vrag, da so bili prav vsi zasedeni. Je pa res, da si ne Metličani, še manj pa Semičani, niti pomisli ne upajo, da se morda v Dragovanovi glavi plete kakšna preseleitev priljubljene prireditve v Semič. Tega Metličani ne bi prezeli, še manj pa Semičani.

TRI ZNACILNOSTI - Prireditve "Z godbo v novo leto", ki jo je preteklo soboto pripravila mestna godba Metlika, je imela nekaj bistvenih značilnosti. Oktet Vitis je (spet) pel s sedmimi pevci. Božiček, ki se je med prireditvijo sprهajal po prireditvem prostoru, ni potreboval blazine, da bi si "pričaral" debel trebuh. Je imel kar svojega, mesenega. Obiskovalci pa so imeli vtiš, da so več peli, igrali in plesali gostje kot godba, s katero naj bi, kot je objavljala v naslovu prireditve, Metličani odšli v novo letu.

Črnomaljski drobir

OTVORITEV - Črnomaljski župan Andrej Fabjan je zatrdiril, da bo najbolj srčen človek v občini, ko bodo prihodnje leto odpirali nov varstveno-delovni center v poslovni coni Majer. Še posebej, če bo otvoritev pred voljtvami.

DEŽ IN VETER - Čeprav so dragatuški folkloristi še kako izkušeni, so potrebovali nekaj desetletij, da se jim je posvetilo, da jim nekateri pesmi prinašajo nesrečo, in so jih črtili iz svojega bogatega repertoarja. Čeprav jih je na črnomaljskem jurjevanju neštetokrat do že namočilo, četudi je skupina pred njimi plesala še v sončnem vremenu, so še naprej peli "Kiša pada, veter duva". Ko pa so tudi na Češkem zaradi njih in njihove pesmi o dežju morali preseliti prireditve s prostega pod streho, so končno spoznali, da morajo pozabititi nanjo. Sedaj se ne upajo zapeti, niti če imajo nastop v dvoranji. Kaj se ve, lahko bi veter odpnihil streho.

MUZIKA - Belokranjci so ponosni ljudje, a se le najde še kdo, ki je pripravljen tudi malo popustiti svojemu ponosu. Takšen je bil na sobotni prireditvi v Metliki z naslovom "Z godbo v novo leto" metliški župan Dragovan. Ne zgodi se prav pogosto, da bi Metličan, še najmanj pa župan, plesal tako, kot bi mu igral prebivalce sosednje črnomaljske občine. Dragovan pa je storil prav to. Prav prešerni je zaplesal ob melodiji, ki jo je iz frajtonarice izvabljal Tone Filak iz Gribelj, sicer poznan kot najboljši frajtonar med oraci in najboljši orac med frajtonarji. In zelo dobro sta se ujela metliški Svrčan in črnomaljski Gribelj.</p

DRUŽENJE LJUDI - Pridite, ki potekajo na mestni ploščadi v Kočevju v okviru "Vešega decembra v Kočevju" vsak dan, so presenetljivo dobro obiskane tako med tednom, ko se predstavljajo domače skupine, šole in vrtci, kot med vikendom, ko gostujejo skupine od drugod. Ne glede na to, ali gre za otroke iz vrtca ali tako popularna imena iz sveta slovenske zabavne glasbe, kot sta denimo Vili Resnik in trenutno pri najstnikih priznana skupina Foxy teens, ki je v Kočevju nastopila prejšnji četrtek, pa se vsega le dobrih petih minutah po zaključku nastopov mestna ploščad domača docela izprazni. Do sedaj je bilo vreme do nastopajočih in gledalcev povečanih mnoštvo, vsak kar zaveda ne preveč nizkih temperatur. Tisti redki, ki jim "ne gori pod petami" in na mestni ploščadi ostanejo tudi še kakšno minuto dlje, se zato upravičeno sprašujejo, ali bo ob hladu, ki preveč ljudi od znotoraj nazvanih in ne obatno - to se odraža tudi v, povprečju gledano, dokaj mlačenem odzivu publice na nastope - v Kočevju sploh kdaj možno uresničiti tako osnoven in preprost namen, kot ga ima prireditev "Veseli decembri". Druženje ljudi namreč pomeni več kot samo njihovo zbiranje na in za ogled prireditve - na najs je organizator z doseženim še tako zadovoljen!

KOMENTAR JE ODVEČ - Kočevska občina je letos nabavila in še v začetku decembra na mestno ploščad postavila 8 od skupno 10 novih stojnic. Cena za najem stojnice znaša tisoč tolarjev na dan. Še ta ponedeljek so bile razen jurčka in dveh stojnic vse ostale še vedno prazne. Ob tem, da bi nekateri obrtniki in podjetniki lali v prodajo na stojnice svoje izdelke, če bi jih namesto njih prodajali organizator prireditve ali seveda brezplačno kdo drug, razni rokodelci in izdelovalci okrasnih predmetov pa bi stojnico najeli in tudi zmrzvali ob njej, če bi si od dnevnega prodaje lahko obetali izkupiček, ki bi zadoščal vsaj za kritje najemnine na stojnico, je vsak komentar odveč!

OBČAN SPRAŠUJE, MEDVED ODGOVARJA

"Kaj meniš o prizadevanju Evrope, da bi prepovedali naš izvoz govedine oziroma rdečega mesa?"

"To je povsem razumljivo, saj imajo gotovo na zalogi še dovolj mesa angleških ali pa morda še kakšnih drugih north krov, ki bi ga radi izvzili kamorkoli."

Ribniški zobotrebci

IZNAJDLJIVOST - Da so Ribničani pretkani in sila iznajdljivi ljudje, je minulo soboto potrdil tudi izdelovalec suhorobarskih izdelkov Franc Jaklič iz Šajevca. Na slvesnosti v počastitev 20-letnice delovanja ribniške območne obrtne zbornice je ob predstavitvi nagrajenje raziskovalne naloge ribniških osnovnošolcev "Suha roba v Ribniški dolini" padel na održu postavljene klopi, na kateri je v opravi kot za delo v svoji delavnici sedel med prireditvijo. Kot je ugotovil prof. Janez Bogataj s filozofske fakultete v Ljubljani, Jaklič ni hotel preprosto priznati, da se je usedel predaleč nazaj, zaradi česar se je klop na nasprotjem koncu privzagnila, kar je imelo za posledico, da je Jaklič pristal na tleh. Ob bolj ali manj uspešno zadrževanem smehu občinstva v dvorani in nastopajočih na održi je Jaklič, potem ko se je pobral s tal, v svoji prijeli in iznajdljivosti v bran svojega dostenjanstva, čeprav je dobro vedel, da je s klopo vse v redu, najprej preveril, če ni mora kaj narobe z eno izmed njenih nog!

NISO VIDELI NOT - Priditev "Športnik leta" ima v Ribniči sila neprimerne ime. Ob splošovanju, da akcijo tudi letos tako kot zadnja štir leta vodi R-kanal, ki bo športnika leta razglasil januarja prihodnje leto, so na prireditvi podelili številna priznanja in plakete, se pogovarjali z gosti, med katerimi so bili tudi športniki Tomaž Tomšič, Uroš Serbec, Beno Lapajne, Aljaž Pegan in Grega Židan, ter počeli še vse mogoče - samo športnika leta niso razglasili. So se pa na prireditvi naučili še nekaj, in sicer, da vše tako goreči želji, da bi pripravili čimbol napeto vzdružje, ne smejo pogasiti luči, dokler pihala podoba ne opravi svojega dela. Četudi bodo morda to napako še kdaj ponovili, pa bodo prav gotovo potrebovali manj časa kot tokrat, da bodo ugotovili, da godbeniki v temi ne vidijo not!

Za prepir sta potrebna dva!

Center za promocijo in razvoj turizma občine Kočevje ni izpeljal zastavljenega programa - Upravni odbor se ograjuje od odgovornosti in krivo pripisuje zaposlenim

KOČEVJE - V dobrem letu in pol od ustanovitve Centra za promocijo in razvoj turizma je Center "pridelal" za okoli milijon tolarjev izgube. Ne upoštevajo izpad dohodka zaradi "zamujene turistične sezone", se k temu lahko pristeje še vsaj 7 milijonov tolarjev, kolikor sta jih za delovanje Centra prispevali občina in država, saj, kot so ugotovljali svetniki na svoji zadnjih sejih, Center zastavljenega programa ni uresničil.

Kot je v poročilu o delu upravnega odbora Centra zapisala predsednica Mirica Dimitrijevič, so se težave začele takoj po odprtju novih prostorov Centra decembra lani. Ker je bila poleg začasne vodje Lejle Kratine v Centru zaposlena turistična animatorka Saša Gorše veliko odsotna zaradi "bolniške", je bil Center pogosto zaprt. Pritožbe na račun (ne)dela Centra so se še povečale, ko so Kratinova imenovali za koordinatorico projekta. Po potek naravnine in kulturne dediščine, saj je bila zato še pogosteje službeno odsotna, vrata Centra in s tem tudi turistično informacijske pisarne pa še pogosteje zaprta. Da bi zapisnila kadrovske vrzel, je Kratinova brez vednosti upravnega odbora začela zaposlovati delavce preko javnih del, s tem pa ljudi, kot je ocenil upravni odbor, od "katerih ni bilo možno zahtevati posebne odgovornosti in jim naložiti strokovne naloge". Po zatrdirilih Dimitrijevičevem, je bilo sodelovanje med Kratinovo in upravnim odborom veskoči otezeno, saj naj bi se Kratinova izmikala svojim dolžnostim. Ker je Goršetova aprila dala odpoved, Kratinova pa začela vse pogosteje izostajati z dela zaradi zdravstvenih težav, je upravni odbor maja odločil, da je potrebno takoj pripraviti razpis za zaposlitev turističnega animatorja in direktorja Centra. Kratinova je pripravila razpis za animatorja, ki so ga koncem poletja nato tudi zaposlili, ne pa tudi za direktorja. Za njen dogovor z županom, da z razpisom počaka, ker naj bi se v kratkem ustanovila Regionalna razvojna agencija, v katero naj bi se vključil tudi Center, je upravni odbor zvedel šele koncem avgusta. Ker so že predtem župana obvestili o težavah, Kratinova pa ves čas opozarjali na pomanjkljivosti in nedoslednosti,

upravni odbor ne prevzema odgovornosti za neuresničitev zastavljenega programa. Vendar pa, kot je na seji dejal tajnik občine Miloš Senčur, "tudi upravni odbor lahko mirne duše prevzame del krive", saj z zaposlenimi v Centru ni vzpostavljal pravilnega odnosa. Za prepričanje znamreč potrebnega dva!

M. LESKOVŠEK-SVETE

ŽIVE JASLICE

TURJAK - Turistično društvo Turjak bo na božični večer, 24. decembra, ob 19.30 predstavilo na dvorišču gradu Turjak žive jaslice, ob 20. uri pa bo v Viteški dvorani še polnočnica. Naslednji dan, se pravi na božič, pa bodo ob 16.30 ob ponovili. Prireditve bo ob vsakem vremenu, saj bo v primeru slabega vremena vse v Viteški dvorani.

BLAGOSLOV KONJ

VELIKE LAŠČE - Na blagoslov konj vabi Konjerejsko društvo Velike Lašče vse člane društva, rejc in ljubitelje konj. Blagoslov bo na Štefanji dan, 26. decembra, po drugi maši pred gasilnim domom v Velikih Laščah, opravil pa ga bo župnik Vladimir Jaksetič.

PRIREDITVE V RIBNICI

RIBNICA - Z namestitvijo ogrevnega šotorja pred Miklošiho so se v Ribnici pričele zaključne decembrske prireditve. Turistično društvo Ribnica bo organiziralo velik božično-novoletni sejem, član etnološkega vaškega društva iz Hrovača pa bodo od 24. do 30. decembra z živimi jaslicami pripravili enkratno vzdružje s prizori iz Svetega pisma, recitali in božičnimi pesmimi. 26. decembra ob 18. uri bo v športni dvorani tradicionalni božično-novoletni koncert.

ARHITEKTURNA DELAVNICA KOLPA 99 - Prejšnji ponedeljek so v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo del udeležencev letošnje arhitekturne delavnice Kolpa 99, ki je potekala od 28. septembra do 1. oktobra. Delavnice se je udeležilo 18 študentov fakultete za arhitekturo iz Ljubljane pod vodstvom doc. dr. Borisa Leskovca, njeni izvedbo pa sta znamenila, da bi v razmeroma kratkem času odgovorili na nekatere aktualne probleme v občinski dolini, omogočili občini Kočevje in Kostel. Kot sta ob otvoritvi razstave povedala doc. dr. Leskovc in kočevski podžupan Janez Černič, je delavnica v tem uspela. Kočevski, ki je začela ustvarjati svojo novo podobo in razumevanje ljudi v Sloveniji, kaj Kočevska sploh je, prav na področju arhitekture in urbanizma nastala dela, kot je dejal Černič, ponujajo kvalitetne rešitve, ki so dobra osnova za delo naprej. (Foto: M. L.-S.)

V Občini Kočevje želijo več informacij

KOČEVJE - Območje občine se uvrsča v vrsto tistih občin, v katerih je največ kmetijskih in gozdnih površin v lasti Republike Slovenije, s katerimi gospodari in upravlja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Že takoj po delovanju Sklada je bilo na njegovo delo več upravičenih in neupravičenih pripom od strani posameznih družb, krajevnih skupnosti, občinskega sveta in župana občine Kočevje Janka Vebrja, ki je tudi poslanec v državnem zboru RS. Predlogi in pripom so se našale predvsem na odtok denarja iz te občine, manj pa na organiziranje aktivnosti za omrežje zaraščanja kmetijskih površin in pospeševanje založbe teh zemljišč in drugih vprašanj, zvezanih s problematiko kmetijskih in gozdnih zemljišč.

Z željo, da bi bili točnejši seznamejti vsej informativno, se v občini zavzemajo, da naj bi se omogočilo obravnavati poročila o poslovanju in nadzornega odbora Sklada na občinskem svetu, v tistem delu, ki se nanaša na območje te občine, zlasti njegovega vključevanja v gospodarenje z gozdovi, tudi na področju gozdognogospodarskega in gozdognogojivnega načrtovanja. Ob tem pa želijo zvesteti, kako je razrešil Svet sklada vprašanje v zvezi z namenino in ustreznostjo sklenjene

- vd

NOV KRAJEVNI ODBOR

VELIKE LAŠČE - Pred kratkim so krajani Dolnjih in Gornjih Retij ustanovili krajevni odbor, ki ga sestavljajo člani Janez Gruden, Alojz Gruden, Stane Indihar, Anton Žužek, Jože Debeljak in predsednik Jože Starič. V delovni program so zapisali, da nameravajo v prihodnjem letu urediti avtobusna postajališča v javno razsvetljavo, prenoviti pot v Rejenški senožeti, napeljati elektriko k Sv. Roku ter urediti središči in okolico obeh vas.

Z BAKLAMI V HRIBE

TURJAK, DOBREPOLJE - Silvestrski pohod na Goro (Ahac) se bo začel 31. decembra ob 20. uri z avtobusnega postajališča Mali Ločnik. Uro kasneje se bo v cerkvici sv. Ahaca začela maša. Tradicionalni pohod z baklami na Kamen Vrh pa prireja 25. decembra, na predvečer samostojnosti naše države, Turistično društvo Podgora z vaščani Podgori in Dobropolja. Zbirališče za pohod je vas Podgora, pohod se bo začel ob 18. uri trajal pa bo okoli ure zmerne hoje.

BENO IZ POLITIKE V ŠPORT

RIBNICA - Benjamin Henigman, ribniški poslanec v državnem zboru, je postal predsednik Športne zveze Ribnica. Benu šport ni natan, saj se ta čedalje pomembnejši mož med Peterletovimi krščanskimi demokrati že dalj čas udeležuje množičnih nogometnih, košarskih in smučarskih prireditiv. Je tudi član najožjega vodstva rokometskega kluba Inšen Riko, predstavniki štirinajstih društev v klubovih pa so ga do dne gozglasno izvolili za prvega moža športne zveze. Nekateri so njegov izbor razumeli kot umevno dejanje vnetega politika, ki je tako potem ko se je pobral s tal, v svoji prijeli in iznajdljivosti v bran svojega dostenjanstva, čeprav je dobro vedel, da je s klopo vse v redu, najprej preveril, če ni morda kaj narobe z eno izmed njenih nog!

NISO VIDELI NOT - Priditev "Športnik leta" ima v Ribniči sila neprimerne ime. Ob splošovanju, da akcijo tudi letos tako kot zadnja štir leta vodi R-kanal, ki bo športnika leta razglasil januarja prihodnje leto, so na prireditvi podelili številna priznanja in plakete, se pogovarjali z gosti, med katerimi so bili tudi športniki Tomaž Tomšič, Uroš Serbec, Beno Lapajne, Aljaž Pegan in Grega Židan, ter počeli še vse mogoče - samo športnika leta niso razglasili. So se pa na prireditvi naučili še nekaj, in sicer, da vše tako goreči želji, da bi pripravili čimbol napeto vzdružje, ne smejo pogasiti luči, dokler pihala podoba ne opravi svojega dela. Četudi bodo morda to napako še kdaj ponovili, pa bodo prav gotovo potrebovali manj časa kot tokrat, da bodo ugotovili, da godbeniki v temi ne vidijo not!

RIBNIŠKI PUŠELJC 1999 - Vzporedno z akcijo "Športniki leta" je letos v ribniški občini že drugo leto zapored potekala tudi akcija "Ribniški pušeljc". Od februarja do oktobra so bralci ribniškega glasila Rešeto in poslušalci lokalnega radia Univox predlagali 30 oseb, ki bi si zaradi svojega dela, prijaznosti in drugih zaslug zaslužili priznanja. V glasovanju, ki je potekalo preko radia in preko dopisnic od oktobra do vključno prejšnjega četrtka, so petim, ki so dobili največ glasov, podelili izdelek domaćih suhorabarjev "Ribniški pušeljc". Med najpopularnejše osebnosti so se v ribniški občini v letosnjem letu uvrstili (na posnetku od leve proti desni): pater Niko Žvokelj, župnik Maks Ipavec, prof. Janez Debeljak, dr. ALENKA Nadler Žagar in Franc Mihelič. (Foto: M. L.-S.)

upravni odbor ne prevzema odgovornosti za neuresničitev zastavljenega programa. Vendar pa, kot je na seji dejal tajnik občine Miloš Senčur, "tudi upravni odbor lahko mirne duše prevzame del krive", saj z zaposlenimi v Centru ni vzpostavljal pravilnega odnosa. Za prepričanje znamreč potrebnega dva!

M. LESKOVŠEK-SVETE

ŽIVE JASLICE

TURJAK - Turistično društvo Turjak bo na božični večer, 24. decembra, ob 19.30 predstavilo na dvorišču gradu Turjak žive jaslice, ob 20. uri pa bo v Viteški dvorani še polnočnica. Naslednji dan, se pravi na božič, pa bodo ob 16.30 ob ponovili. Prireditve bo ob vsakem vremenu, saj bo v primeru slabega vremena vse v Viteški dvorani.

BLAGOSLOV KONJ

VELIKE LAŠČE - Na blagoslov konj vabi Konjerejsko društvo Velike Lašče vse člane društva, rejc in ljubitelje konj. Blagoslov bo na Štefanji dan, 26. decembra, po drugi maši pred gasilnim domom v Velikih Laščah, opravil pa ga bo župnik Vladimir Jaksetič.

PRIREDITVE V RIBNICI

RIBNICA - Z namestitvijo ogrevnega šotorja pred Miklošihi so se v Ribnici pričele zaključne decembrske prireditve. Turistično društvo Ribnica bo organiziralo velik božično-novoletni sejem, član etnološkega vaškega društva iz Hrovača pa bodo od 24. do 30. decembra z živimi jaslicami pripravili enkratno vzdružje s prizori iz Svetega pisma, recitali in božičnimi pesmimi. 26. decembra ob 18. uri bo v športni dvorani tradicionalni božično-novoletni koncert.

ARHITEKTURNA DELAVNICA KOLPA 99 - Prejšnji ponedeljek so v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo del udeležencev letošnje arhitekturne delavnice Kolpa 99, ki je potekala od 28. septembra do 1. oktobra. Delavnice se je udeležilo 18 študentov fakultete za arhitekturo iz Ljubljane pod vodstvom doc. dr. Borisa Leskovca, n

Pitne vode že spet primanjkuje

Sprva 45 litrov vode v sekundi, po šestih letih pa le še 29 litrov - Obetavna nova vrtina globine 200 m v Radanji vasi - Plinska postaja na Medvedjeku "mehča" vodo z ogljikovim dioksidom

TREBNJE - Po šestih letih delovanja vodovodnega sistema Temenica, ki ga je v zadovoljstvo uporabnikov pitne vode predvsem v trebanski občini, delno pa tudi v ivanški in litinski občini, odprl leta 1992 tedanji minister za okolje Miha Jazbinšek, so na trebanski Komunali, upravljalcu tega sistema, ugotovili, da je izdatnost vrtine s prvotnih 45 litrov na sekundo padla na 29 litrov.

Poleg zmanjševanja izdatnosti vrtine so komunalci vse več si vih las pričeli povzročati delci kalcijevega karbonata, ki ga je črpalka potegnila iz 150 m globoke vrtine v Radanji vasi. Kljub temu da so vrtino očistili, niso povečali izdatnosti. K sreči pa je površinski vodni vir v Šentpavlu, ki so ga opustili, ko so pričeli črpati globinsko vodo, postal neoporečen za vodopreskrbo. Tako so vodo iz tega in presežke vode s čateškega vodovoda pričeli v konicah dodačati osrednjemu "občinskemu" vodovodu. Temeniški vodovod še vedno daje okrog 3 litre vode v sekundi tudi gospodinjstvom v sosednjih ivanški in litinski občini.

Hidrološke raziskave kažejo, da je v Radanji vasi na območju sedanje globinske vrtine vode dovolj, le zajeti jo je treba. Zato se je trebanska občina kot lastnica vodovodnega sistema Temenica odločila naročiti izdelavo nove 200 m globoke vrtine v soseščini sedanje globinske vrtine. Izdelava vrtine je v zaključni fazi, naložba pa bo stala okrog 15 milijonov tolarjev. Hidrogeolog inž. Živone Mencej iz Hidroconsultinga, d.o.o., je ocenil, da bi iz nove, nadomestne vrtine načrpal v vsaj 40 litrov vode v sekundi, kar naj bi

zadoščalo za sedanje potrebe. To naj bi dosegli tako, da bi potopili črpalko do globine 40 m (v doseđanji vrtini je bilo to možno le do 30 m!). Dosedanja vrtina bi tako ostala v rezervi.

Te dni so na Medvedjeku, kamor potiskajo vso načrpano vodo, spustili v pogon plinsko postajo. Raziskave so pokazale, da bi lahko zagate zaradi prekomernega odlaganja kalcijevega karbonata na stene cevovodov in mašenje cevovodov preprečili z dodajanjem ogljikovega dioksida pitni vodi. Tako bi načrpani vodi vzpostavili karbonatno ravnotežje.

P. P.

ŠTEFANOV POHOD

ČATEŽ - 26. decembra ob 9. uri bodo izpred trgovine v Temenici na tradicionalni Štefanov pohod po vinogradniških pešpoteh krenili številni pohodniki, ne le člani organizatorja pohoda, to je Vinogradniško-turističnega društva Čatež pod Zaplazom. Pohod vključuje vse tri pešpoti VD: Temenica-Debeli hrib-Primskovo-Zagrič-Čateška gora-Sejenice-Trebanski vrh-Zemljica-Nišče-Krvica-Čatež. Predviden prihod na Čatež okrog 15. ure. Priporočljiva sta zimska obutev in polnahrtnik!

VESELI DECEMBER V TREBNJEM

TREBNJE - V torek, 28. decembra, ob 17. uri bo v trebanskem kulturnem domu sklepna prireditev, kjer bodo nastopili učenci osnovnih šol, glasbene šole in člani društva. Podelili bodo nagrade in priznanja za tekmovanje v okrajevanju novoletnih jekl po osnovnih in podružničnih šolah. Uro poprej bo Melita Osolnik v diskoteki Afrička prepevala slovenske ljudske pesmi. V sredo, 29. decembra, ob 11. do 13. ure bodo v Knjižnici Pavla Golie pripravili pravljico dopoldne za otroke. Tega dne ob 18. uri pa bo v trebanski športni dvorani tradicionalni novoletni koncert občinskega pihalnega orkestra Trebnje in trebanskih mažoretk. V petek, 31. decembra, od 10.30 do 11.30 vabijo otroke k izdelovanju palčkov v Knjižnici Pavla Golie.

Prireditve ob letu 2000

SEVNICA - Občina Sevnica in Zveza kulturnih društev Sevnica vabita na vrsto prijetnih novoletnih prireditev. V četrtek, 23. decembra, ob 19. uri bo v sevnški župnijski cerkvi koncert božičnih pesmi oktet Jurij Dalmatin. V nedeljo, 26. decembra, ob 18. uri še posebej vabita Kulturno društvo Godba Sevnica in ZKD v dvorano Lisce na tradicionalni novoletni koncert sevnške godbe. Kot gostje se bodo predstavili člani dixiland bande Ljubljanske korenine. Sledila bo novoletna napitnica. Od 28. do 31. decembra bodo na Trgu svobode v Sevnici vsak večer prireditev na prostem. V torek, 28. decembra, ob 17. uri se bo pričel večer sevnških ansamblov in pevcev. V sredo, 29. decembra, ob 16. uri bo veseli živžav s prihodom dedka Mraza. V četrtek, 30. decembra, ob 16. uri bo večer harmonikarjev iz sevnške občine. V petek, 31. decembra, ob 22. uri se bo na Trgu svobode pričelo še silvestrovjanje na prostem z velikim ognjemetom opolnoči. Igral bo ansambel Globus. V soboto, 1. januarja 2000, bo na novoletni potrebeni v dvorani Lisce igral ansambel Veter. Naj spomnimmo še na silvestrovjanje krajancov Mirnske doline, ki ga v Krmelju pred gostiščem Barbara pripravljajo tri krajevne skupnosti, Tržiče, Šentjanž in Krmelj, ter Društvo Zagor Tržiče. Ognjemet v Krmelju pa bo ob 1. uri 1. januarja 2000 sprožil sevnški župan.

P. P.

PRENOVOLETNO SREČANJE INVALIDOV

SEVNICA - Tukajšnje društvo invalidov vabi v petek, 17. decembra, ob 14. uri na tradicionalno prednovoletno člansko srečanje, ki bo tudi tokrat v jedilnici sevnške Lisce. Igral bo ansambel Rožmarin. Cena programa je 2000 tolarjev. Neplačanih prijav ne bodo upoštevali.

USTANOVITEV ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

SEVNICA - Svet pokrajine Posavje v ustanavljanju je podprt ustanovitev Posavskega zavoda za zdravstveno varstvo. Prehodno pa naj bi enotno zajemali statistične podatke za vse tri občine v Posavju v Zavodu za zdravstveno varstvo Celje. Zdaj je Posavje razdeljeno med celjski in novomeški zavod.

P. P.

PLINSKA POSTAJA NA MEDVEDJEKU - Dodajanje ogljikovega dioksida pitni vodi je prvi in edini tovrstni projekt v naši državi, bogate izkušnje s tem pa imajo v Nemčiji in drugod po svetu. Komunala Trebnje je imela doslej s tem projektom 3,8 milijonov tolarjev stroškov letni stroški za dodani ogljik dioksid pa naj bi znašali še 1,8 milijona tolarjev. Če bodo po enoletnem dodajaju ogljikovega dioksida rezultati ugodni, bodo vso montirano opremo odkupili, zanj pa odštel okrog 4 milijone tolarjev. Kakovost in neoporečnost vode se s tem ne bo prav nič zmanjšala. Na posnetku: voda projekta dr. Drago Vuk s sodelavci, predstavniki trebanskih občin in Komunala pri plinski postaji. (Foto: P. P.)

DELAVNICE V DOBRNIŠKI ŠOLI - Učenci in učitelji dobrniške šole so pretekel četrtek prijetno presenetili vse, ki so jih obiskali med ustvarjanjem v njihovih delavnicah, tudi v likovni (na posnetku). Izkazali so se tudi v glasbeni in aranžerski delavnici, pri ročnih delih pa tudi v kuhinji pri izdelovanju okrasov iz slanega testa. (Foto: P. P.)

Trebanske iveri

JJ IN PP EDINA NA VRHU - Neutrudi snemalec Vašega kanala oz. Televizije Novo mesto Janez Janežič z Mirne prizadeleno pokriva večino dogodkov v trebanskih občinah. Tako sta bila JJ in novinar Dolenskega lista, tudi avtor teh vrstic, edina izmed 70 predstavnikov vabljenih medijev na Vrhtrebnjem ob otvoritvi obvezljive 15. poldnevnika. Preostale je močno sneženje odvrielo od namere, da bi se odpavili na negotovo pot. Potem takem ni čudno, da je trebanska občina brez večjih pomisliakov ugodila prošnji Janežiču in mu namenila 700.000 tolarjev za nabavo nove kamere. Janez je med večletnim terenskim snemanjem za Vaš kanal skoraj izrabil svojo dragoceno kamero in tudi zdaj je bil preveč pošten, tako da bo moral primkniti še precej denarja iz svoje žega za popolnitve opreme.

ZARADI NAVADNE SMREKE V DISCIPLINSKO - Čeprav navadna smreka, ki jo je posekal delavec trebanske Komunale v Globokem še ni srebrna, bo moral v disciplinsko, ker se ni na karti prepričal o meji med deponijo in zasebno posetijo. Olajševalno okoliščino delavcu, ki je tako "na črno" posekal smreko za okrasitev parka pred občino, je dejstvo, da je ukrepal tudi dobrski veri, da bo smreka v napoto, ker je rasla le približno 2 m od ceste. Logar Niko Goleš pravi, da so take navadne smreke običajno odkazovali za posek za novoletne jelke, vrednost sporne smreke pa ne presegala niti 10.000 tolarjev. Oškodovanemu lastniku je Komunala izplačala kar 25.000 tolarjev za posekano smreko!

Sevnški paberki

DOLŽNIKI, UPNIKI IN TELEFONI - SGP Posavje se je preselilo v nove prostore, a klub temu da je spremeno tudi telefonske številke, ga upniki še vedno najdejo. Marsikdaj pomotoma bombardirajo s svojimi zahtevki o plačilu dolga tudi nič hudega slutečega pisca tehle vrstic, ki jim sporočam, da številka 460-300 ni last SGP Posavje, ampak je to že približno dve leti moja ISDN linija; dobite me tudi na 460-302 ali po faxu 460-301 in na GSM 041 71 71 51. Prosim SGP Posavje naj se dogovori s Telekomom, da ne bo več teh nepotrebnih vznemirjanj, sicer bom izstavil še jaz kakšen zahtevek oz. račun za duševne boleznine, saj podpoštevam, da bi zgodil vplet.

KONKURENTI - V. d. direktorica novomeške televizije Irena Vide je kar uspešno lobirala pri posavskih županijah tudi ob seji sveta pokrajine Posavje v ustanavljanju na sevnškem gradu. V tamkajšnji poročni dvorani sicer (še) ni prišlo do prave "poroke" med Vašim kanalom in Posavci, se pravi, da bi združevali večje de narce kot solastniške deleže tudi

Grb brez grozda

Težaven izbor občinskega grba - Dober Breznikov in Novakov predlog

TREBNJE - Po mnenju dr. Marka Marina, predsednika komisije za pripravo grba, zastave in pečata občine Trebnje, ki se je sestala že osemkrat, je predlog grba, ki ga je izdelal Bogdan Breznik, primeren za sodobno Trebnje, ustrezna zgodovini in novim tokovom. Panter je prepoznaven, satje primerno, le barve po mnenju društva Heraldika niso ustrezne, saj je modra barva v zakupu Romov. Marin pa se ne strinja z rožicami v grbu niti ne z grozdom, saj bi izpadlo, kot da v občini zelo radi pijejo vino, gozd pa je lahko tudi simbol Štajcerjev. Po Marinovem mnenju ustrezata tudi predlog Novakovega grba, ki ni klasičen, ampak je "enostavne, okrogle oblike in odlično reprezentira prečat". Svetnika SKD Marjan Pavlin in Franc Kozlevčar pa sta menila, naj bi v grb vključili simbola 10-dnevne vojne na Medvedjeku.

P. P.

KRVODAJALSKA AKCIJA V SEVNICI

SEVNICA - Območno združenje Rdečega križa Sevnica vabi krvodajalce in ostale polnoletne, še posebej pa mlade in zdrave občane, da se udeležijo krvodajalske akcije, ki bo v sredo, 29. in četrtek, 30. decembra v sevnški osnovni šoli Sava Kladnika. Krvodajalske akcije so kraj, kjer lahko pomagate prijatelju, sosedu, znancu, sebi ali pač nekomu...

Delo z roko v roki obrodi sadove

Prerez leta 1999 v luči ocen sevnškega župana Kristijana Janca - Dobro sodelovanje med občinskim svetom, županom in občinsko upravo eden najpomembnejših dosežkov - Enkrat večje dotacije KS

SEVNICA - Dobro sodelovanje med občinskim svetom, županom in občinsko upravo je za sevnškega župana Kristijana Janca eden najpomembnejših dosežkov v letošnjem letu, ob tem pa upa, da bo to enako uspešno tudi v letu 2000. "Lahko rečem, da je sodelovanje župana in občinskega sveta zelo korektno in da bi bil lahko vsak župan zelo zadovoljen, da lahko dela z ekipo, ki ima jasno vizijo, ki jih združujejo vsebinske in konstruktivne razprave in da so sklepi praktično soglasno sprejeti, kar je prav gotovo odraz kakovostnega dela," poudarja župan Janc.

Prepričan je, da tako sodelovanje cenijo tudi občani in da bodo verjeli, da jim ne gre za uveljavljanje lastnih ali strankarskih interesov, ampak za čim bolj enakomerno in uravnovezeno potrditev projektov in porabo proračunskega denarja. V zadnjem letu so med proračunske naložbe uvrstili tudi posodobitev treh odsekov lokalnih cest, ki terjajo veliko denarja, kjer ni mogoče pričakovati finančne soudeležbe in ki v preteklosti zaradi omenjenih ali drugih razlogov niso prišle na prednostno listo. S pomočjo sredstev za demografsko ogrožena območja naj bi za rekonstrukcijo 3,6 km

ceste Boštanj-Grahovica zbrali 93 milijon tolarjev, za 2 km ceste Zabukovje-Dol 60 milijonov in za 4,8 km ceste Šentjanž-Kal 120 milijonov tolarjev. Jasno je, da tako izdatnih zaloga je občinski proračun ne zmora "prebavit" v tem proračunskem letu, zato bodo precej finančnih obveznosti prenesli v leto 2000. Tako bodo tudi izvajalci del lažje kos izvedbi del v obojestransko sprejemljivih in razumnih rokih.

Posebno pozornost so letos v sevnški občini posvetili vodooskrbi in dobili študijo, ki nudi strokovno podlago za prepotrebo zdrževanja okrog 300 sedanjih

vodovodov v nekaj večjih sistemov. Z izgradnjo takega so pričeli letos na Blanci. Na Studencu so naredili rastlinsko čistilno napravo, in če bo tehnologija dala rezultate, bodo s takšnimi projektmi nadaljevali še v drugih manjših krajih.

Skratka: sevnška občina z 272 km, 10 krajevnimi skupnostmi in 114 naselji, v katerih živi okrog 18.500 prebivalcev, je kot velika občina pri komunalni opredelitevosti in posodobitvi cest skušala ohraniti včasih zelo krvho ravnovesje med potrebbami mesta, večjih urbanih središč in podeželja. Potrebe in prednostni cilji so v teh okoljih zelo različni, zato jih je bilo sila težko usklajevati. Po besedah župana Janca so v proračunu namenili še enkrat večje dotacije KS kot v preteklosti, ker krajani sami najbolje poznajo potrebe svojih krajev, najbolj gospodarno obrnejo tako pridobljen denar, saj ga še oplemenitijo s svojim delom in prispevki.

P. P.

za investicije, marveč zgolj za informativni program. Če se bo dolgoletnemu snemalcu nacionalke in Vašega kanalu Francu Pavkoviču pri sodelovanju z Novomeščani pridružil še novinar Goran Rovan (oba pozorno poslušata Videtovo), potem nití o konkurenči ne bo več govora.

SEVNČANI ZA VIŠJO SOLO V POSAVJU

SEVNICA - Sevnčani podpirajo prizadevanja srednje ekonomske in trgovske šole Brežice, da bi v tem kraju ustanovili višjo strokovno šolo za komercialno poslovanje. Posavje je regija, ki še nima višje šolske ustanove, je oddaljena od slovenskih univerzitetnih središč, kar 35 odstotkov delavcev v regiji pa je zaposlenih v trgovini.

CEPLJENJE PROTI HIB - Tudi v Sevnici so zaskrbljeni starši preteklo soboto dočakali, da je cepivo proti v zadnjem času medijsko razpiti in očitno nevarni bakteriji Haemophilus influenzae b le prispevo v sevnški zdravstveni dom. Sestre so cepile kar 60 malčkov (na posnetku), ta teden pa pričakujejo še več cepiva, ki ga je nekaterih zagotovili zdaj vendarle dovolj v Sloveniji. (Foto: P. P.)

Občina in tovarna sklenili premirje

Krško bo še naprej imelo v bazenu ogrevano vodo, Vipap Videm bo preklical zahtevo po ustavni presoji občinskega odloka - Svarila pred preveliko popustljivostjo tovarni

KRŠKO - Krško bo še naprej imelo v bazenu ogrevano vodo, tovarna celuloze in papirja Vipap Videm bo preklicalo svojo zahtevo po tem, da ustavno sodišče oceni ustavnost in zakonitost krškega občinskega odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč. Tak je najnovejši razplet večletnih pogajanj med občino in krško tovarno celuloze in papirja.

Zaplet, ki se je končal tako, je nastal, ker je v preteklosti tovarna celuloze in papirja - takrat je bila v lasti družbe ICEC - zahtevala pri občini zase znižanje zneska nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč. Družba ICEC, ki je začela obratovati novembra leta 1996, je takoj v naslednjem letu začela tudi postopek za oceno

Tovarna celuloze in papirja je zaračunala za ogrevanje vode v bazenu od leta 1996 do zdaj približno 130 milijonov tolarjev. Občina, ki jo vidijo kot plačnika, je račun zavrnila. Vipap Videm Krško mora celotno terjatev odpisati, drugače bo moral občini plačevati enako in ne znižano nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč.

"Ustvarjate novo podobo Term Čatež"

Na Čatežu ob Savi ena največjih slovenskih turističnih naložb

ČATEŽ OB SAVI - Terme Čatež so v ponedeljek v navzočnosti predsednika Republike Slovenije Milana Kučana slovensko odprle hotel Toplice, zimsko termalno riviero, večnamensko dvorano in tropski vrt. Novi objekti v Čatežki toplici pomenijo eno največjih letosnjih naložb v turizmu v Sloveniji.

Borut Mokrovič, generalni direktor Term Čatež, ob otvoritvi ni skrival zadovoljstva nad doseženim. "Pred desetimi leti smo imeli vizije in ideje. Z današnjo otvoritvijo so uresničene. Obiskovalcem lahko ponudimo veliko takega, česar ni drugje v Sloveniji in tudi ne v tem delu sveta," je poudaril Mokrovič.

Milan Kučan je pohvalil delo slovenskih naravnih zdravilišč. Med temi imajo po njegovih besedah vodilno vlogo Terme Čatež. "Ustvarjajo kvalitetem turistični produkt, imajo dober poslovni rezultat, ki ni samo v vrhu slovenskih naravnih zdravilišč, ampak je na ravnini zahodne Evrope, in imajo dinamičen, stalen in ambiciozen investicijski ciklus. To so čvrsta oporišča, na katerih temelji trdno in uspešno poslovanje Term Čatež, ter dovolj obetaven razvoj, ki zagotavlja ne le prodor Term v širši slovenski prostor, ampak tudi zanesljivo zaposlovanje in socialno varnost ljudi na Čatežu in v širši regiji," je o Termah menil Kučan.

Predsedniku se zdijo stvarne napovedi, da bi Terme Čatež lahko postale prvo slovensko turistično podjetje, ki bo prestopilo

Delninska družba Terme Čatež dosega v iztekujočem se letu 3 milijarde tolarjev skupnega prihodka. Njen letosnji dobiček je glede na vrednost delnic družbe za 40 odstotkov nad lanskim.

državno mejo. "Ustvarjate novo podobo Term Čatež ob začetku novega stoletja. S storitvami, ki jih narekuje turist - kupec tretjega tisočletja," je dejal Milan Kučan.

M. L.

KRŠKO PLEŠE

KRŠKO - V veliki dvorani kulturnega doma Krško bo v ponedeljek, 27. decembra, ob 19. uri praznična glasbeno-plesna prireditve Krško pleše. Z dogodkom bodo obeležili tudi 25-letnico kulturnega dela Dušana Vodlana iz Krškega. Prireditve, na kateri bo nastopile plesne skupine, plesalci in pevski solisti, organizira Agencija Lukec, scenarij zanj je napisal Silvester Mavšar.

M. LUZAR

ustavnosti in zakonitosti odloka o plačevanju nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč. Ustavno sodišče je krški odlok, ki je bil podlaga nadomestilu, v spornih točkah razveljavljeno marca 1998. Toda že v maju istega leta je občinski svet sprejel nov odlok, zoper katerega se je tovarna celuloze in papirja, tokrat že Vipap Videm Krško, spet pritožila na ustavnem sodišču. Vse skupaj je zvenelo tako, da bo Vipap Videm nehal ogrevati vodo v krškem plavalnem bazenu, če občina tovarni ne bo znižala nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč.

V času, ko ustavno sodišče o odloku še ni reklo zadnje besede, je domnevno sporni odlok ter pogajanja med občino in Vipapom Vidom Krško vzel na pobudo župana pod drobnogled krški občinski svet.

Svetniki so nedavno soglašali, da občina zniža Vipapu Vidmu Krško znesek nadomestila. Da nastalo premirje ne bi bilo videti kot občinska kapitaluacija, so zahtevali od župana, da lahko sklep o znižanju objavi v uradnem listu šele, ko bo svoj del obveznosti izpolnila tovarna. Od te so namreč zahtevali med drugim, da

Občinski svetniki so pred časom v razpravi o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč za Vipap Videm Krško svarili pred prevelikim popuščanjem tovarni. Po mnenju Martina Kodriča je občina preveč znižala znesek nadomestila, ki ga je po novem dolžna plačevati tovarna. Danila Siterja je zanimalo, kje je obtičal sanacijski načrt tovarne. Po njegovem mnenju izrablja plavalni klub in bazen za dosego svojih ciljev.

BREŽICE - Ali bodo Brežice občutile boleče na svoji koži, da se je državni zbor nedavno ognil obravnavanju zakona o ratifikaciji sporazuma med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško o obmejnem prometu in sodelovanju? Brežice o tem razmišljajo toliko bolj, ker to občino vežejo s hrvaško mnoge vezi. Poleg Brežic je začasen umik zakona iz parlamentarne obravnave podobno neprijeten dogodek za veklik del ozemlja južno od Ljubljane.

Jože Avšič iz Brežic, poslanec državnega zobra, pravi o posledicah, ki jih utegnejo občutiti Brežice: "Mi v Brežicah smo na vratih Zagreba. Ne bo vseeno, če se bodo zaradi umika zakona poslabšali odnosni med Slovenijo in Hrvaško, kar so nekateri hrvaški politiki že napovedali. Brežice kaj lahko občutijo gospodarsko škodo. Če bo prišlo do zaostritev, prebivalci lahko pričakujejo tudi težave pri prehodu meje."

Državni poslanec Avšič je dan po umiku zakona iz parlamenta poslal pismo dr. Janezu Podobniku. V njem predsednik državnega zobra izraža presečenje in nejevoljno zaradi umika zakona iz obravnave. Avšič v pismu spomni Podobnika, da je ta nekako pozabil, kaj je obljubil predsedniku hrvaške vlade v pogovorih oktobra letos. Podobnik je oktobra namreč napovedal - in na to spomni Avšič - da bo slovenski parlament sporazum med Slovenijo in Hrvaško ratificiral.

Avšič moti tudi parlamentarno glasovanje, kakor ga je odobril predsednik Podobnik in na podlagi katerega je zakon o ratifikaciji sporazuma moral začasno v arhive. Pravi, da je Podobnik dal glasovati v trenutku, ko je bilo nekaj očitnih zagovornikov omenjenega zakona zunaj parlamentarne sobe

in zato ni moglo glasovati. Podobnik je odgovoril Avšiču, vendar samo v tistem delu, kjer brežiški poslanec očita premašo pošteno glasovanje. Predsednik državnega zobra niti z besedo ne omeni svojih oktobrskih napovedi hrvatskemu premierju, na katere ga spominja Avšič. 'Bojte molčati', verjetno meni Podobnik, 'kot se še bolj dati v zobe opazovalcem.'

Po umiku zakona bo skupina poslancev, med temi Avšič, zahtevala od dr. Janeza Podobnika uvrstitev zakona na dnevni red januarske seje državnega zobra. 'Sočasno zlasti poslanci z obmejnimi območji pozivamo župane in občinske svete, naj okrepijo pritiske na državni zbor, da ta sprejme omenjeni sporazum,' pravi Avšič.

ZABAVA S STARŠI - Učenci 1. in 2. razreda so povabili starše v šolo na novoletno praznovanje. Pripravili so jim program, kjer ni manjkalo petja, recitariranja in plesa. Nato pa so starše povabili, da skupaj izdelajo okraske. Ob prijetjem kramljanju jim je delo šlo lepo od rok. Izdelali so snežinke, verige, božične venčke ter okraske za na smrečico. Na koncu pa so vsi skupaj učilnico še okrasili. (Novinarski krožek OŠ Dobova)

Ob meji se dušijo v težavah

GNEČA, KOLONE VOZIL IN "NIKOGARŠNJE" CESTE OB MEJI S HRVAŠKO - Če bo neposlušna država, bodo državljanji nepokorni

SLOVENSKA VAS - Na Obrežju so pred dnevi javno obravnavali osnutek Zazidalnega načrta za gospodarsko cono v Slovenski vasi. Predstavniki krajevne skupnosti Jesenice na Dolenjskem, na katere območju je omenjeni predvideni gospodarski kompleks, je na obravnavi ponovila zahteve, s katerimi želi izboljšati življenske in zlasti prometne razmere na svojem območju v zadnjem obdobju.

Krajevna skupnost med pogojji za izdajo svojega soglasja k zazidalnemu načrtu poudarja tudi, da morajo za to poklicani urediti lastništvo ceste skozi nekdanji tehnični remonti zavijati na svoja dvostrica in v trgovino.

Krajevna skupnost med pogojji za izdajo svojega soglasja k zazidalnemu načrtu poudarja tudi, da morajo za to poklicani urediti lastništvo ceste skozi nekdanji tehnični remonti zavijati na svoja dvostrica in v trgovino.

Krajevna skupnost med pogojji za izdajo svojega soglasja k zazidalnemu načrtu poudarja, da bo z nastajajočim zazidalnim načrtem soglašala le, če bodo pristojni prometni uredili glavni vhod in križišče pri mejnem prehodu Slovenska vas. Prometne razmere na tem območju so res problematične, kot poudarjajo v KS.

V SLOVENSKI VASI DOMAČINI MOČNO OBČUTIJO, DA JE SLOVENIJA NASTALA ŠE PRED LETI.

Vedno menijo, da je nanje zgrnilo toliko težav, za katerih odpravo je poklicana in edina pristojna država ali v najboljšem primeru občina, vsekakor nekdo nad krajevno skupnostjo. Domačini bodo zato še vztrajali pri uvodoma omenjenih zahtevah. Če jih vlada ne bo upoštevala, se bodo zatekli k državni nepokorščini. To drugače pomeni, da bodo protestno zasedli in zaprli mejni prehod Slovenska vas.

M. L.

RAZSTAVLJA NEVENKA RUŠKOVIC

BREŽICE - V kavarni Darka Šimuniča v Brežicah so 15. decembra odprli razstavo Nevenke Ruškovič, članice Društva likovnikov Brežice in Društva keramikov Slovenije. Doslej je razstavljala na številnih skupinah in dveh samostojnih razstavah. Poleg keramike upodablja krajinsko tihožitev v pastelu in olju. Sliki v topilih barvnih tonih. Upodablja realistično, vendar začutimo iz njenih slik liričen izraz, kot je dejal akad. slikar Pavol Tesar. Njeno tihožitev kar žari v topilih barvnih tonih.

Ulični december

BREŽICE PRED NOVIM LETOM

BREŽICE - Na glavni ulici v središču Brežic bodo od 27. do 31. decembra vsak dan od 10. do 19. ure kulturne in zabavne prireditve, med 18. in 19. uro pa bodo obiskovalci lahko poslušali glasbo v živo. 29. in 30. decembra decembra med 18. in 21. uro bo najmlajše zabavala Coprička Minka v Termopolisu v Temenah Čatež.

V sklopu Uličnega decembra so včeraj zvečer pred cerkvijo sv. Lovrenca v Brežicah izvedli božični program, kjer ni manjkalo Božiček.

Za uvod v decembrsko lahketnejše razpoloženje so 14. decembra v brežiških prosvetnih domu uprizorili igri Mira Gavrana "Ljubljenec moje žene" in Ivice Vidoviča "Bit će sve u redu".

M. L.

GLAVNA ULICA V DECEMBRU - Novo leto pričakujejo okrasene tudi Brežice. Zadnji petek v tem letu bo na glavni mestni ulici, ki je na posnetku, praznovalcem točno opolnoči spregovoril brežiški župan Vladislav Deržič. Opolnoči bodo prižgali ognjemet na bližnjem Šentvidu. (Foto: Rožman)

Jože Avšič

PONAREJENA FOTOGRAFIJA

DOBDOVA - 30-letni romunski državljan S. O. je 7. decembra ob 1. uri z vlakom pripravil na mejni prehod Dobova. Želet je potovati v Italijo. Pri mejni kontroli se je izkazal z madžarskim potnim listom na ime K. B. Policisti so ugotovili, da je prvotna fotografija v potnem listu zamjenjana s fotografijo osumljence. Vrnili so ga na Hrvaško, sledi kazenska ovadba.

Imate dovolj računov za olajšavo?

Čeprav je do konca leta le še nekaj dni, bodo mnogi še na veliko kupovali - Preračunajte, ali ste zbrali dovolj računov za triodstotno dohodninsko olajšavo

NOVO MESTO - Tik pred prazniki ponavadi dodobra izpraznimo denarnice in tekoče račune. Ker nam država še naprej priznava, da si dohodninsko osnovo zmanjšamo za največ tri odstotke, bi bilo škoda, če bi pozabili zbirati račune in državi plačati več, kot je potrebno. Če še niste čisto pod vplivom praznovanj, zberite račune, jih preglejte in poskušajte ugotoviti, koliko jih potrebuje za predpisane tri odstotke. Zapravljajte s premislekom!

Če se vaši dohodki od lanskega leta niso bistveno spremenili, lahko za osnovo vzmetete ker lanske številke, sicer pa smo nekje zasledili, da za take, ki živijo le od plače ali pokojnine, triodstotna olajšava znaša približno polovico mesečnega prejemka. Ko boste zlagali račune, pazite na to, da bodo nosili datum iz leta 1999, in premislite, ali ste denar porabili zase. Račun mora biti na vaše ime, pri čemer ga lahko pripisete tudi sami.

Med računi bodo verjetno najpogostejši stroški za naš dom. Med olajšave štejejo računi za nakup ali gradnjo hiše ali stanovanja, če gre za reševanje stanovanjskega problema, se pravi, če nismo bili že prej lastniki kakugega drugačega stanovanja ali hiše. V olajšavo štejejo tudi obroki za odplačevanje stanovanjskih kreditov, stroški za odpravljanje ovir za invalida na stanovanjskih objektih ter stroški za investicijsko vzdrževanje edinega stanovanja. Priznajo stroške za vzdrževanje (material in delo) tal, sten, ogrevanja (tudi popravila peči, radiatorjev), elektrike, vodovoda (bojerji, kadi, umivalnik) ali drugih napeljav, nakup in vzdrževanje kleti, garaže in balkona.

Prizna se tudi 80 odst. etažnega prispevka, vzdrževanje naravnih znamenitosti ali kulturnega spomenika, vložki v obnovo denacionaliziranega premoženja ter plačila za izgradnjo ali prenovo komunalne infrastrukture, če se objekti gradijo uradno po pogodbah. Nujemniki lahko uveljavijo kot strošek 40 odst. profitne najemnine ali 80 odst. neprofitne najemnine, pa tudi stroške za vzdrževanje stanovanja, če imajo v pogodbi o najemu opredeljeno, da so ga dolžni vzdrževati.

Med olajšave šteje tudi nakup izdelkov, ki zmanjšujejo porabo pitne vode, električne energije ali ki so kako drugače prijazni okolju. Kriterije je določila vlada, potrdilo, da je izdelek res tak, pa je dolžan preskrbeti proizvajalec.

Med našimi računi bo verjetno cel kup takih za nakup zdravil, pomožnih zdravil (tudi zdravilnih čajčkov, zeliščnih maž, povojev) ter zdravstvenih in ortopedskih pripomočkov. Na računu mora biti razvidno, kaj smo kupili. V to skupino olajšav sodijo tudi prispevki in premije za povečanje varnosti na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja in zaposlovanja, če so plačani pravnim osebam na območju Slovenije. Nezgodnih in življenjskih zavarovanj ne moremo uveljavljati.

V času predprazničnih nakupov bomo morda pridobili še kak račun za nakup likovnih del, leposlovnih knjig ter plosč umetniške vrednosti. Morda bomo koga ali sebe razveselili z novim učbenikom, strokovno literaturo, ali računalniškim programom. Če nam še manjka kakšen račun, morda lahko še pred iztekom leta poravnamo solnino za avtošolo, glasbeno ali jezikovno šolo ter diplomsko ali izobraževanje za katerokoli stopnjo. Račun velja, če smo plačali šolanje sebi.

V triodstotno olajšavo šteje tudi nakup dolgoročnih vrednostnih papirjev Republike Slovenije, poleg tega pa še vložki v deleže in delnice pravnih oseb, ki so namejeni razvoju znanosti in tehnologije, ter denarna vplačila za delnice in vložke gospodarske družbe ali deležne zadruge. Uveljavljate lahko tudi potrdila o prostovoljnih denarnih prispevkih ali darilih za humanitarne, kulturne, izobraževalne, znanstvene, raziskovalne, športne, ekološke in religiozne namene, če ste jih plačali registriranim osebam ali invalidskim organizacijam. Veljajo tudi računi za plačane članarine političnim strankam in sindikatom.

B. DUŠIČ GORNİK

SANACIJA OPEKARNE

BREŽICE - Družba Opekarna Rudnik Brežice je od 2. novembra registrirana kot delniška družba, zato je v torek objavila sklic prve skupščine delničarjev, ki bo 28. januarja 2000. Delničarji bodo med drugim obravnavali predlog o pokritjanju izgub in investicijsko-sanovačnem programu.

JUBILEJNA PRIZNANJA - Ob jubileju je Obrtna zbornica Slovenije podela ribniški območni obrtni zbornici, njenemu predsedniku Tomázu Šulentiču (desno) in sekretarju Pavetu Hočvarju (levo) srebrne plakete, jubilejna priznanja ribniške obrtni zbornice pa so prejeli: Miha Grah (na sredini), Janez Bogataj, Vinko Mlakar, OŠ dr. Franceta Prešerna, Ludvik Zajc, Anton Henigman, Zdenko Mohar in Jože Adamič. Zahvale za delo v zbornici so prejeli: Janez Arko, Franc Lešnjak, Anton Govž, Franc Oberstar, Jože Henigman st., Milan Zobec, Marija Joras in Ludvik Oražem, posebni priznanji pa še Danica Polovič in Jelka Božič. (Foto: M. L.-S.)

20 let obrtne zbornice

Slavnostni govornik na slovesnosti v počastitev jubileja ribniških obrtnikov je bil predsednik obrtne zbornice Slovenije Miha Grah

RIBNICA - V počastitev 20-letnica delovanja je ribniška območna obrtna zbornica pripravila v soboto slovesnost, na kateri so podelili jubilejna priznanja in nagrade. Prireditev so popestrili s kulturnim programom in predstavitvijo nagrjenega projekta OŠ dr. Franceta Prešerna iz Ribnice "Suha roba v Ribniški dolini".

Ob orisu prehajene poti slovenskih obrtnikov in z njimi tudi ribniške obrtne zbornice, ki deluje na območju občin Ribnica, Sodražica in Loški Potok, je slavnostni govornik Miha Grah opozoril, da jih tudi v prihodnje čaka veliko dela.

"Doreči bo treba zakon o delovnih razmerjih, prav tako pa tudi skleniti socialni mir," je dejal in dodal, da slovensko gospodarstvo daje preveč od svoje dodane vrednosti in da bo temu potrebljeno enkrat narediti konec.

Po udaril je, da se kot dolgoletni obrtnik zaveda, da je samo dobro plačan delavec dober in lojalen delavec, da pa ima tudi to svoje meje. "Če se bodo sindikati zavezali še za izboljšanje socialnega položaja delavcev, bi jih rad vprašal, kje bodo zaposlili te visoko zaščitene delavce, če bodo delodajalci tako obremenjeni, da ne bodo ustvarjali več niti za eno-

stavno, kaj šele za razširjeno reprodukcijo?" je dodal. Po njegovem ima Slovenija izobražene in sposobne delavce, žal pa ima še vedno slab management oziroma vodilne delavce. "Če podjetje posluje slabo, ni kriva država, ampak slab management," je dejal in v dokaz za to navedel, da so veliki poslovni sistemi propadli, medtem ko se obrat razvija še naprej.

M. LESKOVŠEK-SVETE

REVOZ IN VOLVO STA SE RAZŠLA

NOVO MESTO - Po osmih letih, od kar sta Revoz Novo mesto in Volvo Car Corporation sklenila sporazum o izključni pravicah do uvoza in distribucije avtomobilov, nadomestnih delov in dodatne opreme znamke Volvo za vse države na območju bivše Jugoslavije, je prišlo do sprememb. Zaradi drugačne lastniške strukture in novih poslovnih načrtov družb Renault in Volvo Cars se je poslovno sodelovanje med njima zaključilo z 18. decembrom letos. Zastopstvo za prodajo znamke Volvo na območju jugovzhodne Evrope zdaj s pomočjo obstoječe prodajno-servisne mreže prevzema podjetje v Budimpešti.

V prihodnje več hitrih pregledov

Direktor državne davčne uprave Stojan Grilj ocenil uvedbo DDV - Več finančnih in manj formalnih napak - Pod drobnogled tisti, ki odstopajo - Spremembe pravilnika še letos?

ČATEŽ OB SAVI - Direktor državne davčne uprave Stojan Grilj je nedavno na okrogli mizi na Čatežu ocenil, da je bil 1. julij ugoden za uvedbo davka na dodano vrednost. Kot je dejal, so bili stroški projekta večinoma nižji od načrtovanih; za računalniško podporo je bilo namesto 1,2 milijarde potrebnih le 534 milijonov tolarjev. Kot meni Grilj, gre prav uvedbi novega davka pripisati slaslu za učinkovitejše metode dela, pospešeno izobraževanje, bolj usklajeno delo ter za aktivni odnos z davčnimi zavezanci in strokovno javnostjo.

Pri hitrih pregledih davčnih zavezancev je sprva prihajalo do nesporazumov, ki so močno odjeknili tudi v javnosti. Julija so inšpektorji opravili 1.300 hitrih pregledov, avgusta že 1.800, nato pa septembra manj kot 700 in oktobra spet 940. Kot je povedal Grilj, želi povprečno dosegči 1.600 hitrih pregledov na mesec. Možnosti za povečanje je še dosti, saj so

razlike med davčnimi uradi izredno velike - nekateri so opravili tudi devetkrat več pregledov kot drugi.

Julija in avgusta so inšpektorji pri zavezancih odkrili največ formalnih napak, medtem ko so se v septembri že začele večje napake s finančnimi posledicami. Preko 80 odst. teh je zaradi previsokega vstopnega davka in neupravičenih napak.

Vedno manj je zavezancev, ki imajo težave z računi in evidencami. Davčna uprava je zadovoljna z akcijo zbiranja računov, saj vse napačne račune izloči. Za prvič je njihove izdajatelje le opozorila na napake, medtem ko bo v 2. krogu nekatere tudi pregledal.

Inšpektorji pobliže pogledajo zavezance, pri katerih ročne kontrole pokažejo odstopanja ali pa odstopanja nakažejo določeni kazalniki. Pozornejši so tudi na rizične dejavnosti (gradbeništvo, trgovina, gostinstvo, prodaja računalniške opreme ipd.). Direktor Grilj je napovedal, da bo v prihodnjem letu zaživel sistem, ki bo pokazal rizičnost, davčno zgodovino in profil davčnega zavezanca, vendar bo tudi v bodoče pomembno osredno poznavanje zavezancev.

Davčna uprava bo poslej namesto časopisa DDV Info izdajala Davčni bilten, ki bo namenjen celotnemu davčnemu področju in ne le DDV. Prizadeva si zagotoviti bolj sprotne podatke za pobot, ki je predpisani, če je zavezane po eni strani upravičen do vračila davča, medtem ko ima po drugi obveznosti do davkarije. In kako ravnajo, če zavezane (večinoma gre za male zavezance, ki se ne zavedajo obveznosti in visokih kazni) ne odda obračuna? Za začetek ga pozovemo k oddaji, če se ne odzove, pa gredo v administrativno izterjavo ali izterjavo na drugih področjih.

B. D. G.

SPREMEMBE V PRAVILNIKU O DDV - Na nedavni okrogli mizi na Čatežu je direktor davčne uprave Stojan Grilj (prvi z desne) ocenil uvajanje davka na dodano vrednost. Kot je povedala njegova sodelavka, lahko še v tem letu pričakujemo spremembe pravilnika o DDV, ki naj bi začele veljati s 1. januarjem. Zdaj naj bi natančneje opredelili stanovanjske prostore, prodajo rabljenih avtomobilov, finančne storitve. Doreči naj bi, kaj je datum odpodiljanja, in določili, da je v knjigo prejetih računov mogoče zbirno knjižiti račune, če ti niso osnova za odbitni davek. Male družbe in samostojni podjetniki naj bi po novem oddajali obračune na tri ali šest mesecev, poenostavili pa naj bi tudi področje pavšalnih nadomestil, saj bi morali vsakoletne pregledne izpolnjevanja pogojev opraviti pri 27.000 zavezancih. (Foto: B. D. G.)

ZAKLADNE MENICE

LJUBLJANA - Ministrstvo za finance je razpisalo novo avkcijo za trimesečne in za šestmesečne zakladne menice, ki bosta v torek, 28. decembra, med 13.30 in 14. uro. Razpisanih je 30.000 lotov po 100.000 tolarjev trimesečnih in 20.000 lotov po 100.000 tolarjev šestmesečnih menic. Naročila za nakup je mogoče posredovati pri 12 bankah.

NOVOMEŠČANI OPREMILI MOBITEL - Obrtna zadruga Hrast iz Novomešča mesta je v celoti uredila in opremila najnoviji Mobitelov promocijski center na trgu Ajdovščina 1 v Ljubljani. Kot je pretekli petek ob otvoritvi dejal predsednik družbe Mobitel Anton Majzel, gre za enega naj sodobnejših tovrstnih promocijskih centrov v Evropi. Na prvi dan delovanja so prodali 550 Mobitelov paketov in sklenili preko 100 naročniških razmerij. (Foto: M. Hočvar)

Posavje v objemu Velikega brata

Mercator bo verjetno prevzel Posavje trgovino do konca marca - Štirje veliki delničarji

- Mercator Dolenjska bi imel po pripojitvah 35-odst. tržni delež v dejavnosti

BREŽICE, NOVO MESTO - Zdaj skorajda ni več dvomov, da bo Mercator oz. z njim povezana družba Mercator Dolenjska prevzel Posavje trgovino iz Brežice, saj družbi v praksi že kar nekaj časa sodeluje, Posavje pa se vključuje tudi v vse Mercatorjeve akcije. Kot je nedavno napovedal direktor Poslovnega sistema Mercator, bo do prevozna prišlo, ko bodo dobili soglasje zaradi koncentracije tržnega deleža, po vsej verjetnosti pa konec marca. Mercator namerava kupiti vse delnice Posavja Brežice, ki mu bodo na razpolago.

Delnice Posavja Brežice so v zadnjem času skoncentrirale v rokah treh večjih delničarjev: 27 odst. pida Kmečka družba, 25 odst. Mercatorja Dolenjske, 25 odst. Obrtne zadruge Unitehna, ki se jim je pred dnevi s 16,6 odst. delnic pridružila še Dolenjska

banka. Ostalo so manjši delničarji. V Mercatorju Dolenjski so nam povedali, da bi radi zmanjšali število delničarjev pod 50, ker bi potem poenostavili in pocenili postopek pripojitve družbe.

Mercator Dolenjska bi s pripojitvijo Dolenjke iz Novega mesta

banka. Ostalo so manjši delničarji. V Mercatorju Dolenjski so nam povedali, da bi radi zmanjšali število delničarjev pod 50, ker bi potem poenostavili in pocenili postopek pripojitve družbe.

Ker mora po zakonu o prevzem Mercator prijavit koncentracijo trgovine, so na osnovi statističnih podatkov izračunalni, kakšen bi bil po načrtovanih pripojitvah delež Mercatorja Dolenjske v celotni trgovini na območju. Skupaj s Posavjem in Dolenjko naj bi dosegal 40-odst. tržni delež, brez hrvaških kupcev, ki prihajajo predvsem v Brežice, pa je ta delež 32-odstoten.

Če so šteli še Jevšenini prodajalni, bi imeli po številu kupcev 35-odstotni delež in po skupnih prihodkih 27-odstotnega. Če bi statistiko zbirali samo za trgovino, bi bili deleži seveda precej višji.

B. DUŠIČ GORNİK

TEŽAVE ZARADI VIZ

NOVO MESTO - Generalni direktor Tovarne zdravil Krka je nedavno opozoril, da uvedba viz za Makedonijo in Rusko federacijo Krki in tudi drugim, ki poslujejo v teh državah, povzroča težave. Krka ima v Ruski federaciji 3 podjetja z okrog 100 zaposlenimi, sicer pa ima v državah, za katere lahko pričakuje uvedbo vizumov, kar 35 podjetij in predstavnosti. Kot je povedal, taka odločitev Slovenije otežkoča trgovanje in pretok ljudi, vendar gospodarstva o tem nihče nič ne vpraša. Dejal je še, da Poljska, Madžarska ali Češka, ki še z večjo naglico hitijo proti Evropi, viz še ne uvajajo, zato ga zanima, do kdaj je rok za uvedbo. Kot je dejal, bo Krka v bodoče svoje poslovne patnjerje vodila v Zagreb, kjer ima svoje podjetje, namesto v Portorožu pa se bodo sestajali v Opatiji.

LJUDMILA BAJEC
Dolen

O razvoju Gopija odloča vodovod

Ko so pred dvema letoma obljubili vodovod, so v Pintaričevem družinskom podjetju na Mavrlenu pridelavi in predelavi šampinjonov dodali še vkuhavanje ozimnice - Zaposlovali, a ne brez vode

MAVRLEN - Pintaričevi z Mavrlena nad Črnomljem so leta 1991 začeli gojiti šampinjone: najprej v garaži, potem v stari hiši, a ko je tudi tam zmanjkalo prostora, so odkupili bližnji 450 kv. metrov velik propadajoči zadružni hlev. Začetki niso bili najbolj obetavni, saj so prve šampinjone pobirali, ko se je pričela vojna v Sloveniji. Takrat so se mnogi bali, ali bodo "šli po gobe", in niso utegnili razmišljati o njihovem nakupu, zato jih je gospodinja Jožica, da ne bi propadle, spekla kar pridnikom slovenske vojske, ki so se zbrali v bližini.

A ko so se razmere v Sloveniji umirile, je bilo povpraševanje po Pintaričevih šampinjonih vedno večje. Najprej so prodajali le sveže, kmalu pa so jih začeli vlagati v kis in slanico. Lani so začeli vkuhavati še papriko, letos pa so se ji pridružili feferoni, kumare in rdeča pesa. "Priznam, da ni šlo brez začetnih težav, saj smo si moralni sami priskrbeti zelenjavno, po katero smo hodili na Ptuj. Vendar smo se kar dobro ujeli in tudi tehnologijo smo že dodata osvojili, tako da bomo s predelavo zelenjavne za ozimnicu nadaljevali. Še vedno pa gojimo in vkuhavamo tudi šampinjone, predvsem zaradi kvalitete, saj ne uporabljamo konzerve,

vansov, gobe, ki so dopoldne pobrane, pa so popoldne že v kozarcih, a je po njih toliko povpraševanje, da jih sami ne moremo več vzgojiti dovolj. Zato jih za nas gojijo tudi drugi, predvsem v Beli krajini," pove Jožica Pintarič, namestnica direktorja družinskega podjetja Gopi, v katerem je poleg delavke iz Črnomlja zaposlen še Pintaričev sin Matjaž, medtem ko je hčerka Alenka pripravnica.

Pintaričevi so izračunali, da je zanimanje za njihove izdelke toliko, da bi lahko razširili proizvodnjo in zaposlili vsaj še tri delavce. Nekaj ljudi v bližini se je že ponudilo, da bi zanje gojili šampinjone. Toda se vedno se srečujejo s problemom, ki je na pragu tretjega tisočletja skoraj nedojemljiv: na Mavrlenu in v sosednjih vaseh, v katerih živi okrog 600 ljudi, še vedno nimajo vodovoda, četudi so le dober streljaj od Črnomlja. Jožica pravi, da so se za razširitev proizvodnje odločili prav zato, ker so jim pred dvema letoma obljubili, da bodo čez pet let dobili vodovod. Sedaj pravijo, da ga lahko pričakujejo v naslednjih petih letih, a le pod pogojem, da se bodo občani odločili za samoprispevki.

Jožica Pintarič v skladu z ozimnico

M. BEZEK-JAKŠE

"Pri nas porabimo veliko vode, saj pri takšni dejavnosti z njo ne smemo varčevati. Zato smo za samoprispevki, vprašanje pa je, če bodo zanj glasovali občani, ki nikoli niso okusili, kaj pomeni živeti brez vodovoda," razmišlja Pintaričeva o ljudeh, ki živijo le nekaj kilometrov stran od njih, a jim niti na misel ne pride, da bi jim razvoj dejavnosti lahko oviral takšna "malenkost", kot je vodovod.

M. BEZEK-JAKŠE

BI RAJE MOČVIRJE?

RADANJA VAS - Trije kmetje iz Radanje vasi so se, preden je Komunalna Trebnje pred 6 leti tamkaj dobila 150 m globoko vrtino za vodovod, domala utapljal v močvirju. Zdaj pa, ko hočejo Trebanjci izdatnejši vir vode iz še globlje 200-metrskih vrtine v sosesčini, se taisti kmetje razburjajo, da bodo - presušili zemljo. Bi raje spet močvirje?

Združenje pridelovalcev cvička

Iniciativni odbor se bo sestal januarja - Ustrezna zakonska zaščita - Laboratorij in polnilnica - Ogorčeni zaradi "petjota iz brežiške kleti"

ŠKOCJAN - Prejšnjo sredo zvečer so številni dolenski vinogradniki v polni dvorani gostilne Lizar v Škocjanu izvolili iniciativni odbor za ustanovitev Združenja pridelovalcev cvička. Sestavlja ga 11 članov in 4 člani strokovne komisije, ki je že do sedaj opravila precej dela za ustanovitev tega združenja.

Iniciativni odbor sestavlja: Matjaž Jakša s Studenca, Peter Brcar iz Šentruperta, Stane in Robi Jarkovič iz Podbočja, Zdravko Mastnak iz Vinske kleti Krško, ki je hkrati tudi član strokovne komisije, Jože Simončič iz Pleterj (tudi član strokovne komisije), Marko Cvelbar iz Vinske kleti Bajnof, Zalašček iz Sevnice, Tone Hrovat, predsednik Državnega sveta in vinogradnik, Jernej Žarniški Velikega Trna, Miha Kvartuh z

Velike Doline; v strokovni komisiji pa sta poleg Mastnaka in Simončiča še Katarina Merlin in Darko Marjetič. Iniciativni odbor se bo sestal v januarju prihodnje leta.

"Do ustanovitve iniciativnega odbora je vso stvar vodila Zveza društva vinogradnikov Dolenjske, posledi naj bi Zveza združevala ljubiteljske vinogradnike, novo združenje pa tržne pridelovalce cvička," pravi inž. Katarina Merlin, vodja strokovne skupine. Pred tem pa so konec oktobra v Kostanjevici podpisali dogovor o zaščiti cvička, ustanoviti združenja pridelovalcev cvička, ki so ga poleg županov občin iz cvičkove dežele podpisali tudi podpredsednik slovenske vlade Marjan Podobnik, predsednik Državnega sveta Tone Hrovat, predsednik upravnega odbora Zveze društva vinogradnikov Dolenjske Jože Peternej ter člani strokovne komisije. Po tem dogovoru je namen združenja: kontrola geografskega porekla, količin in kakovosti cvička; izdajanje znakov, ki potrjujejo kakovost in količino cvička posameznega pridelovalca; strokovno svetovanje; promocija tega posebnega vina ipd. Z dogovorom so se podpisniki zavezali, da si bodo prizadevali za ustrezno zakonsko zaščito cvička v tradicionalnem pridelovalnem območju, se pravi v dolenskem vinorodnem okolišu.

Radostno vest pa je prinesel Tone Hrovat, ki je sporočil, da je tudi minister za kmetijstvo Ciril Smrkolj končno podpisal elaborat za zaščito cvička, ki ga je pripravila skupina strokovnjakov, ki jo je pred tem potrdilo ministrstvo. Elaborat, ki je v bistvu podzakonski akt, vsebuje dostopna in dokumentirana zgodovinska dejstva o tradicionalni pridelavi cvička, obsega klasične in izboljšane tehnologije v vinogradništvu in kletarstvu, določa tehnoške parametre, dovoljuje tradicionalno pridelavo, vnaša pa tudi najnovješta doganjana s področja vinogradništva in kletarstva.

A. BARTELJ

CVIČKOVA DEŽELA - Ustanovitev iniciativnega odbora za Združenje pridelovalcev cvička v dvorani gostilne Lizar v Škocjanu so se udeležili številni vinogradniki iz cvičkove dežele. Pozdravila jih je tudi cvičkova princesa Lea Colarič. (Foto: A. B.)

JANI GAČNIK, inž.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Nega vina naj bo stalna skrb

(Nadaljevanje)

Zastaranega žveplovodika ni mogoče pregnati iz vina s CO₂, ker ni več v plinasti obliki, temveč se je povezel z alkoholom v merkaptan, ki je v tekočem stanju. V takih primerih se žemo po priravkih iz bakra (sulfati ali citrati). Prvi pretok iz grobih drožej je že opravljen. Vinogradnikom, ki so namerno pustili belo vino še na grobih drožeh, da bi pridobil na okusu in poudarili značaj vina, svetujem stalno kontrolo (pokušanje). Če je na sodu pipica blizu droži, se takoj opazi nezaželenja sprememb, ki opozori na ukrepanje. Letosnji letnik ne zahteva večjih popravkov taninov z želatinom. Če se bomo odločili za čiščenje, da bi bil okus bolj gladek, se odločajmo za srednje doze čistila. Preostra čiščenja odvazame preveč "polnosti" vinu, kar ne sme biti cilj, predvsem ne pri boljših vinih.

Vino, ki ga námenjam za stekleničenje, mora biti stabilno na beljakovine. V sušnih letih pridelave vina so manj stabilna na beljakovine. Letosnji letnik ni trpel suše, zato je potreba po bentonitu manjša. Škoda bi bila na pamet določiti količino bentonita/hl, ker bi na ta način lahko brez potrebe obremenjevali vino. Zelo natanko lahko določi potrebo po bentonitu za vsako belo vino laboratorijs. Vina, ki gredo mlada v steklenice in se niso samočistila, bodo zahtevala več bentonita. Čim pozneje ugotovljamo potrebo po tem bistru, manjši odmerek bo potreben. Odlašanje nekaj tednov, tik do 2. pretoka ali filtriranja, je za ta namen koristno. Za vina, ki bodo stekleničena še po septembru 2000, bomo lahko ugo-

tovili, da so se popolnoma sama stabilizirala na beljakovine in ne potrebujejo več čiščenja. Težave ob filtriranju ne bodo nastopile, če je bilo grozdje zdrobno. Pri vnu iz gnilega grozda pa bo pretek skozi filtre plošče otezen. Z glucan - testom je možno ugotoviti, če je v vinu preveč sluzastih snovi (2/3 filtriranega vina, 1/3 spirita in če se pojavijo meglica ali kosmiči).

Izločanja vinskega kamna v steklenici ne vidimo radi, čeprav je to prej lepotna napaka kot pa znak pokvarjenega vina. Zato je vina, ki gredo zgodaj v steklenice, pripročljivo zavarovati pred izločanjem kamna z metavinsko kislino. Ta dodatek je smiseln v naslednjih primerih: če je mož dolgo vrel pri nizkih temperaturah (pod 18°C); če je skupna kislina nizka, recimo pod 5,5 g/l. (Izločitev 1g/l vinskega kamna zmanjša skupno kislino v vinu za 0,5 g/l); če nameravamo stekleničiti sredi zime; če vino ne bo porabljen pred jesenjo.

Metavinska kislina učinkuje največ eno leto, v toplih skladničih se razgradi še prej. Kakost vina ohranimo, če so temperaturna nihanja v skladnišču majhna, če vino miruje in če smo uporabljali čim manj čistil. Verjetno se boste, zvesti bralci te rubrike, čudili, da svarim pred čiščenjem vina, ker sem pred leti opisoval učinek posameznih čistil in jih tudi priporočal. Kletarsko znanje vinogradnikov je namreč medtem naraslo. Danes ni treba več navajati čiščenju vin in nekatere pretiravajo z odmerki, ko čistijo na pamet. Čistilo odvzame vinu marsikaj okusnega in lepo dišečega. Naj bi veljala zlasti načelo: "Cistili samo toliko, kolikor je nujno!"

Vesel božič z odličnim vinom!

(Nadaljevanje sledi)

Dr. JULIJ NEMANIC

BLAGOSLOV KONJ

ŠTEFAN - Konjerejsko društvo Trebnje vabi konjerece na blagoslov konj na Štefanovo, 26. decembra, v Štefan pri Trebnjem. Maša bo ob 10. uri, zbor konjerecev pa ob 10.30 na Uhanovi kmetiji v Štefanu. Dodatne informacije je možno dobiti pri predsedniku društva Antonu Brezvarju po telefonu 068/44-192 ali 460-672 ali GSM 041/634-531.

ŽEGNANJE KONJ V KAPELAH

KAPELE - Tu bo v nedeljo, 26. decembra, ob 11. uri 6. tradicionalno žeganje konj. Prireditve na Štefanovo organizira Društvo konjerecev Kapele, katerega predsednik je Ivan Hotko.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Za družaben hladen obrok

Za vsako večjo domačo pridelitev se moramo vnaprej dobro pripraviti. Napravimo si načrt vseh opravil, sestavimo jedilnik in okviren seznam gostov. Izberemo primereno veliko površino mize, ki bo dostopna z vseh strani. Če nečemo, da bi večji del prazničnih dni stali za stedilnikom, si omislimo ponudbo hladnih jedi, kot so pečenke, narezki, različne solate, raznovrstni siri in namazi, sveže sadje, kompoti, razno pecivo in drugo. Pri pripravi in v oblikovanju smo lahko zelo izvirni. Za lep videz mize je pomembna enotna srvinarna posoda ali posoda iz materialov, ki se dobro ujemajo. Na primer: kovina - porcelan, les - ognjavarna keramika, steklo - porcelan, glinasta posoda - pleteni košarice iz šiba.

Za dohlađenje PURANJE ZREZKE potrebujemo za 4 osebe: 4 puranje zrezke, sol, paper, 7 dag zeliščnega skutnega namača, 4 rezine kraškega pršuta, 10 dag moke, 2 jajci, 13 dag narezani mandelnjivi lističev, 5 jedilnih žlic olja in 5 dag masla. Puranje zrezke potolčemo, solimo in popramo. Na sredino vseh zrezk namačemo skuto in položimo rezino pršuta. Zrezek prepognemo in povajlamo v mokri, jajcu in mandelnjivih lističih. Ocvrnete v olju, ki smo mu dodali tudi maslo. K hladnim zrezkom ponudimo zelenjavni narastek.

kmetijsko svetovanje

KMETIJSKO SVETOVANJE

Oživitev travniških sadovnjakov

Travniški sadovnjaki so stoletja oblikovali slovensko krajinsko podobo. Mnogim našim območjem dajejo ti nasadi izgled in prepoznavnost. Z ravojem intenzivnega sadjarstva so travniški nasadi postajali dohodkovno manj zanimivi in deležni so bili vedno manjše oskrbe. Drevesa so začela propadati, mnogo vitalnih dreves je bilo v preteklosti izruvano zaradi lažje strojne obdelave ali gradnje hiš. V Sloveniji imamo po podatkih SURS še okoli 4,5 milijona starih sadnih dreves. Med sadnimi plemenami zavzemajo navečji delež jablane (54 %), sledijo češplje in slive (14 %), hruške (12 %), češnje (5 %), orehi (4 %) in druge. Pridelek iz teh nasadov je še vedno dragocena surovina za domačo predelovalno industrijo.

Z večanjem ekološke zavesti se v zadnjem času spreminja odnos do travniških nasadov, ki s svojo starostjo in preteklimi gospodarskimi pomenom predstavljajo del kulturne dediščine. Vedno bolj se zavedamo okoljevarstvenega vidika, saj travniški nasadi ohranjajo biološko ravnotežje v naravi. Ž ohranjanjem velikega števila rastlinskih in živalskih vrst ter nekaterih starejših odprtih nasadov, ki niso v skladu z ekološko pridelavo. Želeti bi bilo, da se tega zave tudi širša družbenega skupnosti, saj so nasadi del kulturne krajine. Za ohranitev travniških nasadov to še ne bo dovolj. Uspešni bomo, če bomo upoštevali tudi ekonomski vidik pridelave. Da bi oživitev travniških nasadov zajeli čim bolj celovito, smo se pri Kmetijski svetovalni službi odločili za projekt oživitev travniških sadovnjakov v Sloveniji. Z njim želimo ustvariti pogoje za ohranjanje in odpiranje delovnih mest v pridelavi, predelavi in prodaji na domu, na tistih območjih, kjer je teh nasadov še veliko. Sadje iz oskrbovanih travniških nasadov lahko daje kvalitetno surovino za nekatere izdelke, kot so sok, jabolčnik, kis, žganje, suho sadje, marmelade in drugo. Povpraševanje po živilih kmečke pridelave doma in v svetu narašča. Poleg prehrabrenega vidika je ponudba predelanega sadja del avtohtone kulinarike in tradicije podeželja, kar predstavlja tudi turističen značaj. Kupec počita vse zahtevejši zato so pogoj dobr izdelki.

Aktivnost svetovalnih služb so zasnovane tako, da zainteresirani skupinami kmetov v obliku krožkov na praktičen način prikažemo oskrbo nasadov, predelavo sadja v izdelke ob upoštevanju racionalnih tehnologij in dobre kvalitete. Velik poudarek želimo dati tudi javnosti, da bi kupci v večji meri segali po domačih kvalitetnih izdelkih in še bolj zavzemali kulturo uživanja sadja in sadnih izdelkih.

JANI GAČNIK, inž.

Slovenija od Š do T

Izšel je 13. zvezek Enciklopedije Slovenije

Trije dobrosrčni zimski bradači, Miklavž, Božiček in dedek Mraz, so v svojem začetniškem košu ob koncu leta prinesli toliko novih slovenskih knjig, kot že dolgo ne, če sploh kdaj toliko. Med njimi gotovo zasluzi prav posebno pozornost knjiga večjega formata z večkratnim obrisom Slovenije in naslovom v zlatih črkah, vtisnjene na temno modrih platnicah. Enciklopedija Slovenije je to, trinasta knjiga v zdaj že kar dolgi vrsti enciklopedičnih zvezkov, v katerih se kopiči vedenost o vsej slovenski preteklosti in sedanosti, od gospodarskih in proizvodnih osnov nekoč in danes do naše politične, družbene in kulturne zgodovine, o stanju, do katerega se je naše življenje v vseh svojih predelih razvilo do današnjega dne. Ko je Mladinska knjiga začela s tem zahtevnim, a za slovenstvo tako pomembnim projektom, so načrtovali, da bo vseh zvezkov dvanajst, zdaj pa je že jasno, da bo enciklopedija štela petnajst zvezkov, tem pa bo sledil še dodatni zvezek z gesli, ki so bila iz kakrnega kola razloga v dosedanjih izpuščena ali spregledana.

Trinajsti zvezek prinaša na 416 straneh 1108 gesel pod črkama Š in T, od tega je 492 stvarnih in 616 biografiskih. Slednjih je res več, vendar jim je namenjenega le tretjina vsega besedila, preostali tretjini od 47 tisoč vrstic pa pojasnjujeta stvarna gesla. Za t zvezek enciklopedija je besedila prispevalo kar 521 piscev. Najobsežnejša gesla so namenjena Štajerski in Trstu, temeljite pa je obdelano še več različnih področij od šolstva, športa, taborov, taborišč, tehnike, tekstila, televizije, tiskarstva do totalitarizma, transporta, trgovine in turizma. V množini biografskih gesel izstopa po obsegu in pomenu zapis o Primožu Trubarju, precej biografskih gesel pa zajema osebnosti, povezane z območjem širše Dolenjske. Tudi med geografskimi gesli bomo našli več naših krajev od Šentjerneja, Šentruperta in Šmarjete do Trebnjega.

Kot vedno je knjiga bogato opremljena s slikovnim gradivom. Vseh ilustracij je 878, od tega 455 barvnih in 423 črno-belih. Med njimi je 101 portret, 124 umetnostnih posnetkov, 38 tematskih kart in zemljovidov, 41 grafikov, 15 risb, 64 pokrajinskih posnetkov, 258 rokopisov in tiskov ter 238 dokumentarnih posnetkov. Slikovno in ponazarjalno gradivo je prispevalo 179 posameznikov in 152 ustanov. Zares pravo bogastvo raznovrstnih informacij!

MiM

KUD NOVE ARKADE V STRANSKI VASI

STRANSKA VAS - Kulturno-umetniško društvo Nove arkade iz Novega mesta je ponovilo redni letni koncert vokalno-instrumentalne skupine Zarja in Sonce, dekliske skupine Obzorje in otroškega pevskega zborja Zvezdice, ki so ga že izvedli v Novem mestu, še v Stranski vasi. Prieditev je bila v soboto, 18. decembra, zvečer v gasilskem domu.

Svetovljjanovi spomini na Krško

Razstava akvarelov in pogovor z uspešnim in uglednim slikarjem, ilustratorjem in grafikom Jožetom Ciuho v kavarni Rondo v Krškem - Nastaja knjiga spominov

KRŠKO - Minulo soboto, 18. decembra, so ljubitelji likovne umetnosti v Krškem imeli lepo priložnost srečati se z enim od najuspešnejših sodobnih slovenskih likovnih ustvarjalcev, ki ga prav tako dobro kot domovina pozna tudi tujina, če ne celo bolj. V kavarno Rondo je prišel Na čaj ob petih, kot so imenovali kulturno prireditev, slikar, ilustrator in grafik Jože Ciuha. Ob tej priložnosti so v prostorih tega letos poleti odprtega lokalnega podjetja Vidom v sodelovanju s Fundacijo Jože Ciuha postavili tudi manjšo razstavo njegovih akvarelov iz cikla Pesniki in pesnišči XX.stoletja.

Skoraj dve urje je umetnik v pogovoru s Senko Hočevar Ciuha, svojo snaho, nizal spomine na otroštvo in mladost, ki ju je preživel v Krškem. Na ta kraj ga vežejo lepi spomini, čerav je "nadaren za pozabljivo", kot se je pošalil, in četudi je po duši svetovljjan. Prepotoval je velik del Evrope, proučeval budistično umetnost in filozofijo na univerzi v Rangu, potoval po Indiji, Indoneziji, Taiski in Kamboži, obiskal večino držav Južne Amerike, prekrižaril Združene države Amerike in Mehiko, nato pa se za dvajset let ustalil v Parizu, kjer je naredil preboj v svet ter postal s svojim delom, v katerem se križajo in prepletajo elementi Zahoda in Vzhoda, eden od peščice v tujini prepoznavnih slovenskih slikarjev. Ko je govoril o poti, ki ga je pripeljala do uspeha, je namenil precej kritičnih besed slovenski politiki, ki ob romanjkanju vizij ne zna ustvariti nacionalne elite in z njim poskrbeti za prepoznavnost naše države v svetu. Razgovor je tudi o fundaciji, ki jo je z donacijo reprezentativnega izbora svojega celotnega umetniškega opusa ustanovil v Pristavi na Bledu in ki naj bi kot nosilec široko zasnovanih kulturnih dejavnosti, usmerjenih v

Slikar Jože Ciuha v družbi direktorja Vidoma in organizator razstave Miran Koritnik.

mednarodno sodelovanje, promovirala slovensko kulturo in umetnost. "Lepo bi bilo, če bi se v krški občini zavzeli, da bi imeli v fundaciji tudi posavski prostor, saj je to območje teme povezano z mojim življenjem," je dejal Ciuha.

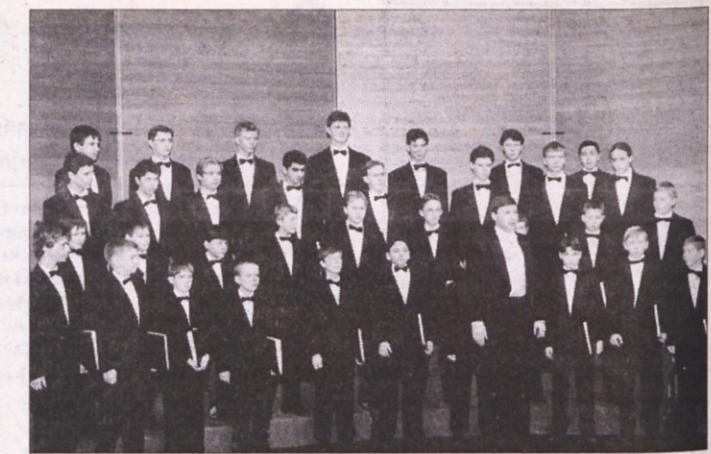
Prireditev je vodila Vida Kusej, nekaj pesmi je recital dramski igralec Slavko Cerjak, za prijetno glasbo pa je poskrbel Dixieland band Glasbene šole Krško. Jože Ciuha je velik ljubitelj diksilenda, zato je bil nastop profesorjev krške glasbene šole zanjo lepo

presenečenje. Na koncu je izrazil željo, da bi v tako prijetni družbi in okolju predstavil tudi svojo knjigo, ki nastaja pod delovnim naslovom Kronika sedmih pozab. V nji piše o svojem otroštvu v Krškem.

M. MARKELJ

KONCERT OB ŽIVIH JASLICAH

NOVO MESTO - Pevski zbor Grajski fantje z Otočca, ki ga vodi Matej Burgar, in dramska skupina Kulturnega društva Otočec priredita v nedeljo, 26. decembra, ob sedmih zvečer v kapiteljski cerkvi koncert Božična zgodba z živimi jaslicami.

REDKO GLASBENO DOŽIVETJE - Na turneji po Sloveniji se je Deški zbor Zborovske šole M. I. Glinka iz Sankt Petersburga prejšnji četrtek, 16. decembra, zvečer mudil v Novem mestu, kjer je nastopil na koncertu za glasbeni abonma in izven v Kulturnem centru Janeza Trdine. Pod vodstvom dirigenta Vladimira Begletzova, ki zbor vodi že osmo leto in je v tem času že takoj kakovostenemu zboru še izbrusil zven, so ruski pevci odpeli izbor ruske sakralne zborovske glasbe in dve Brahmsovi. Znameniti zbor, katerega korenine segajo v 15. stoletje, je s petjem, ki ga pri nas redko slišimo, navdušil novomeško občinstvo. Na vztrajno ploskanje so pevci odpeli še tri dodatne skladbe. (Foto: M. Markelj)

O "očetu slovenske domovine"

V galeriji Dolenjskega muzeja gostuje zgodovinska razstava Gorenjskega muzeja iz Kranju o dr. Janezu Bleiweisu in njegovem času - Na ogled je do 27. februarja 2000

NOVO MESTO - V galeriji Dolenjskega muzeja so v petek, 18. decembra, zvečer slovesno odprli zgodovinsko razstavo Dr. Janez Bleiweis in njegov čas, ki so jo pred tremi leti pripravili v Gorenjskem muzeju v Kranju in je od takrat kot odmevna in za širšo slovensko javnost zanimiva predstavitev osrednje osebnosti slovenskega kulturno-prosvetnega in političnega življenja 19. stoletja obiskala vsa večja regijska središča.

nik, profesor veterine in sodne medicine, kot urednik Kmetijskih in rokodelskih novic, kot pisec strokovnih knjig in člankov ter kot predsednik Slovenske matice vtišnil močan pečat svoji dobi. Zaradi njegovih prizadevanja za javno uporabo slovenskega jezika in za združeno Slovenijo se ga je prijetel vzdevek oče slovenske domovine, zaradi utilitarističnih pogledov na književnost, ki so ga usmerjali v podcenjevanje Prešernova in poveljevanje Koseškega ter v spor z mladoslovenci, pa ni najlepše zapisan v slovenski literarni zgodovini, vendar njegove zasluge za razvoj domačega slovstva niso sporne.

Razstava je razdeljena na pet sklopov. Prvi prikazuje Bleiweisov življenjepis in politično vlogo, drugi zajema obdobje, ko je Bleiweisova sedemdesetletnica združila vse Slovence v veliki manifestaciji za Zedinjeno Slovenijo, tretji del je posvečen prikazu Bleiweisa v njegovih poklicnih vlogah vетinarja, zdravnika, predavatelja in

BLEIWEISOVI POTOMCI - Otvoritev razstave o dr. Janezu Bleiweisu v Dolenjskem muzeju so se udeležili tudi njegovi potomci, med njimi čeli devetdesetletni pravnuk Janko Bleiweis in njegov sin Andrej (na sliki).

pisca učbenikov, četrtri razdelek je namenjen prikazu kmetijstva in živinoreje v drugi polovici prejšnjega stoletja (v tem delu razstave je uporabljen tudi gradivo iz Dolenjskega muzeja), peti del razstave pa je ambijentalni prikaz narodne čitalnice, s katerim je poudarjeno Bleiweisovo vključevanje v narodnostno gibanje.

M. MARKELJ

DOLENJSKI LIST

BOŽIČNO-NOVOLETNI VEČER

MIRNA PEČ - Kulturno društvo Mirna Peč vabi v torek, 28. decembra, ob sedmih zvečer v gostišču Novljana na božično-novoletni kulturni večer. Nastopili bodo Kamniški koledniki, domači mlađinski pevski zbor in še kdo. Aktiv kmečkih žena bo pripravil razstavo prazničnih kmečkih dobrat.

NEKDANJI IN SEDANJI

BREŽICE - Glasbena šola je v predbožičnem času pripravila dva koncerta: v soboto, 18. decembra, so nastopili nekdajni učenci te uspešne ustanove, v torek, 21. decembra, pa so učenci, ki zdaj obiskujejo brežiško glasbeno šolo, pokazali, kaj znajo.

NOVOLETNI KONCERT

NOVO MESTO - V torek, 28. decembra, bo ob 19.30 v Športnem dvorani Leona Štuklja tradicionalni novoletni koncert, ki ga pripravlja Kulturni center Janeza Trdine in Pihalni orkester Krka Zdravilišča iz Straže pod vodstvom Mira Sajeta. Kot solisti bosta nastopili sopranistka Marjetka Podgoršek Horžen in mezzosopranistka Mojca Saje, koncert pa bodo popestili še plesalci Plesnega centra Dolenjske.

BAROČNI VEČER S STANKOM ARNOLDOM - Glasbena šola Marjana Kozine Novo mesto je v soboto, 18. decembra, zvečer povabilna na koncert komornega ansambla Srednje glasbene in baletne šole Ljubljana s solisti. Med njimi je bil Stanko Arnold, vodilni slovenski trobentari umetnik in pedagog mednarodnega ugleda. Kot pobudnik pestro oblikovanega baročnega večera - igrali so dela J. Poscha, J. W. Hertla, J. Händla, A. Marcella ter G. P. Telemanna - je k sodelovanju povabil dva svoja študenta iz ljubljanske glasbene akademije: trobentaria Matjaža Ježnikarja in Simona Štelcerja, ter dijaka SGŠ iz Ljubljane: violinistko Mojco Arnold in Ambroža Bajca - Lapajneta. Mentor zasede je prof. Tomaž Lorenz. Občinstvo v župnijski cerkvi v Šmihelu, kjer jim je dobrodošlico izrekel župnik Ciril Plešec, so mlađi glasbeniki navdušili z izvrstnim igranjem. (Foto: L. Murn)

Rubriko Družbena vprašanja sta zapolnila Marko Kočak s prispevkom o razvojnih procesih na podeželju in Franci Koncilia s pisanjem o stvareh, ki jih je dobro vedeti o Evropski skupnosti, katere pridružena članica bo naša država v bližnji bodočnosti, medtem ko Janez Usenik v rubriki Rastoča knjiga kritično razmišlja o fakulteti za logistiko sistemov v Novem mestu kot možnosti, da dolenjska metropola dobi visokošolsko ustanovo.

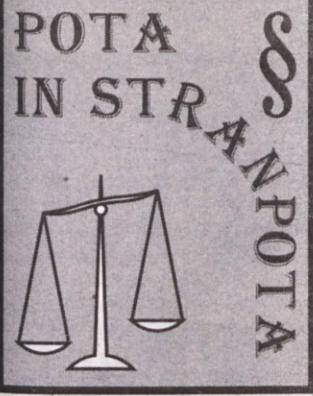
Med krajšimi prispevki, ki povzemajo dogajanje in odmeve nanje, Miloš Ekar piše o dnevnih evropskih kulturnih dejavnosti, Lucijan Rešič v razstavi ilustracij Alenke Sottler, Katja Ceglar o razstavi grafik Atanasova v Krškem, Lojze Gostiša pa o slikarju Francetu Miheliču in njegovih dolenjskih povezavah. Sledi zapis o knjižnih novostih, in sicer Sonja Koranter ocenjuje novi pesniški zbirki Petra Peršina, Milan Markelj satirični roman Janeza Baniča Fakulteta za zrak, Marinca Dražumerič pa piše o etnografski knjigi Ksenije Khalil Nerajška hrana. Boris Dular in Marta Filli sta se spomnili dveh velikih Slovencov, umrlih pred kratkim, telovadca Leonu Štuklja in pisatelja Vinka Beličča, Jože Perše pa opozarja na 85-letnico dolenjskega pianinstva.

Zadnje strani revije so kot običajno namenjene novim prispevkom za dolenjski biografski leksikon, ki jih pripravlja Karel Bačer, in kroniki kulturnih dogodkov izpod peresa Lidije Murn. Od znamenitih Novomeščanov pa boste tokrat lahko spoznali Metoda Dularja, o katerem piše France Adamič.

MiM

KUD NOVE ARKADE V STRANSKI VASI

STRANSKA VAS - Kulturno-umetniško društvo Nove arkade iz Novega mesta je ponovilo redni letni koncert vokalno-instrumentalne skupine Zarja in Sonce, dekliske skupine Obzorje in otroškega pevskega zborja Zvezdice, ki so ga že izvedli v Novem mestu, še v Stranski vasi. Prieditev je bila v soboto, 18. decembra, zvečer v gasilskem domu.

dežurni poročajo

OB 170 BAL - Neznanec je v času od 10. do 14. decembra iz gospodarskega poslopa ob nenaseljeni stanovanjski hiši v Dolenji vasi pri Artičah ukradel 170 bal oz. okrog 5 tisoč kilogramov živinske krme - otave. Lastnik je oškodovan za 75 tisoč tolarjev.

ZAŽELEL SI JE AVTORADIO - Na neugotovljen način je neznanec 19. decembra zvečer v Krškem vložil v parkiran osebni avto znamke Yugo 55 in odnesel 25 tisoč tolarjev vreden avtoradio znamke Kenwood.

DENAR, HRANO IN PIJAČO - V noči na 19. december je neznanec v naselju Trnje skozi okno prišel v gostinski lokal Park ter iz predala blagajne ukradel nekaj denarja, v kuhinji pa si je postregel tudi s hrano in alkoholnimi pijačami. Škoda znaša 25 tisoč tolarjev.

UKRADEL LE 1,5 LITRA VINA - Neverjetno, toda neznanec, ki je med 15. in 18. decembrom vložil v lesen vinski hram blizu Stare vasi na Biziškem, je odnesel le 1,5-litro sklo plastenka vina.

RAZBIL 18 STEKEL - Na gostinskem objektu v Semiču, last podjetja Izbor d.o.o., je neznanec z neznanim predmetom 15. decembra razbil 18 dvojnih termopan stekel na oknih in vrati.

POSEKAL IN PRODAL TUJA DREVEZA - 48-letni I. K. iz okolice Črnomlja je osumljen kaznivega dejanja tativine, ker je oktobra v gozdu na Sinjem Vrhu, ki je last V. H. iz okolice Črnomlja, posekal osem javorovih dreves in les prodal. Škoda znaša 123 tisoč tolarjev.

UKRADEL ZLOŽENA DRVA - Izpred dravnice na Ljubljanski cesti v Novem mestu je neznanec 15. decembra lastniku F. K. ukradel zložena drva. Škodo so ocenili na 4 tisoč tolarjev.

PRETEPLA STA GA IN OROPALA

KOPRIVNICA - Neznanca sta 14. decembra v gostilni na Senovem naveza na stik z 42-letnim D. L. Povabila sta ga v avto in ga odpeljala v smeri Koprivnice. Na poti pa sta ga zvleka iz avta, ga na tleh obrcala in od njega zahtevala denar. Izročil jima je 40 tisoč tolarjev. Nato sta ga odpeljala nazaj na Senovo.

TRČIL V DREVO

BUKOŠEK - Zaradi neprilagojene hitrosti se je 16. decembra zvečer voznik avta R. Š. izven naselja Bokošek zapeljal z vozišča in trčil v obcestno drevo. Voznika so zaradi hudih telesnih poškodb odpeljali na zdravljenje v brežiško bolnišnico.

UREJANJE NADVOZOV - Vožnja iz Novega mesta proti Ljubljani že zara- di gradnje novega dela avtoceste poteka dle kot običajno, mnoge voznike pa te dni jezijo še novi manjši zastoji. Cestno podjetje Novo mesto namreč ureja širi nadvoze od Biča do Otočca (na sliki nadvoz pri Lukovku). Cesto pod njimi so morali zaradi prevoza uparjalnikov znižati za 30 centimetrov, zdaj pa jo zoper spravljajo v prejšnjo stanje. "Svetloba pod nadvozi bo malo večja, sicer bo vse po starem. Ostala sta nam še dva nadvoza. Če bo vreme ugodno in cestične ne bo preveč vlažno, bomo delo končali še letos," je povedal direktor področja za gradnje pri Cestnem podjetju Novo mesto Zvone Rožanc. (Foto: L. Murn)

Praznike praznovati in preživeti

Udeleženci v prometu, previdno! - Zlasti pešci - Hitrost še vedno vzame največ življenj - Več nesreč, a z manjšimi posledicami - Letos 14 mrtvih, lani 22 - Akciji Promil in Veriga

NOVO MESTO - Zadnje mesece se je prometna varnost v Sloveniji opazno poslabšala, zato je policija novembra izvajala poostrene nadzore tako glede alkohola kot hitrosti - slednji je najpogosteji povzročitelj prometnih nesreč. Dolenjska ni nobena izjema, čeprav je varnost tu letos boljša kot lani. Na dolenjskih cestah je lani umrl 22 ljudi, letos 14. "Število prometnih nesreč se je sicer povečalo, toda posledice so bile manjše. Boljše varnosti smo sicer veseli, čeprav vemo, da se te številke lahko zelo hitro spremeni, zlasti v teh predprazničnih dneh," je povedal komandir postaje prometne policije Novo mesto Aleksander Rešeta.

Med najbolj izpostavljenimi udeležencim v prometu so po napovedih policije letos pešci. V letosnjem letu so umrli trije, lani v enakem obdobju eden. "Pešci so kritični tako kot udeleženci kot povzročitelji nesreč. Do konca lanskega novembra jih je bilo med povzročitelji 12, letos 19, med udeleženci pa lani 34, letos 53, kar pove, da so resnično zelo izpostavljeni," je poudaril Aleksander Rešeta.

K boljši prometni varnosti je gotovo pripomogel novi in varnejši vozni park, s katerim so se zadnjega leta opremili naši vozniki, kaj pa novi Zakon o varnosti cestnega prometa? Marsikaj o tem pove do tudi številke. Pred lanskim majem, ko je bil zakon sprejet, se je število nesreč večalo, potem je upadel, saj so vozniki bolj upoštevali določbe in tudi strah pred izgubo prometnega dovoljenja je bil večji. "Po nekaj mesecih novega zakona pa se je strah poleg in število nesreč se je zopet povečalo. Problem je v tem, da se vozniki še ne zavedajo, kaj pomeni, če vozijo prehitro ali pijani, da s tem ne ogrožajo le sebe, ampak tudi druge. Tudi stroškovno se ne zavedajo, dokler jih ne doleti visoka denarna kazenska," je povedal Rešeta in poudaril, da policija z

Aleksander Rešeta, komandir PPP Novo mesto

represivnimi ukrepi le umirja stanje na cestah, ne more pa preprečiti nesreč in drugih nepravilnosti. Potrebno je sodelovanje in soodgovornost še mnogih drugih ustavnov.

Med glavnimi povzročitelji nesreč sta alkohol in hitrost pogosto skupaj. Razveseljivo je, da se je na področju PU Novo mesto število povzročiteljev nesreč pod vplivom alkohola zmanjšalo za 12,6 odstotka. "Naša enota je letos ugotovila 765 tovrstnih kršitev vožnje, veljavnost vozniskoga dovoljenja je takoj prenehala 156-im voznikom, kar pomeni, da so napali več kot 1,5 promila alkohola. Kar nekaj pa jih je tudi nad-

ODNESEL ZA 430 TISOČ SIT

BREŽICE - Neznanec je med 21. novembrom in 14. decembrom iz pritličnega stanovanja bloka v Brežicah odnesel več kosov računalniške opreme, telefonskih aparatov in kovinsko blagajno. V stanovanje je prišel tako, da je razbil šipo na balkonskih vratih. Lastnico je oškodoval za okrog 430 tisoč tolarjev.

BREŽICE - Hrvaški državljan D. M. je 13. decembra skušal ob 11. uri v poslovnični Nove ljubljanske banke v Brežicah vnovčiti bankovec za 500 DEM. Zaradi sume, da je bankovec ponaren, so ga policisti zasegli. Poslali so ga v ekspertizo.

tri promila. Precej uspeha so policijski dosegli z akcijama Promil in Veriga, saj se je stanje dokaj umirilo, poosten nadzor pa bodo izvajali tudi v predprazničnih dneh.

"Vsem udeležencem v prometu policisti svetujemo, naj bodo še posebej previdni, zlasti pešci. Naj ne pozabijo na svetlobne odsevnike in kresničke. Vsem želim, da bi praznike in prehod v leto 2000 lepo praznovali, toda naj jih tudi preživijo!" je povedal Rešeta. Te besede gre vzeti zelo zares.

L. MURN

Pretep pred diskom

Trije iskali zdravniško pomoč

ČATEŠKE TOPICE - 19. decembra je pred diskoteko Termodropolis prislo do pretepa. 21-letni hrvaški državljan R. Š. je bil s prijatelji v disku. Prijatelj I. M. je pomotoma zavil v prostor za osebje disk, in ker je kazal znake vijenjenosti, sta ga redarji okrog 3.40 pospremila ven. Počakal je še ostale prijatelje. Okrog 4. ure, ko so vsi gostje odšli, sta zunaj do redarjev pristopila oba hrvaška državljan. Sprli so se, ker sta I. M. napodila iz disk.

Kmalu zatem je brez razloga do njih pristopil osumljeni 28-letni F. S. iz okolice Brežic in M. Š. je z roko udaril v obraz. Ta je padel vznak, z glavo udaril ob tla in nepremičen obležal. Osumljeni je nato v glavo udaril še I. M. Ko je tudi ta padel, ga je še nekajkrat brenil v predel prsnega koša. Redarja sta nato preprečila nadaljnji pretep, v katerega so se hoteli vključiti še ostali prijatelji napadenih. M. Š. so z reševalnim vozilom odpeljani v brežiško bolnišnico, zdravniško pomoč pa sta iskala tudi I. M. in D. P. Zoper osumljenca je podana kazenska ovadba.

PONAREJEN BANKOVEC

BREŽICE - Hrvaški državljan D. M. je 13. decembra skušal ob 11. uri v poslovnični Nove ljubljanske banke v Brežicah vnovčiti bankovec za 500 DEM. Zaradi sume, da je bankovec ponaren, so ga policisti zasegli. Poslali so ga v ekspertizo.

PEŠEC SE JE ZADEL V AVTO

GORNJA PREKOPA - Pešec A. S. je 14. decembra ob 22.30 izven naselja Gornja Prekopa nenašoma prečkal regionalno cesto, takrat pa je po njegovi desni pravilno pripeljala voznica osebnega avta M. C. Pešec se je zadel v bočni del vozila in si zlomil gleženj. Ostal je na zdravljenju v novomeški bolnišnici.

PONAREJENE LISTINE

DOBDOVA - Pri 26-letni iranski državljanki T. L. so policisti pri mejni kontroli na Dobovi ugotovili, da je bil potni list ukraden na Nizozemskem, fotografija na knadno vstavljen, imela pa je tudi ponarejeno voznisko dovoljenje. Zoper osumljenko je podana kazenska ovadba, srečala pa se je tudi s sodnikom za prekrške.

NI RES IZGUBIL DOVOLJENJA

SEVNICA - 28. septembra je G. H. iz okolice Sevnice na Upravni enoti priglasil izgubo vozniskoga dovoljenja. Medtem so mu izrekli ukrep prenehanja veljavnosti. Toda med kontrolo prometa se je izkazal z originalnim vozniskim dovoljenjem. Zoper osumljenca bo zaradi krive izpovede podana kazenska ovadba.

MOST POGANEK OBNOVLJEN

LITIJA - Slovenske železnice so sporočile, da je poškodovani most Poganek obnovljen, zato je zapora desnega tira med postajama Litija in Kresnice preklicana. Vlaki, ki med zaporo niso vozili, bodo začeli voziti po voznem redu od 3. januarja 2000 naprej.

AVTOBUS SEDEMLETNI DEKLICI POVOZIL NOGO

DOLENJA VAS PRI KRŠKEM - S. C. je 14. decembra ob 7.17 vozil avtobus po regionalni cesti iz smeri Požance proti Krškemu. V Dolenji vasi je zavil na označeno avtobusno postajališče, kjer je stala skupina otrok. Ravno takrat je 7-letni L. V. spodrsnilo in avtobus je zapeljal čez njen nart leve noge. Otroka so odpeljali v brežiško bolnišnico, ker je dobil hude telesne poškodbe.

Cvrn oproščen

Vsebnost THC v konoplji pod 1

NOVO MESTO - Prejšnji konec tedna se je na okrožnem sodišču v Novem mestu nadaljevala in končala v začetku decembra začeta glavna obravnavna zoper 20-letnega Roberta Cvirna iz Slovenske vasi pri Šentrupertu, ki ga je obtožnica bremenila dveh kaznivih dejanj neupravičene proizvodnje in prometa z mamili (čl. 196/I KZ RS).

Obravnavna je bila prvič preložena na zahtevo Cvirnevega zagovornika, da se zassisli izvedenec Rajko Koren, ki bi natančneje povedal, ali je v prijedru najdeni marihuan šlo za mamilo, za kar Višje sodišče v Ljubljani pravi, da mora vsebnost THC v njem znašati vsaj ena ali več. Izvedenec je v petek potrdil mnenje, da v Cvirnu primeru ni šlo za mamilo.

Senat sodišča s predsednico Milojko Gutman je fantu izrekel oprostilno sodbo. K takšni odločitvi je pripomoglo tudi, da Cvirn posušene konopljje, ki jo je vzel sosedu, ni prodajal, torej z njim ni nič zaslužil. Kolegom je enostavno dal. Cvirn do zdaj še ni bil kaznovan.

L. M.

NAJ BO DECEMBER ČAS VESELJA!

LJUBLJANA - Decembrski čas je čas veselja, obdarovanj ipd., letosnji pa je zaradi prehoda v leto 2000 še posebej živ. Praznovanje pa lahko v trenutku skali nesreča in najhujje je, če je ta posledica neumnosti in objestnosti. Opozorila ob vse močnejšem pokanju petard in nenadzorovani uporabi drugih pirotehničnih sredstev so zato te dni utemeljena. Z Ministervstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za šolstvo in šport so zato zaprosili vse slovenske osnovne šole, naj učencem predstavijo nevarnosti in neprizadetnosti, ki so povezane s tem. Najpomembnejša pa je vloga staršev. Malo smole, nerodnosti, neprizadetnosti pri pokanju petard, in že lahko vaš otrok sple, opičen, s poškodovanimi prstki - in to za vedno! Za štiri fante se je letos igra s petardo že končala tragično.

KO V DRUŽINI ZAVLADA ALKOHOL

Hudo pijan do smrti pretepel svojo mamo

36-letemu Jožetu Tratarju z Vrha pri Tržiču je sodišče prisodilo petletno zaporno kazeno in obvezno zdravljenje alkoholizma - Pred tremi meseci je pijan kruto pretepel mamo do smrti - "Žal mi je za vse" - V družini na dnevнем redu alkohol

KRŠKO - Prejšnji tened je na okrožnem sodišču v Krškem potekala glavna obravnavna zoper 36-letnega Jožeta Tratarja z Vrha pri Tržiču, ki ga je obtožnica bremenila, da je 4. septembra letos med 20. in 21. uro z rokami, leseno zagozido in posodo tako močno pretepel svojo 64-letno bolno mater, da je zaradi zadušitve s krvjo na kraju dogodka umrla. V času dejanja je bil močno optip z alkoholom - med 3,35 do 4,05 g/kg alkohola v krvi, zaradi česar je bila njegova sposobnost ravnavati v oblasti zmanjšana.

Klub nekaterim olajševalnim okoliščinam je senat Tratarja spoznal za krivega KD po čl. 135/II in I KZ v zv. s čl. 16/II, za kar je zagrožena kazen najmanj treh in največ trideset let zapora. Obsojen je na petletno zaporno kazeno z varnostnim ukrepop obveznega zdravljenja alkoholizma. Tudi do pravnomočnosti sodbe ostaja v priporu.

Jože Tratar je, vidno prizadet, na glavni obravnavi o trajenem dogodku povedal tisto, česar se spomni. Kot pogosto, je bil namreč tudi usodnega dne močno pijan. Priznal je, da je bil v njihovi družini alkohol na dnevnom redu. Pil ni le on, pač pa tudi njegov invalidni brat Franc in pokojna mama. Že prej so se pogosto prepričali, tudi udarci niso bili nič nenačadnega, ko pa se je predstavil.

Da so bile razmere res grozne, so potrdile tudi ostale priče - Tratarjevi sestri, svak, sosedesa. Eni od hčera je mama menda nekaj dni pred smrtno celo dejala, da bi šla rada v dom za ostarele, ker jo zdaj pretepa še Jožetova partnerica Jožica. Bilo je prepozno.

Usodnega dne se svojevrstno spominja tudi Jožica Kmetič, katere pričanje se je v mnogočem razlikovalo od njenih izjav preiskovalnemu sodniku, čeprav je bila opozorjena na krivo pričanje. "Z mamo sva bili

Šport iz Kočevja in Ribnice

KOČEVJE - Rokometna Športna liga Gramiza so z osmimi točkami na šestem mestu med desetimi ekipami v prvi slovenski ligi. Trener Cyril Andoljšek je klub vsemu zadovoljen, tekma proti Vegradi v Ribnici pa je bila njihova najslabša v jesenski sezoni; tokrat pa so se Kočevke Velenčankam oddolžile. Igra Gramiza zaradi nizkih igralk slovi po veliki borbenosti. Tudi to sezono so najtežje breme nosile starejše igralke, ki se na začetku niso najbolje znašle, v nadaljevanju pa so dojele, da le s kolektivno igro lahko računajo na uvrstitev med prvh šest. Na razplet v jesenski sezoni so vplivale tudi igralske spremembe. Sprva se je močno poznala odsotnost Špele Cerar, ki je prestopila k Jelovici, a je od tekme do tekme na vratih bol blestela Barbara Gorski, ki je v Kočevje prišla iz Maribora.

"Seveda so k uspehu veliko prispevale še druge igralke. Tudi to jesen smo imeli veliko težav, na katere so dokleta navajena. Na treninge in tekme v Ribnici smo se navadili," je povedal trener Gramiza Cyril Andoljšek. S pripravami bodo pričeli januarja, saj jih v drugi polovici tega meseca čakata pokalni tekmi proti Jutoku in februarja nadaljevanje prvenstva.

KOČEVJE - Kočevska tekma Igor Martič in Franc Kocijančič sta se uddežila teka Gorenja v Velenju. Na 7-kilometrski ravnski progi sta se dobro držala, saj bi Martič v svoji skupini četrti, Kocijančič pa med veterani drugi.

SAMO IN POKAL - Predsednik košarkarskega kluba Krka Telekom, Samo Plantan, je pokal za najboljši športni kolektiv v mestu dvignil drugo leto zapored. Če bo njegovemu moštvu uspelo urediti načrt v pokalu Saporta, od koder se lahko uvrsti celo v evropsko ligo, ima rezerviran tudi že pokal za leto 2000. (Foto: I. V.)

od vrstnega reda, ki ga je s svojimi glasovi določilo 49 športnih strokovnjakov. Tudi ko so glasovom bralci Dolenjskega lista pričeli glasove radijskih poslušalcev in televizijskih gledalcev, sta na vrhu ostali isti imeni - košarkar Matjaž

Primc, Jankovičeva in košarkarji

V Novem mestu so izbrali športnika in športni kolektiv leta - Ljudstvo izbralo drugače kot strokovnjaki - Preko medijev prednost Smodišu in Vernigovi

NOVO MESTO - V Novem mestu so tudi letos izbrali športnika leta po že uveljavljenem receptu, kjer imajo odločilno besedo tako imenovani športni strokovnjaki (predstavniki posameznih klubov, športni pedagogi, športni funkcionarji in športni novinarji), nekaj točk pa k končnemu izkupičku prispevajo tudi poslušalci lokalnih radijskih postaj, gledalci Televizije Novo mesto in Dolenjskega lista. Na tradicionalni prireditvi v športni dvorani Marof so v torek za športnika leta proglašili atleta Igorja Primca in Katka Jankovič, za športni kolektiv leta pa košarkarski klub Krka Telekom.

Medtem ko sta zmagovalca pri dekletih in športnih kolektivih zbrala bistveno več točk od drugouvrščenih, so pri fantih odločale le tri točke, za kolikor je Prim ugnal lanškega športnika leta Matjaža Smodiša. Zanimivo je, da se vrstni red glasovanja preko medijev razlikuje

Smodiš in in odbojkarica Jana Vernig, a odločili so glasovi strokovnjakov, ki predstavljajo 90 odst. vseh točk.

V skoraj dveurnem programu prireditve športnika leta so med drugim sodelovali tudi pevca Nace Junkar in Helena Blagne ter humorist Tone Fornezz - Tof, zmagovalce izbora pa so proglašili trener slovenske nogometne reprezentance Srečko Katanec v svetovna veslaška prvaka Luka Špink in Iztok Čop.

Izidi glasovanja za športnika Novega mesta za leto 1999 - ŽENSKE: 1. Katka Jankovič 418 (396 točk strokovne žirije/22 točk javnosti preko medijev), 2. Jana Vernig 292 (248/44), 3. Nina Janžekovič 148 (134/14), 4. Tanja Klemenčič 101 (93/8); MOŠKI: 1. Igor Primc 323 (301/22), 2. Matjaž Smodiš 320 (276/44), 3. Uroš Murn 194 (180/14), 4. Aleš Tomic 70 (68/2), 5. Ton Turk 40 (32/8), 6. Gašper Cajner 29 (25/4); ŠPORTNI KOLEKTIVI: 1. Košarkarski klub Krka Telekom 416 (372/44), 2. Kolesarski klub Krka Telekom 263 (241/22), 3. Atletski klub Krka Telekom 206 (192/14), 4. Ženski odbojkarski klub TPV 42 (38/4), 5. Nogometni klub Elan 39 (31/8), 6. Lokostrelski klub Novo mesto 19 (17/2).

I. V.

NAJBOLJŠA STA ATLETA - Tako kot je atletika kraljica športov, sta v Novem mestu letos kralji in kraljica med športniki atleta, za oba pa to ni bilo prvič, saj že leta spadata tudi med najboljše slovenske atlete. Igor Primc si je glasove pridobil s 15. mestom na svetovnem prvenstvu v metu diska in novim državnim rekordom, Katka pa z več medaljami na državnih tekmovanjih. (Foto: I. V.)

Radiču plaketa za življensko delo

V Ribnici podelili priznanja športnikom in letos prvič tudi plakete športnim delavcem

RIBNICA - Pod nazivom "Športnik leta", kot se je imenovala akcija, ki sta jo še lani vodila ribniška športna zveza in lokalna TV postaja R-kanal, je prejšnji četrtek v Športnem centru v Ribnici potekala prireditve, ki so jo v sodelovanju z ribniško občino združili s prireditvijo "Ribniški puščljec 1999". V dveurnem programu s pestrim kulturno-zabavnimi vložki so poleg priznanj športnikom letos prvič podeli tudi plakete športnim delavcem, društvo in klubom, dolgoletnemu, vestranskemu športnemu delavcu Nikoli Radiču pa plaketo za življensko delo.

Predsednik Športne zveze Ribnica Benjamin Henigman je ob predstavitvi dela Zveze povedal, da združuje 15 klubov, župan Jože Tanko pa je predstavil uspehe ribniškega športa. Poleg kadetov rokometnega kluba, ki so postali evropski prvaki in članske ekipe, ki jih niso imeli ali pa so zamrli, saj je imel rokomet v Ribnici v preteklosti nesporo prednost.

Priznanja za športne dosežke športnikom in ekipam za uspeh, dosežen v tekočem letu (kandidate predlagajo klubi in športna zveza, priznanja pa podeljuje predsedstvo Športne zveze), so prejeli: bronasto: 1. Rokometni klub Ribnica - mlajši dečki, letnik 1987, 2. član ekipe mlajših dečkov RK Urban Andoljšek in 3. član Triatlon kluba Bojan Cebin; srebrno: 1. Rugby-football klub - mladinci, 2. Rokometni klub - kadeti, letnik 1982 in 3. član kadetske ekipe RK Mare Hoje; zlato: 1. Triatlon klub, 2. Rokometni klubčani, 3. triatlonec Damjan Kromar in 4. rokometni Goran Džokič. Plakete za dolgoletno delo v športu v smislu krepitve ugleda Ribnice so prejeli: bronasto: Franci Petek in Bojan Kogoj; srebrno: Kegljaški klub, Planinsko društvo, Stojan Gelze in Janez Ilc; zlato: Zdenko Mikulin. Posebno priznanje Športne zveze Ribnica so podelili OŠ dr. Franceta Prešerina, plaketo za življensko delo pa Nikoli Radiču.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Letošnjo prireditve je brezhibno vodila elegantna Renata Mikec, pri razglasitvi rezultatov glasovanja pa ji je pomagal trener slovenske nogometne reprezentance Srečko Katanec, ki se je tokrat dobro znašel tudi z mikrofonom v roki. (Foto: I. V.)

DOBINTNIKA PLAKET - Zdenko Mikulin (levo) in Nikola Radič sta si izmenjala čestitke. (Foto: M. L.-S.)

DOLENJSKI LIST

vaš četrtekov prijatelj

Učitelji smučanja so pripravljeni

Rogova šola smučanja spada med devet šol smučanja Slovenije - Tudi šola deskanja - S tečaji začeli ob prvem snegu - Za božič v tečaj več kot sto smučarjev

NOVO MESTO - V okviru novomeškega smučarskega društva Krka Rog že tretje leto deluje Rogova šola smučanja, ki je kot ena izmed devetih članic vključena v Šolo smučanja Slovenije. Njeni učitelji so se na letošnjo sezono dobro pripravili, prva večja naloga pa jih čaka med božičnimi prazniki, ko namenljavo pripraviti enega od dveh velikih tečajev v sezoni, na katerebom pa znanje smučanja nabiralco več kot sto smučarjev

Sobota tekma domačega prvenstva med tretjuvrščenim Krko Telekomom in četrtovrščenim kranjskim Triglavom je bila za novomeške športarke le dober trening, čeprav je oboleli vodja igre Simon Petrov ves čas presezel na klopi. Vajeti moštva je vzel v roke kapetan Matjaž Smodiš, ki so ga lahko Gorenjeni le gledali in občudovali njegovo moč, hitrost in natačnost. Ko je štiri minute pred koncem prvega polčasa sedel na klop, je dosegel že 24 točk, njegovo moštvo pa je vodilo s 13 točkami. Tudi v drugem polčasu je Matjaž nadaljeval simultanko s Kranjcami, a mu je trener Sunara, ki ga je 6 minut in pol pred koncem srečanja vzel iz igre, prepričal, da bi dosegel 50 točk. A Sunarina vzgojna takтика je bila drugačna. Na igrišče je poslal drugo postavo, ki pa ji ni uspelo zadržati Smodiševe prednosti, Kranjcani pa so se domačemu moštву nezadržano približevali. Pol minute pred koncem srečanja je prednost, ki je ob Smodiševem odhodu iz igre znašala 22 točk, skončila na pet točk, z njegovo vrnitvijo na igrišče pol minute pred koncem pa so si v novomeškem taboru lahko oddahnili.

L. V.

TURK IZGUBIL Z REPREZENTANTOM

NOVO MESTO - Na drugem članskem teniškem turnirju za odprto prvenstvo Slovenije v Ljubljani je član Krke Teniškega centra Otočec Tomaž Kastelec izpadel v prvem kolu, medtem ko je Blaž Turk v prvem kolu s 7:6 in 6:0 premagal Ljubljancana Simona Repenška, v drugem kolu pa s 5:7 in 3:6 izgubil z državnim reprezentantom iz Domžal Andrejem Krasavcem. Na prvem turnirju je bila slika obrnjena, saj je Turk po zmagah v prvem kolu v drugem kolu izgubil, medtem ko je bil Kastelec v prvem kolu prost, v drugem je premagal Laščana Marka Sabolčika, v četrtnfinalu pa izgubil z Kranjanom Matjažem Jurmanom.

OBČNI ZBOR BADMINTONISTOV

MIRNA - Badmintonski klub Mirna bo v četrtek, 23. decembra, ob 18. uri v prostorih TVD Partizana na Mirni pripravil redno letno skupščino, na katerem bodo mirnški badmintonisti izvolili tudi novo vodstvo.

niki in učitelja teka na smučeh. Z vsem tem se ukvarjajo tudi učitelji Rogove šole, le za učenje smučarskih skokov bi se morali Dolencji obrniti kam drugam.

Celo zimo v Rogovi šoli smučanja deluje 8 učiteljev v tako imenovani stališči sestavi, ki se jim ob koncu tedna pridružijo še štiri učitelji, med božičnimi prazniki in med šolskimi

zimskimi počitnicami pa v primeru ugodnih snežnih razmer v smučarskem centru Rog Črmošnjice uči okoli 30 učiteljev smučanja. Stalna sestava je začela učiti, takoj ko je novembra zapadel sneg in so se

* Rogova šola smučanja bo od 26. do 30. decembra na smučišču Rog Črmošnjice pripravila božični smučarski tečaj za otroke in odrasle, od začetnikov do tistih smučarjev, ki želijo svoje znanje le obnoviti in se prilagoditi sodobni opremi. Prijave bodo zbirali v petek, 24. decembra, od 17. do 19. ure v prostorih smučarskega društva Krka Rog v Novem mestu in po telefonu (068) 21 487. Prijave bodo sprejemali tudi na samem smučišču v nedeljo pred začetkom tečaja. Na svoj račun bodo prišli tudi deskarji, ki se bodo s skrivnostmi tega med mladimi zelo modnega športa seznanjali v posebni vrsti. Za tečajnike bo organiziran prevoz iz Novega mesta, kjer bodo avtobusi tačajnike pobirali na postajah v Bršljinu, Plavi laguni, Žabji vasi, Kandiji, na Drski, v Straži in Dolenjskih Toplicah.

Zavrtelje vlečnice pod Gačami. Večino dela Rogovim učiteljem smučanja ponudijo dolenjske osnovne šole, ki same za izvedbo smučarskih tečajev ponavadi nimajo dovolj usposobljenih učiteljev.

I. V.

Slavko Medle

SIMI SE NE DA - Simon Petrov, prijatelji ga kličejo Simi, je tudi na zadnji tekmi skupine H pokala Saporta nastopil izvrstno in dosegel 19 točk, le točko manj od Smodiša in Nakiča. Simi je edini med novomeškimi košarkarji, ki se je po prvem delu pokala Saporta uvrstil med najboljših deset. Z 2,9 trojko na tekmo je med strelci trojek v pokalu Saporta na desetem mestu, prvi pa je Beechum iz bonskega Telekoma, ki je povprečju na tekmo zadel 3,9 trojko. Na sliki: Simon Petrov na tekmi z Novim Jičinom preigrava Petra Welscha. (Foto: I. V.)

Špela Silvester do finala A-turnirja

Murn izgubil v prvem kolu

TREBNJE - Na drugem A-turnirju v sezoni, ki so ga v Trebnjem pripravili Mirčani, je v odsotnosti najboljših dveh slovenskih badmintonistov Matja Pohar in Maje Tvrda mlada igralka mirnskega Toma Špela Silvester zaigrala odlično in se prebila do finala, kjer jo je premagala Maja Kersnik (Olimpija). Urška Silvester je s Kersnikovo izgubila že prej in je osvojila tretje mesto. Njen uspeh je s šestim mestom dopolnila Katja Kolenc. Urška je po tem turnirju na slovenskih jakosti lestvici tretja in Špela četrta, kar je pomebno zaradi dolaganja nosilki na članskem državnem prvenstvu. Dušan Skerbiš je bil pri fantih sedmi, na jakosti lestvici pa je peti. Žiga Strmole je osvojil 15. mesto, Aleš Murn pa po nesrečnem porazu v prvem kolu turnirja posameznikov ni nadaljeval in je osvojil 16. mesto. Murn in Strmole sta v igri dvojic osvojila tretje mesto, med mešanimi pari pa je bil Murn z Ježičko Nino Jakopič drugi.

Na evropsko prvenstvo le Šavrič

V zadnjem kolu pred evropskim prvenstvom Dobovčani in Ribničani remizirali - Trebanjci zlahka ugnali Slovana - Na reprezentančnem spisku le Šavrič in poškodovani Likavec

Rokometna so prejšnji teden s 14. kolom končali ligaška tekmovanja v koledarskem letu. Posavsko-dolenjski derbi sredine letnice med Dobovo in Rikom Inlesom se je končal brez zmagovalca z izidom 22:22, Trebanjci pa so v Ljubljani brez težav z 31:19 ugnali mlado moštvo kodeljevskega Slovana.

V Dobovi so bolje začeli domaćini, nadaljevanje pa je pripadlo gostom iz Ribnice, ki so si do polčasa priigrali prednost treh zadetkov. V drugem polčasu so Ribničani dolgo

• Najboljši igralec in strelec tekme je bil z 11 zadetki Jani Likavec, ki ga mnogi štejejo za najboljšega slovenskega rokometnika. Žal ga že leta mučijo poškodbe. Najdlje se je otepal s poškodbo ramena, zdaj pa imaše težave s hrbitenico, zaradi katerih je vprašljiv tudi njegov nastop v državni reprezentanci na evropskem prvenstvu od 21. do 30. januarja v Zagrebu in na Reki. Tako bo tam od trebanjskih rokometnih najverjetnejši nastopil le Roman Šavrič, medtem ko je robustni trebanjski krožni napadalec Nenad Stojakovič kljub dobrim predstavam na kvalifikacijskih tekemah ostal brez reprezentančnega dresa.

časa ohranjali prednost nekaj zadetka, deset minut pred koncem pa so se Dobovčani končno prebudili, izenačili in pred koncem celo vodili, potem pa nesmiselno zapravili napad in se morali zadovoljiti le s točko.

MIRNA PRED CENTROM IN BRŠLJINOM

TREBNJE - Na področnem osnovnošolskem prvenstvu v badmintonu je v Trebnjem je med osmimi ekipami zmagalja osnovna šola Mirna, drugi je bil Center in tretji Bršljin iz Novega mesta. Med posamezniki je nastopilo 70 učencev iz osmih šol. Med učencami od 1. do 4. razreda sta zmagalja Denis Juranič (Loka Črnomelj) in Aleš Dragin (Mirna), med učencami od 5. do 8. razreda pa Grega Skerbiš (Mirna) in Urška Silvester (Mirna).

venstvene boje šele 5. februarja, ko bodo Dobovčani igrali v gosteh v Radečah, kjer se jim bodo domaćini poskusili oddolžiti za poraz v prvem delu. Trebanjci bodo imeli s škofjeloškim Termom precej lažje delo, medtem ko Ribničani v Ljubljani proti Prulam 67 ne morejo pričakovati ravno ugodnega izida.

I. V.

MIRT IN DERSTVENŠEK MED VETERANI

SEVNICA - Na decembrskem šahovskem turnirju seviških veteranov je zmagal Marjan Mirt nad Francem Derstvenškom in Janezom Blasem. V skupnem vrstnem redu je pri Derstvenšku, drugi Mirt in Blas tretji. (J. B.)

ZIMSKI VZPON NA TRDINOV VRH

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto bo v nedeljo, 2. januarja, pripravilo 8. zimski vzpon na Trdino vrh. Začetek vzpona bo ob 8.30 iz Gabrja, avtobus pa bo pohodnike z novomeške postaje odpeljal pol ure prej.

V ŠAHU GRM, ŠMARJETA IN CENTER

NOVO MESTO - Na občinskem ekipnem prvenstvu Novega mesta v šahu na osnovne šole je med mlajšimi dečki zmagalja osnovna šola Grm pred OŠ Center 1 in OŠ Center 2, med mlajšimi deklincami Šmarjeta pred Centrom, med starejšimi dečki Center pred Šmihelom in Šmarjetom, medtem ko so pri starejših deklincih prvo mesto brez konkurenčne osvojile dekleta iz osnovne šole Šmarjeta.

TOMIČ TEČE IN ZMAGUJE OB MORJU

NOVO MESTO - Tekac novomeškega tekaškega kluba Portovald Aleš Tomič je konec minulega tedna nastopil na dveh uličnih tekih na Hrvščem. V petek je v Sinju na 2,7 km dolgi proggi zmagal in popravil rekord odličnega hrvškega tekača Branka Zorka, med drugimi pa je premagala tudi Romana Kejzarja. Leta se mu je za poraz v Sinju oddolžil v soboto na 4-kilometrskem teku v Splitu, kjer je bil Tomič drugi.

TIKO GRANDOVEC TRETIJ V MARIBORU

TREBNJE - Začela se je tudi sezona smučarskih tekmovanj za najmlajše. Na prvem veleslalomu tekmovanja Ski Open v Mariboru je bil Trebanjec Timo Grandovec med mlajšimi cicibanimi tretji.

BESEDDO IMajo ŠTEVILKE

KOŠARKA

Pokal Saporta, skupina H, 10. kolo - KRKA TELEKOM : MLEKARNA KUNIN 79:72 (43:42); KRKA: Dražovič 1, Jevtovič 2, Petrov 19 (55-odst.), Smodiš 20 (33-odst.), Deschner 2, Grum 13, Drobnjak 6, Stakić, Šečkić, Nakić 20 (55-odst.). MLEKARNA KUNIN: Okač 8, Jelinek 11, Simpson 9, Medvecky 8, Panaček 13, Durček 9 itd.

Osebne napake: Krka Telekom 26, Mlekarna Kunin 26. Prostimet: Krka Telekom 17:26, Mlekarna Kunin 26:34. Trojke: Krka 12:30 (Petrov 5, Smodiš 2, Grum 1, Nakić 4), Mlekarna Kunin 6:14 (Medvecky 2, Panaček 2, Majstorovič 1, Durček 1).

Liga Kolinska, 13. kolo - KRKA TELEKOM : TRIGLAV 87:79 (44:30); KRKA TELEKOM: Dražovič 7, Jevtovič 8, Taraniš, Smodiš 42, Deschner 4, Grum 2, Drobnjak 2, Stakić 7, Šečkić 9, Nakić 6; TRIGLAV: Eržen 17, Krejči 10, Prime 17, Ručigaj 13 itd. Prostimet: Krka Telekom 22:34, Triglav 10:15. Met za tri točke: Krka Telekom 7:23 (Smodiš 5, Dražovič, Nakić), Triglav 11:27 (Prime 4, Krejči 3, Eržen 2, Lojk, Ručigaj). Osebne napake: Krka Telekom 20, Triglav 25.

LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 28, 2. Prule 67 26,3. Trebnje 22, 4. Prevent 22, 5. Gorenje 15, 6. Dobova 12, 7. Inles Riko 11, 8. Radeče 10, 9. Slovan 9, 10. Térmo 9, 11. Izola 2, 12. Jadran 2.

1. SRL, ženske, 11. kolo -

KRIM NEUTRO ROBERTS : GRAMIZ KOČEVJE 35:11 (17:4); GRAMIZ KOČEVJE: Dragičević 5, Vul 3 Jurkovič 1, Klun 1, D. Kersnič 1.

LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 22, 2. Krim Neutro Roberts 5 20, 3. Žalec 16, 4. Jelovica 12, 5. M-Degro Piran 11, 6. Vegrad Venjence 10, 7. Gramiz Kočevje 8, 8. Bajc Daewoo Izola 7, 9. Branik 2, 10. Burja 0.

ODOBJKA

2. DOL, 11. kolo - SIP Šemper : Krka Novo mesto 3:0, Kovinar Kočevje : IGM Hoče 1:3,

LESTVICA: 1. Brezovica 32... 10. Kovinar Kočevje 6, 11. Krka Novo mesto 6 itd.

V 12. kolu bo Kočevje 8. januarja igralo doma s Prvačino, Krka pa v gosteh z Ljutomerom.

3. DOL, zahod, ženske, 11. kolo - Šemčič : Piran 1:3, Kemiplas Koper III : TPV Novo mesto II 3:0, Kočevje : Magro Grosuplje 3:0, Brezovica : Bohinj 3:0, Črnomelj : Astra Telekom 3:1.

LESTVICA: 1. Kočevje 29... 4. Črnomelj 24... 7. Brezovica 13... 9. TPV Novo mesto II 8, 10. Šemčič 6 itd.

V 12. kolu, ki bo 8. januarja, bo Črnomelj igral doma z Bohinjem, Brezovica doma z Grosupljem, Kočevje doma z TPV Novim mestom II, Šemčič pa v gosteh s Partizanom iz Škofje Loke.

IGOR BAN ODLIČNO MED STAREJŠIMI

NOVO MESTO - Novomeščan Igor Ban je presenetil na teniškem turnirju za odprto prvenstvo Slovenije za igralce do 16. leta v Litiji, kjer se je v boju z dve leti starejšimi tekmcemi prebil skozi kvalifikacije, v prvem kolu s 6:1 in 6:3 premagal šestega nosilca turnirja Mariborčana Vaso Gorjupa, v drugem kolu pa z 1:6 in 3:6 igubil z Ljubljancem Nejcem Keržanom. Banov klubski tovarniš Tadej Pucelj je bil na turnirju postavljen za prvega nosilca, a vloga ni povsem upravičil. Vse do četrtnačja je tekmece gladko premagoval, potem pa je naletel na razpoloženega Koprčana Šáma Bradaškiča in izgubil s 4:6 in 3:6. S turnirji za odprto prvenstvo so začeli tudi najmlajši, od mladih igralcev Teniškega centra Otočec pa je v skupini do 12. leta najdlje prišel Aljaž Seničar, ki se je prebil do drugega kola.

Poravnani računi

Naslednji dan so se moji tovarniši vrnili v mesto, sam pa sem se odločil poravnati dolg izpred treh let, ko sem poskusil preplezati kilometr visoko ledno skalno steno šestisočaka Ranrapalce in komaj uspel smrati. Na lednik med Ishinco in Ranrapalco sem znosil vso plezalno in bivak opremo ter hrano. Na velikem kamnu sred razbrega lednika sem do polnoči, zavit v spalno vrečo topil sneg na plinskem gorilniku in si pripravil čaj za vzpon. Ob dveh zjutraj sem bil že pod steno na vstopu v smer Mazohizem, ki sem jo pred tremi leti preplezel s soplezalcem. Takrat sem se naučil, da je potreben v prisotno steno vstopiti sredno noči, saj sva takrat zaradi ubijajočega sonca, dehidracije in halucinacij skoraj izgubila življenje.

Takrat je šlo drugače. Za tisoč vponov bolj izkušen in bolje pripravljen sem plezal igrajev in občudoval panormo, ki je takrat sploh opazil nisem. Čudovite barve vzhajajočega sonca so se zlivale po skalnih grebenih in vrhovih Andov. 900 metrov globok prepad pod mojimi nogami se je najprej obraval rumeno in nato živo rdeče. Že ob osmih zjutraj sem premagal previšni snežni balkon tik pod robom stene in se utrujen ulegel na sneg na velikem platoju. Kilometer visoko steno sem ponosni sam preplezel v samo šestih urah, pred tremi leti pa sem se s soplezalcem v njej mučil celih 16 ur. 50 metrov nad menoj je bil vrh, do katerega me je čakalo 500 prhkega snerga. Ponekad se mi je vdiral celo do vratu. Štiri ure sem se bolj plazil, kot hodil, da sem prišel na vrh.

Se nadaljuje

Andrej Markovič

Z Indijanci med nebom in zemljo (1)

Letošnje leto bo z debelim podčrtano v analiz Planinskega društva Novo mesto, njegovega alpinističnega odseka in dolenskega alpinista naslovnih. Dolenskim alpinistom je končno uspelo spraviti skupaj prvo samostojno odpravo v tuga gorstva, s katero smo novomeški alpinisti na svoj način obeležili 85. obletnico ustanovitve Planinskega društva Novo mesto in 25. let delovanja alpinističnega odseka.

Želeteli smo sestaviti večjo odpravo, a se pokrovitelj niso odzvali, kot bi si želeteli, zaradi pomanjkanja ustrezne opreme in denarja pa je v Peru na koncu odpotovala štiričanska žepna odprava, ki pa je kasneje udejanila vse zastavljene cilje.

Na brniškem letališču smo se od domačih poslovili Roman Mihalič, načelnik našega odseka in moj dolgoletni mentor v gorniški vajenski dobi, Tomaž Zalokar, ki je med namimi po alpinističnem stažu najmlajši, pa organizacijski sposobnosti pa zelo dobrodel član odprave, Jure Juhasz, moj dolgoletni plezalni partner, in jaz. Letališčno slovo alpinistov je vedno poseben obred, ki marsikomu naredi emok v grlu, pa tudi kaščna solzica steče po licu. Je pa zato sprejem ob vrnitvi bolj sproščen, če se je vse skupaj končalo srečno, seveda.

Zadnjih tedni pred odhodom so bili težki: zbiranje denarja, sponjanje opreme, izpit, služba, parkiranje, intervjuji... Toda ko smo prvi dan v juliju pristali v Limi, pre-

stolnici Peruja, priljubljenega cilja alpinistov, popotnikov in avanturistov, se nam je odpril nov svet in dnevi pred odhodom so bili takoj pozabljeni.

Še isti večer nas je od poleta nad Atlantikom utrujene razmajani avtobus popeljal proti severozahodu, v Huaraz, meko andizem, kot bi lahko poimenovali alpinizem v Andih. Mesto leži na višini 3100 metrov, v dolini reke Sante, ki ločuje dve največji gorski verigi v Periju, vzhodno Cordillera Negra ali Erno verigo, katera vrhovi dosegajo visino 5000 metrov nad morjem. Erna veriga je polna zlata, toda ne ravno razstavlja Peru zaradi tega nič na boljsem, saj so kmetje, ki so odkrili zlato, svojo zemljo prodali tujcem. Druga veriga je Cordillera Blanca, ki na zahodu meji na puščavski obalni pas. Ta s svojimi pet in šest tisoč metrov visokimi in večnimi sneg in let vkovanimi vrhovi vabi alpiniste iz vsega sveta. Tu na svoj nenavadni način iščemo smisel življenja v boju za obstanek, tu iščemo skupen jezik z mnogim ljudem nerazumljivo naravo.

Indijanci živijo počasi

Perujski Indijanci živijo počasi in na njihov življenjski slog se je treba navaditi. Kmalu nam ni bilo več neprijetno, v slăščarni tudi po dve ure čakati na naročeno sadno kupo. In nič več ne vpiješ na taksista, naj vozi počasneje, če se ti zdi, da bo podrl vsakega pešča, ki mu stopi na vsak

avto. Ljudje so nas na cesti pozdravljali z "olla, Gringo", kar pomeni Pozdravljen, tujec! Špančine smo se hitro privadili in med pogovorom smo vse manj uporabljali roke. Tudi na spogledjive pogledje deklet smo se kmalu navadili, prav tako na hrup in obupen smrad. Med našim prvim obiskom pokrite tržnice je Tomaž med stojnicami z že pošteno usmrjenim mesom pobruhal tla in potem nas ni bilo več tja, hrano pa smo kupovali v trgovinah v bogatejšem delu mesta. Čeprav se trudiš biti drugačen od turistov in se čim bolj približati domačinom, ti to pač vedno ne uspe.

Novice z gora so bile slabe. Zadnjo je veliko novega snega, plazovi so pokopalji že deset gornikov. Razsajal je zloglasni El ninjo. Kljub temu smo se podali v gore, saj smo se pred glavnimi podvrgli morali privladiti na višino, ki je v Evropi nismo vajeni. Na prvi aklimatizacijski turi na pettisočak Pisco smo morali obrniti le 50 metrov pod vrhom, saj se je mimo kolone gornikov, ki so ga gospodarjevali, dosegli sive zapadli sneg, sprožil velik plaz kložastega napihanega snega in oddrel v ledeniško razpoko. Imeli smo srečo, da je šel mimo nas.

Aklimatizacija na višino smo kasneje opravili v najbolj obljudeni dolini v Andih, v dolini Ischinkie, kjer lažje dostopne okoliške gore niso tako nevarne, ker so pobočja manj plazovita.

Prosti čas smo zapolnili z obhodom mesta in barantanjem s taksisti in trgovci, ki so želeteli na vsak

Odgovori, popravki in mnenja

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opredeljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katere se nanašajo (13. člen).

Sveti Anton napoveduje srečo

Potrebujete 20.000 ameriških dolarjev ali bi raje doživeli težko nesrečo? - Veriga "iz Venezuele"

"To pismo ti je poslano zato, da ti prinese srečo. Original tega pisma je v Novi Angliji. Že večkrat je obkrožilo svet, a sedaj je sreča namenjena tebi. Sreča te bo doletela 4 dni po prejetem pismu, samo moraš ga poslati naprej! To ni šala, Sreča bo prišla po pošti: NE POŠILJAJ DÉNARJA, POŠLJI KOPIJE TEGA PISMA LJUDEM, ZA KATERE MISLIŠ, DA JIM JE POTREBNA SREČA. Ne zavrzi tega pisma! V roku 96 ur ga moraš poslati naprej. Zato pošlji 20 kopij in videl/a bos, kaj se ti bo pripetilo čez 4 dni..."

Med množico propagandnih prospektov, obvestil, čestitk in druge šare je bilo v poštnem nabiralniku tudi prepognjeno pismo brez ovitka. Debelo sem ga pogledal. Mar ni nekaj podobnega krožilo po naših krajih že pred leti? Prišlo in napovedovalo je poleg sreče tudi veliko hudega. Tudi zdaj je podobno, saj zvem pri nadalnjem branju, da je:

- Constantine Diaz dobil to pismo leta 1993. Rekel je svoji tajnici, naj naredi 20 kopij in jih razposlje. Nekoliko kasneje je zadel na loteriji.

- Neki oficir je dobil 47.000 dolarjev, a jih je izgubil, ker je pretrgal verigo.

- Neka gospodinja je prejela to pismo, ga zavrgla in 7 dni kasneje se ji je pripetila smrtna nesreča..."

Strese me. Danes je že 6. dan, kar sem dobil to pisanje v nabiralniku brez ovitka. Nekdo ga je prinesel v blok. Nekdo me pozna in ve, da najno potrebujem nekaj denarja za poravnava računov.

Sodišče prepovedalo Bistri, d.o.o., uporabo imena Vzajemnost

V sporu med mesečnikom Vzajemnost, glasilom ZPIZ in ZDUS, ter mesečnikom Vzajemnost, ki ga je julija letos začelo izdajati zasebno podjetje Bistra, d.o.o., je Okrajno sodišče v Ljubljani dne 3.12.1999 izdalo začasno odredbo, s katero je podjetju Bistra, d.o.o., prepovedalo uporabo imena Vzajemnost za poimenovanje kakšnega koli javnega glasila, opredeljenega v 2. členu Zakona o javnih glasilih. Sodišče je s svojim sklepom podjetju Bistra, d.o.o., prepovedalo tudi uporabo baze podatkov o naročnikih (adreme) ter ukazalo, da mora seznam naročnikov vrniti lastniku, to je Zavodu za pokojninsko in invalidsko varovanje Slovenije.

Glede na ta sklep sodišča Bistra, d.o.o., in gospod Bojan Korsika ne smeta več izdajati glasila pod imenom Vzajemnost ali pod podobnim imenom, ki bi lahko bralce zavajalo v zmoto. Uredništvo Vzajemnosti, glasila ZPIZ in ZDUS, obžaluje, da so bili mnogi naročniki decembra že vdrugovo zavedeni, ko so plačevali naročnino za Bistrino Vzajemnost, misleč, da se naročajo na Vzajemnost, glasilo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ter Zveze društva upokojencev Slovenije. Oba legitimna izdajatelja ZPIZ in ZDUS tega žal ni sta mogla preprečiti in bosta nadaljevala z vsemi pravnimi postopki, da bi zavarovala svoje interese in interes bralcev tradicionalnega upokojenskega mesečnika Vzajemnost.

Vzajemnost, glasilo ZPIZ in ZDUS
Uredništvo in Svet izdajateljev

Sesti dan že poteka in sam sem kriv, da me sreča medtem še ni našla. Pretrgal sem verigo svetega Antona. Naredil sem veliko neumnost. Pismo ni zapustilo našega doma in razočaral sem neznanca, ki mi želi samo dobro.

Morda pa le še ni prepozno? Pismo brez ovitka na koncu pove še tole: "To ni pismo denarnih verig. To je prenos pozitivne energije in z njem je povezana sreča!" Namesto podpisa: rizbica s "človeško mravljočko", ki otepa z rokama... Naj mi sv. Anton ne zameri: pismo sem medtem založil in nimam kopij, da bi z njimi še koga osrečil.

A hkrati me spreleti spoznanje: človeška neumnost nimam mej.

ANTON SREČNIK ml.

Protest ob meji

Stegne zatrjuje, da Janez Podobnik ne razume ljudi ob južni meji

VINICA - Predsednik društva slovensko-hrvaškega prijateljstva Kolpa, ki ima sedež v Vinici, je pred tednom dni poslal predsedniku državnega zabora dr. Janezu Podobniku pismo. V njem ga je spomnil, da so udeleženci prvega srečanja slovenskih in hrvaških društev, ki je bilo novembra v Črnomlju, pozvali državni zbor, naj čimprej ratificira maloobmejni in pravnopremoženjski sporazum s Hrvaško.

Ker so bili poslanci proti, je društvo, ki mu predseduje Stegne, protestiralo in Podobniku predlagalo, da odstopi kot predsednik DZ. V pismu, ki ga je poslal v vednost tudi predsednikoma slovenske države in vlade, Kučanu in Drnovšku, v.d. predsedniku Hrvatske Pavletiću in predsedniku hrvatske vlade Mateši ter slovenskemu veleposlaniku v Zagrebu Kovačiću in hrvaškemu veleposlaniku v Ljubljani Maštruku, je Stegne vprašal Podobnika, ali se zaveda posledic preložitve ratifikacije sporazuma o obmejnem prometu in sodelovanju in ali želi prebivalcem ob južni meji dodatno zagreniti življenje. "Ce nam nočete pomagati, nas pustite pri miru, ker nas ne razumete ali nočete razumeti. V predvolilnem letu vas ob južni meji ne pričakujemo," je zaključil pismo Stegne.

BRANKU JORDANU SEVERJEVO PRIZNANJE

ŠKOFJA LOKA - Minulo nedeljo, 19. decembra, so v dvorani Loškega odra slovensko podelili vsakoletne Severjeve nagrade za najboljše igrske dosežke v minulem obdobju. Med šestimi Severjevi nagranci je tudi študent na ljubljanski Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo (AGRFT) Branko Jordan iz Kostanjevice, ki je priznanje prejel skupaj z Gabrom Kristjanom Terseglovom.

V NEOBVEZEN PREMISLEK

Škodljivi ljubitelji

Slišati bo smešno, toda ljude, ki delajo zastonj, iz veselja drugim, na primer otrok, so škodljivci. V tem smislu, da društvo, za katerega se trudijo, občinski svetniki odprtnejo že tako piclo dodeljene tolarcke. Ravno to se je zgodilo Društvu prijateljev mladine Metlika in zadeva se zdi razumljiva. Zakaj bi dali denar nekomu, ki dela, čemu bi razmetvali sredstva iz proračuna za dejavnosti, ki bodo opravljene tudi brez občinske injekcije? Seveda zgolj in samo zaradi prizadevanje, ki ne vprašujejo po plačila. Pa četudi dobitjo za lon nepriznate besede in bežanje v zaklenjene pisarne tistih, ki naj bi podprali takšne in podobne dejavnosti.

Zanimivo bi bilo doživeti polom takšnega načina dela. S čim bi se potem napihovali občinski velmožje, ko ne bi bilo mednarodnih poletnih kulturnih prireditev Pridi zvečer na grad, Veselega decembra, ko ne bi med otroke prisel dedeck Mraz in tako naprej? Z dribljanjem in z bojkotom občinskega praznika? Z vasm, ki še danes nimajo pitne vode? Sicer pa svetnikov, ki so izglasovali za metliško Društvo prijateljev mladine za štiristo tisočakov manj denarja za delo v novem tisočletju, ne gre obsojati. Oni so namreč plačani za vsako sejo posebej, in težko razumejo, da je na tem božjem svetu še kdo, ki naredi kaj zastonj. Če pa že vedo zanj, ga imajo za pošteno obrnjenega proti hosti. Norcem pa ne gre zaupati denarja.

TONI GAŠPERIČ

ČESTITKE NAJSTAREJŠI OBČANKI - 18. decembra je praznovala 98. rojstni dan najstarejša prebivalka metliške občine Katarina Mušič. Čestitata so ji prišli župan Slavko Dragovan, predsednik OZ RK Metlika Jože nemanič, predsednik invalidskega društva Metlika Ivan Slobodnik, predsednik KS Lokvica Tone Muc ter sosedje. Katarina se je z Dobravico primogla v Trnovec leta 1928. Rodila je štiri otroke, danes pa ima še vnučkinj in dve pravnuka. Njen recept za dolgo življenje je preprost: "Veliko delati in skromno živeti." Kljub častitljivi starosti namreč še vedno gospodinji, ureja vrt in okolico hiše, zaljubljena pa je v rože. Skromna, kot je bila vse življenje, je mnogim, ki so jo prišli čestitati, zaželeta, da bi živel tako dolgo kot ona. Lepši čestitki jim res ne bi mogla zaželeti. (Foto: M. B.-J.)

DARILA ZA STAROSTNIKE - Območno združenje Rdečega kriza Črnomelje pripravilo praznično obdaritev vseh 205 oskrbovanec v črnomaljskem Domu starejših občanov, aktivistke RK pa so obiskale tudi črnomaljske in semiške oskrbovanec v metliškem domu počitka. Učenci osnovne šole Loka pa so starostnikom pripravili prijetno igrico ter jim tudi razdelili darila. (Foto: M. B.-J.)

USPEŠEN DOBRODELNI KONCERT

ŠKOCJAN - V nedeljo, 12. decembra, je humanitarno društvo M&V Novina v polni dvorani gostilne Luzar priredilo dobrodelni koncert družinskega tria Novina pod geslom Samo življenje za druge je vredno življenga. To je bil 19. in zadnji dobrodelni koncert za bolne otroke v letosnjem letu, ki je bil po obisku in zbrani vstopnini na tretjem mestu. Največ denarja smo zbrali v Zgornji Kungotu in na Gorenjskem. Hvala g. županu, ge. Kseniju za brezplačno uporabo dvorane, Dolenjskemu listu, Nedeljskemu dnevniku, TV Slovenija, TV Vaš kanal, Studiu D, OŠ Škocjan, g. župniku iz Škocjana in Bučke ter vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da se nas je zbralno toliko. Polna dvorana je bila darilo za naš dvojni jubilej: 15-letnico delovanja na glasbenem področju in 10-letnico, odkar smo pripravili prvi dobrodelni koncert in z zbrano vsebino začeli pomagati bolnim otrokom. V teh dneh jih bomo obiskali in obdarili okrog tristo.

VLADKA NOVINA
Gumberk

RAZVESELILI MIRNOPEŠKE STAROSTNIKE - KORK Mirna Peč že dolgo časa vsako leto obiskuje "svoje" starostnike v Domu starejših občanov Novo mesto. Lani so na njihovo željo prvič organizirali skupinsko srečanje vseh tamkajšnjih mirnopeških občanov. V soboto, 18. decembra, pa so jih aktivistke s predsednico Sonjo Šuštaršič (na desni) znova prijetno prese netile. Zdaj je v domu 13 Mirnopečan Dobili so se v tamkajšnji jedilnici ob kozarču in sladici, obdaroval pa jih je tudi Miklavž. Vsi po vrsti so bili veseli srečanja z domačimi ljudmi, izvedeli so, kaj se dogaja v njihovem rojstnem kraju. Še posebej živahn je bila najstarejša med njimi, 90-letna Alojzija Pust iz Globodola (druga z leve), ki je celo zapela. Prijetnemu srečanju so se pridružili tudi mirnopeški župan Zvone Lah in krožkarji RK iz OŠ Mirna Peč z mentorico Zdenko Mežan, ki so občanom poklonili svoja darila. (Foto: L. Murn)

SREČANJE STAROSTNIKOV - KORK RK Kostanjevica na Krki je 24. novembra v gostilni Žolnir pripravila za svoje člane, stare nad 75 let, srečanje ob letu starostnikov. Prisko je 61 starostnik in delavk RK iz celotnega območja KSL, bolne in tiste v domovih ostarelih v Krškem in Novem mestu pa smo obiskali. Vse sta najprej pozdravila predsednica KORK Kostanjevica Stanka Černosa in nato predsednica OO RK Krško Marta Busina. Prisluhnili smo bogatemu kulturnemu programu učencev OŠ Jožeta Gorjupa. Vse je pozdravila tudi prva cvička princesa, Kostanjevčanka Lea-Marija Colarič. Sledilo je kosilo, ob katerem smo klepetali, nato pa sta ob zvokih glasbe zapeljala domačina Mitja Stanič in Tina Strgar. Prostovoljke so podelile novoleto voščilnice, ki so jih izdelali učenci šole, ter poskrbele, da so vsi starejši varno prišli na svoje domove. (KORK Kostanjevica na Krki)

VAVTOVSKI GASILCI IZ VODE REŠEVALI CLIO

Prostovoljni gasilci iz Vavte vasi imajo poleg aktivne jamarske sekcije tudi zelo aktivno potapljaško sekcijo. Že jeseni so se zelo izkazali pričiščenju odpadkov v reki Krki. V tem mesecu pa so se izkazali kar dvakrat. Prvo je gasilec Milan Nose pri jezu v Rumanji vasi rešil ribiča. Zupančica zanesljive smrti, v nedeljo, 12. decembra, pa so gasilci in potapljači iz Vavte vasi skupaj z rafting klubom Gimpeks in s pomočjo avtovigala reševali clio, ki je pri Zalogu zapeljal v Temenico. Po treh urah in pol so vozilo potegnili na suho.

ANTON ROP V VINICI

VINICA - V pondeljek je Vinico obiskal minister za delo, družino in socialne zadeve in hkrati podpredsednik LDS Anton Rop. S predsedniki belokranjskih občinskih odborov LDS Minko Kočvar, Jožetom Mihelčičem se je pogovarjal o pripravah na državnozborske volitve. Podpredsednik Gospodarske zbornice za Dolenjsko in Belo krajino Franc Panjan pa ga je seznanil z razmerami v belokranjskem gospodarstvu. Beseda je tekla tudi o neratificiranem maloobmejnem sporazu med Slovenijo in Hrvaško.

PRAZNIČNO VOŠČILO - Mladinski klub Raka je pripravil v soboto, 18. decembra, zvečer v dvorani osnovne šole prireditev Praznično voščilo, s katero so počastili decembrske praznike: božič, dan samostojnosti in novo leto. Večer je mineval predvsem ob glasbi. Na prijetno urejeni sceni so Račani ta večer dokazali, da jim ne manjka ne pevcev ne instrumentalistov, ki znajo zapeti in zaigrati tako lepe domače pesmi kot tudi zdaj vse bolj priljubljene tuge melodije. Na prizorišču so se zvrstili: moški pevski zbor, skupina instrumentalistov mlašinskega kluba, dekliška vokalna skupina, otroški pevski zbor osnovne šole (na sliki), župniški otroški zborček in solistka Jernejka Varšek ob klavirski spremi Andreja Resnika. Da pa mladi na Raki goje tudi ples, je pokazala plesna skupina Društva prijateljev mlađine Raka. Z domiselnim napisanim veznim besedilom Saše Češnovar sta povezovalca Petra Bizjan in Matej Cemč vodila večer do uspešnega konca. (Foto: M. Markelj)

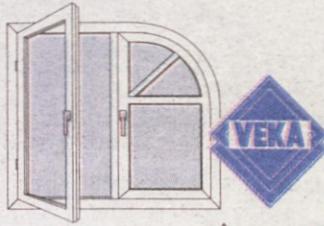

**ROLETARSTVO
MEDLE**

Šentjernejska cesta 13,
8000 Novo mesto,
tel.: 068/323-673, fax: 068/341-673

**PVC
STAVBNO POHISHTVO**

• OKNA • VRATA • VSEH OBLIK •

- ROLETE ALU IN PVC
- ŽALUZIJE
- VERTIKALNE ŽALUZIJE
- PLISEJI
- ROLOJI
- TENDERI
- KOMARNIKI
- FASADNI PROFILI
- SEŠTAVNI IN NADOMEŠTI DELI ZA ROLETE IN ŽALUZIJE
- MONTAŽA IN SERVIS

99
ZAG
SIST 1016 - 1995
Klasa C
* ravne
* kupolaste
* balkonske
* senčniki
ZA VAŠ DOM,
POSLOVNI OBJEKT

V božično-novoletnem času se spomnimo prijateljev, strank, poslovnih partnerjev in kupcev, da se zahvalimo za medsebojno zaupanje in sodelovanje.

Namesto drobnih pozornosti in novoletnih čestitk smo letos namenili sredstva v materialni obliki družini Dragovan iz Srednje vasi pri Semiču.

V tej humanitarni akciji so se nam pridružila tudi podjetja: Elfis, Eventus, Keragrad, Vias, Parketarstvo Cesar in Ludvik Mežnar, s.p.

Naša dobra dela bodo polepšala praznične dni vsem nam, predvsem pa družini Dragovan, da bo kljub bolezni pričakala leto 2000 v toplini svojega doma.

V novem letu jim želimo obilo zdravja, osebne sreče in medsebojnega razumevanja ter blagoslovjen božič, enako tudi vsem bralcem Dolenjskega lista.

DRUŽINA MEDLE IN SODELAVCI

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 2000

POSKUSITE NAŠ NOVI KRUH MILLENIUM

VSEM NAŠIM KUPCEM SE ZAHVALUJEMO ZA ZAUPANJE!

Podjetje TPV s svojimi družbami želi vsem poslovnim partnerjem vesele božične praznike ter srečno in poslovno uspešno novo leto.

Hkrati bi Vam radi sporočili, da smo denarna sredstva za novoletne voščilnice namenili za izgradnjo novega dializnega centra v Splošni bolnišnici Novo mesto.

MERKUR®

od 22. novembra do 31. decembra 1999

MERKURJEVE VROČE CENE

209.990 SIT

VROČA CENA
189.990 SIT

Video kamera, SONY, DCR-TRV110
Digital 8, Super Steady Shot, Night Shot,
80-kratni digitalni zoom, 20-kratni optični zoom,
digitalni stereo zvok, dodatni slikovni efekti,
možnost ročne nastavitev ostrine.

64.990 SIT

VROČA CENA
53.990 SIT

Glasbeni stolp, KENWOOD, XD-452
Izhodna moč 2 x 70 W, CD-izmenjevalnik za
3 zgoščenke, RDS, 2 kasetofona Full-Logic,
možnost prednastavitev 30-ih radijskih postaj.

5.490 SIT

Radioura, PHILIPS, AJ-3195
Radio z budilko, velik LCD-prikazovalnik,
kvarčna ura, bujenje z radijem ali alarmom,
ponavljajoči alarm.

VROČA CENA
4.990 SIT

104.990 SIT

VROČA CENA
96.990 SIT

Televizor, SONY, KV-25R2
Zaslon 63 cm, Super Trinitron,
stereo zvok, nastavitev programov
z enim gumbom, teletekst,
daljinski upravljalnik.

31.990 SIT

VROČA CENA
28.990 SIT

Televizor, ELEKTRONIKA
VELENJE, Evelux EM377TM
Zaslon 37 cm, 100 programskih mest,
OSD - prikaz funkcij na zaslonu,
samodejni izklop ob prenehanju
programa, teletekst.

Več kot 60 izdelkov po vročih cenah
tokrat v novoletnem katalogu, na
Merkurjevih spletnih straneh in
seveda v Merkurjevih prodajalnah.

DOLENJSKI LIST

Vesel božič želimo vsem
poslovnim sodelavcem!

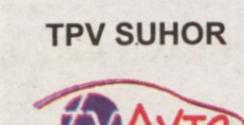
Propagandna služba DL

TSB

TPV BREŽICE

TPV SUHOR

ALI ŽE VESTE ?

-da vam samo v
Modiani lahko izdelajo
vrhunsko moško obleko
po meri.

-da imajo v Modiani
veliko izbiro svečnih
oblaci, pestro ponudbo
ženskega in moškega
perila za posebne
pričnosti.

PRISRČNO DOBRODOŠLI
CIKAVI V MERRCATORJEVEM

V MODIANI NA
CENTRU NOVO MESTO.

-da si v Modiani
lahko izberete
praznični pogrinjak.

Veseli december
ob lastnem šanku

CESAR TRGOVINA S TALNIMI OBLOGAMI PARKETARSTVO

Šmihel 40, 8000 NOVO MESTO, tel./fax 068/323-343
GSM 041/645-595

Vsem svojim strankam in poslovnim partnerjem voščimo vesele božične praznike in srečno novo leto 2000!

Elektro Ljubljana d.d.
PE Elektro Novo mesto

Vsem našim uporabnikom in poslovnim partnerjem želimo vesele božične praznike in srečno ter uspehov polno leto 2000.

SLIKOPLESKARSTVO
Marjan Tomazin, s.p.
Novo mesto

Vesele božične praznike in srečno 2000. leto voščimo vsem svojim strankam in poslovnim sodelavcem!

LB Leasing Vesele božične praznike in srečno novo leto! 2000

DOLENJSKI LIST
Poleg kegljišča na Germovi 6 v Novem mestu posluje

Postregli vas bodo s:
• picami
• hamburgerjem
• giricami
• pomfritom
• sladoledom
• ledeno kavo
• sadnimi kupami
in raznovrstnimi pijačami.

068/321-878
Vabljeni!
DOLENJSKI LIST

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

IMATE BOLEČINE V KRIŽU?

Obiščite fiziatrično ambulanto!

VAS PESTI REVMA?

Pomagajo vam lahko v revmatološki ambulanti!

VAS BOLIJO KOLKI?

Poiščite ortopedsko ambulanto!

IMATE MRAVLJINČASTE ROKE?

Pomoč boste našli v nevrološki ambulanti!

Rešitev za vse naštete težave vam ponuja Zdravilišče Dolenjske Toplice, kjer visoko usposobljena zdravstvena ekipa, v šestih specialističnih ambulantah, poskrbi za vaše zdravstvene težave.

Za pregled se lahko dogovorite na telefonski številki 068/65-230, 66-012 vsak dan med 15. in 16. uro.

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE – Zavetje vašega zdravja!

KRKA ZDRAVILIŠČA

Ursa

Eden je premalo.

Porabili smo vse številke v skupini 041. Zato uvajamo še eno klicno številko: 031.

In kot pri vsakem novincu je tudi pri 031 zaželeno nekaj razumevanja starejših.

Od 1. 1. 2000 v omrežju Mobitel GSM ločimo klicni številki: 041 in 031.

Na novost vas bo brezplačno opozoril že odzivnik, če boste slučajno odtipkali želeno mobitelovsko številko brez klicne 041 ali 031.

Če imate v svojem meniju številke mobilcev brez klicne številke 041, jo čimprej vnesite.

Pri tem vam bodo v pomoč naš imenik na internetu: www.mobitel.si, 24-urni brezplačni

Informator: 080 41 31 in po ceniku SMS Info 41 31 - pri vseh lahko dobite vse netajne

telefonske številke naših naročnikov.

In še droben nasvet: pri novi nastaviti odtipkajte tudi vhodno številko Slovenije +386,

pri tem pa zanemarite 0, torej +386 41 xxx xxx oz. +386 31 xxx xxx - tako boste lahko

zgolj z izbiro v meniju klicali tako doma kot iz tujine.

031
in
041

Dve klicni številki v
omrežju Mobitel GSM.

WWW.MOBITEL.SI
mobitel
SLOVENSKI OPERATER NMT & GSM

sloboden kot ptica

Košarkarji KRKE TELEKOMA želijo vsem svojim priateljem, ljubiteljem košarke vesele božične praznike in srečno novo leto 2000. Še posebej pa se ob iztekujočem stoletju zahvaljujejo KRKI tovarni zdravil, d.d., TELEKOMU SLOVENIJE, DOLENJSKI BANKI, ZAVAROVALNICI TRIGLAV, NOVOLESU, BEGRADU, KOVINOTEHNI MKI, KRAŠCOMMERCU, MESTNI OBČINI NOVO MESTO in ostalim pokroviteljem ter DOLENJSKEMU LISTU, RADIU KRKA in STUDIU D za medijsko podporo.

Avtohiša Berus

želi vsem svojim strankam in poslovnim partnerjem vesel božič in uspešno leto 2000.

Denarna sredstva namenjena novoletnim voščilnicam, bomo nakazali Splošni bolnišnici Novo mesto, za projekt dializa 2000.

Avtohiša Berus

Podbevkova 1

Novo mesto

Tel. 068/371-98-00

BESEDO IMA ZDRAVNIK

Vas mučijo bolečine v križu?

Najvažnejši in najbolj komplikirani del človeškega skeleta je hrbtenica. Nosi glavo, podpira trup in je zaščita hrbtnemu mozgu ter daje oporo živčnim koreninam. Roke so povezane s hrbtenico preko ramenskega obroča, noge pa preko kolnih sklepov in medenice. Najmanj četrtina bolnikov, ki iščejo pomoč v fiziatričnih ali ortopedskih ambulantah, toži o bolečinah v križu ali o bolečinah v nogah, ki izžarevajo iz križa. Obstajajo številni vzroki za bolečine v križu. Devetdeset odstotkov vzrokov je v spremembah na medvretenčni ploščici in v njenih posledicah. Glavni vzrok splošne degeneracije (obravljenosti, iztrošenosti) diskusa pri človeku je v predčasnem staranju zaradi slabe prehrane diskusa. Diskus pripada takoimenovanim slabo prekravljениm tkivom, ki so v odrasli dobi brez žil. Pri našem vsakodnevnom delu, ki ga opravljamo leta in leta, so prisotni dolgotrajni pritiski na medvretenčno ploščico. To privede do degeneracije diskusa. Degenerirani diskus povzroča bolečine ter lahko prizadene eno ali več živčnih korenin, kar povzroča bolečine v križu in spodnjih udih. Te spremembe nastanejo pri vsakem človeku in so izražene bolj ali manj. Nadaljnja sprememba na telesih vretencih, ki jih povzroča staranje diskusa, so reaktivne kostne tvorbe, ki se vidijo na robovih vretenc kot koščeni izrastki. Z napredovanjem degenerativnih sprememb prihaja do zoženja medvretenčnega prostora.

Spremembe na hrbtenici imajo različno bolezensko podlago, zato nastanejo različne klinične slike. V ospredju težav so bolečine, ki nastanejo kot posledica pritiska na živčno korenino. Razprostranjenost in izzrajanje bolečin je odvisno od mesta okvare. Bolečina se kaže v področju, ki ga živčna korenina oživčuje. Od moči pritiska je odvisno, ali bo zajeta celo živčna korenina ali samo del. Zaradi organskih okvar živčnega tkiva pride do senzibilnih motenj z zmanjšanim občutkom ali občutkom bodenja, občutkom iglic ali omrivelosti. Do motoričnih izpadov, ki so redkejši, pride zaradi pritiska na motorične žive in do motoričnih izpadov, ki so redkejši, vidijo se kot delna ohromitev (mišična slabost), zelo redko pa kot popolna ohromitev v območju, ki ga zavzema prizadeta korenina.

Poleg draženja živčne korenine in izpadov sta bolečina pri gibanju in omejena gibljivost prizadetega segmenta hrbtenice značilni za skoraj vse oblike okvarjenih medvretenčnih ploščic. Gibljivost je lahko omejena direktno zaradi blokade med vretenci, največkrat pa nastane kot posledica bolečin po živcu. Omejena gibljivost se včasih kaže kot prisilna drža. Pride do napetosti mišic, katere še povečajo bolečino. Težave lahko nastopijo naenkrat (akutno) ali postopno (kronično). Akutne težave so pogosto zelo izrazite in hude, najpogosteješi vzrok nastanka je pritisk medvretenčne ploščice na živčno korenino. Kronične težave pa skoraj vedno povzročajo prostorninske zožitve medvretenčnih odprtij. Pri vsakem bolniku z bolečino v križu je treba pomisliti na bolezen izven hrbtenice. Najpogosteješi vzrok za preneseno bolečino, ki se lokalizira v križu so ginekoloske bolezni, bolezni sečil, bolezni prebavil, spremembe ožilja. Za bolečino v križu, ki se prenaša iz notranjih organov, je značilno, da se ne spreminja z gibanjem ledvenega dela hrbtenice.

ZDENKA SOKOLIĆ, dr. med.
specialistka fizikalne in rehabilitacijske medicine

ZDRAVILIŠČE ŠMARJEŠKE TOPLICE

IZKORISTITE PROSTE TRENTKE V ČASU BOŽIČNO-NOVOLETNIH PRAZNIKOV IN STORITE KAJ ZA VAŠE ZDRAVJE!

V Zdravilišču Šmarješke Toplice vam ponujamo:

- 20-odst. popust na cene ročnih in podvodnih masaž, ročnih limfnih drenaž in bisernih kopeli z dodatkom eteričnih olj,
- praznično ponudbo savne in kopanja v termalnih bazenih po enotni ceni 2.000 tolarjev,
- kopanje v termalnih bazenih in kosilo po enotni ceni 2.000 tolarjev.

Ponudba velja do nedelje, 2. januarja 2000.

Za zdravstvene storitve so potrebna naročila, pokličite 068/73-230.

KRKA ZDRAVILIŠČA

S kruhom so vse žalosti manjše

Kruh, ki ga človeštvo pozná že vsaj 5.000 let, je že davno presegel pomen navadnega živila in se povzdrignil v simbol hrane sploh, skorajda življenja samega. Se več, v krščanski simbolični je kruh dobil pomen bistvene hrane, saj se evharistični Kristus imenuje "kruh življenja". V najbolj priljubljeni krščanski molitvi Oče naš vernik svojega boga prosijo "daj nam danes naš vsakdanji kruh".

O kruhu kot simbolu hrane in življenja sploh govoriti tudi na stotine ljudskih pregovorov in rekov iz vseh koncev sveta, iz vseh civilizacijskih obdobjij in okolij. Mnogo je tudi slovenskih. Kruh je naš največji prijatelj, pravi eden njih. Pa: S kruhom so vse žalosti manjše. Seveda pa kruha (hrane) ni brez truda, kakor pravi spet tretji pregor. Za človeka, ki se je lahkomiselnodrekel dobremu položaju, taki ali drugačni ugodnosti, pravijo, da se je z (belim) kruhom skregal; za mladega človeka, ki je dobil službo, pa, da je prišel h kruhu. Ljudje, ki so za boljšim življnjem odhajali v druge kraje, so šli s trebuhom za kruhom. Jesti bel kruh je pomenilo živeti v izobilju, najhujša objestnost, posledica izobilja, pa je v ljudarnem ljudskem izrazu označena kot kruhova pjanost. Celotno življenje je od vekomaj, kako koli ga že obračamo, bo za ljubi kruhek. A ljudska modrost kljub vsemu ve povedati tudi, da človek ne živi samo od kruha. In res ne, z njim in od njega pa. V neposrednem, snovnem, in prenesenem, simbolnem pomenu.

Etimologija, nauk o izvoru in prvotnem pomenu besed, nekakšna zgodbina besed, je pri slovenskih besedah kruh in hlebec zelo zanimiva in poučna. Beseda kruh izhaja iz praslovenskega jezika, in to v pomenu odlomljen, odkrnjen kos, od tod tudi krušiti, kar je ponavljali glagol od kršiti, katerega izhodiščni pomen je "lomiti, krušiti, drobiti". Hlebec pa je izpeljan iz danes redko rabljene besede hleb, ki je v starocerkveno-slovanščini pomenila kruh, tako pa se danes kruhu reče tudi v srbohrvaščini, ruščini, češčini. Kaže pa, da je ta praslovenska beseda, hleb namreč, prevzeta iz germane besede hlaib, iz katere se je razvila tudi angleška beseda loaf, ki pomeni štruca kruha, in nemški Laib v pomenu hlebec. Pa tudi angleški besedi lady (gospa, mama, tudi naslov za žene angleških plemičev) in lord (gospodar, vladar, soprog, mož, fevdni gospod, član angleškega višjega plemstva) sta v najtejnši povezavi s kruhom, saj je lady zloženka, ki izvorno pomeni "ki mesi kruh", lord pa "čuvan kruha".

Kruh je že tisoče let človekovo osnovno živilo, ki ga lahko ponudimo skoraj ob vsaki jedi, lahko pa je tudi samostojna jed. Če na mizi ni kruha, nekaj manjka. Vsebuje hranilne snovi, ki so pomembne za pravilno delovanje človeškega organizma. Človek v 70 letih poje 12.000 kilogramov kruha, na leto pa

trikrat več, kot tehta sam. Danes je izbira kruha tudi v Sloveniji zelo velika, na trgu ga je več kot 60 vrst in 50 vrst pekovskega peciva. Medtem ko je bil včasih najbolj cenjen bel kruh, ki je bil dolgo znamenje obilja in bogatije, pravi statusni simbol, pa je danes dokazano, da so črn, polnozrnat pšenični, ržen, ovsen, ajdov, korenček in podobni kruhi, narejeni iz moke, mlete iz celega zrna, veliko bolj zdravi. V Sloveniji pečejo kruh v kakih 430 pekarnah, v pekarski dejavnosti je zaposlenih okoli 4600 ljudi, ki so lani napekli 140.000 ton kruha. Tisti, ki so ga gospodinje spekle doma, tu ni vštev.

Kruh pa ni samo živilo, ki ga lahko ponudimo skoraj k vsaki jedi, in ne samo samostojna jed, je lahko tudi surovina za pripravo drugih jedi. Kaj vse se da narediti s kruhom in iz kruha, so pred nedavnim pokazali na novomeški srednji šoli za gostinstvo in turizem, kjer so ob rednem letnem srečanju organizatorjev praktičnega usposabljanja pripravili izredno bogato, pestro in domišljeno razstavo jedi, pripravljenih iz kruha oziroma s kruhom. Slastno razstavo, ki so jo na koncu "pojedli", so pripravili učenci pod vodstvom prizadavnih učiteljev in učiteljev, pobudnik in idejni oče pa je bil organizator praktičnega usposabljanja in učitelj kuhanj Janez Vokač.

Ob tej priložnosti so pripravili tudi nekaj že skoraj pozabljениh ljudskih jedi, kot so na primer zelene žabe s smetano omako, mavžliji, fuline idr. Skupaj je bilo kar 35 jedi, od hladnih predjadi, juh, topnih predjadi, glavnih jedi do cele vrste sladič, in to vse iz kruha. Pa jih nekaj naštejmo. Od hladnih predjadi na primer kanapeji, nadevani kruhki, že omenjene zelene žabe, od juh velja omeniti kruhovo juho s česnom; od topnih predjadi so bili mavžliji, gorenjski budelj, fuline (belokranjski nadev), seveda ni šlo brez dolenskih štrukljev. Za glavne jedi so pripravili golaž v kruhovi skodelici, šinek v testu, kruhove klobase, nadevano kuro, nadevane buče, dušeno govedino s kruhovimi cmoki, tako rekoč na novo odkrito belo pišči s kruhovo omako in druge. Pripravili so kar 12

• Priprava belega piščeta v kruhovi omaki. Piščanca pokapamo z limoninim sokom, prevežemo s tankimi rezinami slanine, damo v kozico, dodamo korenček, čebulo z vbedeno nagljevo žbico, dišavni šopek. Prilijemo pol litra juhe in kuhamo 45 do 50 minut. Mehko kuhanega piščanca zrezemo, zložimo na ploščo in dekorirane ponudimo v vrču kruhovo omako. To pripravimo tako, da damo 10 dag kruhove sredice v kozico, prilijemo 2 kozarca mleka, zavremo, pretlačimo in počasi kuhamo še 15 minut. Dodamo sesekljano čebulo, razmešamo, solimo popopravimo, dodamo malo perutinske juhe in med stalnim mešanjem še za eno jajce masla.

kruhovih sladic, od kruhovke, zidane kruhove potice, kruhovega vinskega narastka z jabolki do kruhovega pudinga in kruhove torte. Za vse jedi je Vokač pripravil tudi recepte.

Na razstavi so s svojimi kruhi sodelovalo tudi Dolenjske pekarne, učenci podružnične osnovne šole z Dolža pa so predstavili projektno logo "Od zrna do kruha". Razstavo si je ogledalo in jo "poskusilo" kakih 30 gostincev iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja, pri katerih se praktično usposabljajo dijaki novomeške šole. Glede na navdušenje gostincev in veliko zanimanje za recepte ne bo nič nenavadnega, če se bodo te izvrstne ljudske jedi, pripravljene s kruhom, znašle na jedilnikih naših boljših goštinst. Njihova ponudba bo s tem bogatejša, gostje pa zadovoljnnejši.

ANDREJ BARTELJ

JEDI S KRUHOM - Del ekipe, ki je v novomeški srednji šoli za gostinstvo in turizem pripravila razstavo jedi, pripravljenih s kruhom. (Foto: A. B.)

V pričakovanju najlepših praznikov

Božič je bil dolgo praznik, ki so ga obhajali le v cerkvah, slavnostno okrašenih z zelenjem in preprogami. V 14 stoletju je prestopil prag ženskih samostanov in doživel še poseben sijaj. Šele v baroku in protireformaciji se je cerkveno praznovanje preneslo v meščanske in nato v kmečke domove, ki so jih sprva krasili le z zimzelenimi rastlinami. Po davnem verovanju je v zimzelenem rastiju in drevju, ki tudi v najhujšem mrazu kljubuje smrti, posebna življenska moč. Iz starodavne vere v magično moč zelenja se je v krščanstvu razvila navada, ki jo še dandanes ljudje obujajo s krasenjem svojih domov, ulic, cerkva s smrečjem, bršljanom, omelom, zimzelenom, mahom in ponekod tudi z brinjem ter rožmarinom. V svoji dolgi zgodovini se je na praznik navezalo mnogo šeg, navad in verovanj.

Pomembne so duhovne priprave na praznik, ki potekajo skozi štiri adventne nedelje. Te pomenijo štiri pomembna obdobja zgodovine stare zaveze, ki jo ponazarja adventni venec, spleten iz smrečja. Med veje postavimo štiri modre, bele ali rdeče sveče in vse okrasimo s svetlečim trakom. Vsaka sveča pomeni eno od omenjenih obdobjij in jo prizgemo na adventno nedeljo. Sveti večer nastopi, ko zvonovi oznanijo averarijo. Po naših vseh je še navada prenašanja prizganega kadila po bivalnih in gospodarskih prostorih ter škopljene z blagoslovljeno vodo. Opolnoci se družine zberejo pri prvi božični maši ali angelski maši, na katero jih že uro-

predtem vabi glasno zvonjenje. Slovesna pesem pri nočni maši je Sveta noč. Ker je božič naš družinski praznik, ostajamo doma in po starji navadi ta dan ni primerno hoditi v goste. Na sveti večer družina na viden prostor namesti jaslice in smrečico. Jaslice so v po manjšani obliki prikazani prizori po Kristusovem rojstvu, kot je poklonitev pastirjev in prihod treh kraljev z darovi. Sprva so jaslice postavljali le v cerkvah, od tam pa so se razširile tudi v meščanske domove, ki so jih sprva krasili le z zimzelenimi rastlinami. Po davnem verovanju je v zimzelenem rastiju in drevju, ki tudi v najhujšem mrazu kljubuje smrti, posebna življenska moč. Iz starodavne vere v magično moč zelenja se je v krščanstvu razvila navada, ki jo še dandanes ljudje obujajo s krasenjem svojih domov, ulic, cerkva s smrečjem, bršljanom, omelom, zimzelenom, mahom in ponekod tudi z brinjem ter rožmarinom. V svoji dolgi zgodovini se je na praznik navezalo mnogo šeg, navad in verovanj.

Najpogosteje je na krožniku kuhano kislo zelje s pečenimi ali kuhanimi svinjskimi rebri in poleg boljši bel kruh. Znan je tudi božični kruh, ki ga po različnih pokrajnah Slovenije različno imenujemo. Na Dolenjskem gospodinjska speče božičnik, božično pogacio in poprtnik. Še danes je v navadi, da se del božičnih dobrot

shrani še za silvestrovo in novo leto. Pregovor pravi, da gorje, če se prvi dan novega leta kaj posmolli, narobe bo šlo vseh preostalih 365 dni. Zato si ljudje želimo veliko sreče, miru in zdravja. Simboli sreče in dobrih želja pa so štiriperesna deteljica, podkve, dimnikar in pušek. Številne šege in navade ob novem letu pa še vedno izražajo željo po rodovitnosti zemlje, zdravju in sreči vseh družinskih članov.

Vzemimo si čas zase in za svoje najbližje. Od vsega je največ vreden lep spomin, ki ga bodo naši otroci nosili v srcu vse življenje. To je spomin na topel, prijazen in z ljubezljivo prežet prazničen dom, kakršnega vzdružje bodo poskušali prenašati na svoje novo okolje.

"Kakšne vonjave, kakšne dobrote!" radi vzkliknemo ob praznično obloženih mizi. Tě pa je seveda treba prej pripraviti. Odložimo vse druge opravke, vzemimo si čas in decembrsko popoldne izkoristimo za peko prazničnih dobrobiti in zbiranje receptov za pripravo napitkov in jedi, s katerimi bomo postregli družini in gostom. Torej brez naglice in živčnosti! Pri pripravi hrane si delo kolikor mogoče olajšamo. Ker danes predpraznični post ni več v navadi, tudi ni treba, da bi se miza šibila od dobrota. Pecivo, juhe, različne solate in prikuhe lahko napolj pripravimo že precej prej. Ker so danes želje, okusi in prehranjevalne navade ljudi zelo različne, naj navedem nekaj jedi, ki so bile nekoč v navadi na božično kosoš.

PEČENA PURICA: za pripravo potrebujemo 3 kg težko purico, sol, paper in za nadev: 6 suhih sliv, srednje debelo jabolko ali košček kutilne in 10 dag surovega masla. Očiščeno purico z vseh strani natremo s soljo, v notranjosti pa s poprom. Trebušno votlino napolnilo s sadjem, noge povezemo in purico položimo s hrbtno stranjo navzgor. Polijemo jo z vročim maslom in pečemo do 3 ure pri 200°C. Med peko prilivamo v pekač vročo vodo in površino večkrat premažemo z maslom. Da ostane meso sočno, purico prekrijemo za nekaj časa z alu folijo, na koncu pečenja pa temperaturo zvišamo in purico na hitro opečemo z vseh strani. Pred serviranjem jo razkosamo takole: najprej odrežemo bedra in perutnice, te porežemo po členkih. Purico obrnemo na hrbet, jo držimo z vilicami in z ostrim nožem režemo belo meso na rezine, ki jih polagamo na ogret krožnik, in prilijemo še ostale kose. K mesu prilijemo mlince, ki jih kupimo ali nadredimo sami. Za pravilo MLINCEV potrebujemo 35 dag moke, 1 žlico olja, 2 jajci, vodo po potrebi in za zabelo 6 dag masla. Iz danih sestavin zamesimo nekoliko bolj čvrsto testo kot za rezance. Testo dobro pregnetemo in oblikujemo v več hlebčkov. Zvaljamo jih za nožev rob na debelo, položimo testo na namazan pekač in pečemo pri 170°C, da postanejo svetlorjavi. Pečene mlince razlomimo, jih damo v posodo in prelijemo s slanim kropom. Nato

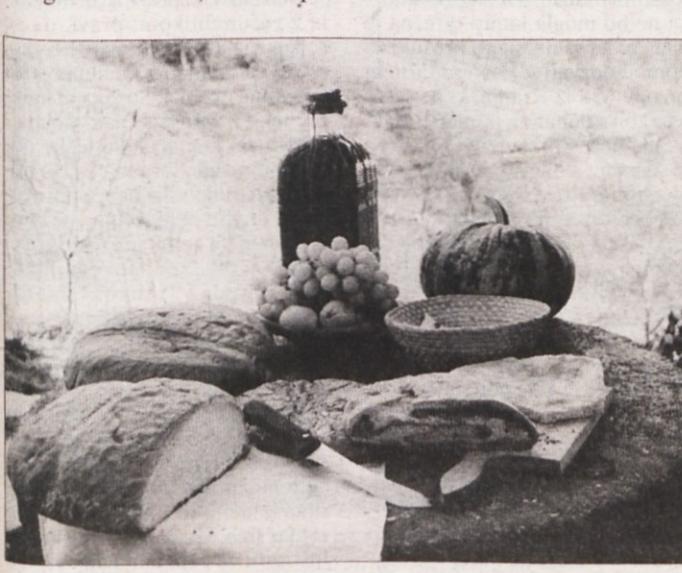
O naklonjenosti govori darilo, ki ga ni mogoče kupiti v nobeni trgovini. Sami izvezemo prt, izdelamo prisrčen predmet ali spečimo po svojem receptu piškote. Naj vas le spomnim na vanilijeve rogljike, čokoladne paličice, linske venče, mandljeve kupčike in še marsikateri sodijo med praznične piškote. Okrasimo s stopeno smetano in pomarančno lupinico.

O naklonjenosti govori darilo,

ki ga ni mogoče kupiti v nobeni trgovini. Sami izvezemo prt, izdelamo prisrčen predmet ali spečimo po svojem receptu piškote. Naj vas le spomnim na vanilijeve rogljike, čokoladne paličice, linske venče, mandljeve kupčike in še marsikateri sodijo med praznične piškote. Okrasimo s stopeno smetano in pomarančno lupinico.

Božični prazniki in še posebno novo leto bo tokrat za vse nas skrivenostno in opolnoči prelomni trenutek, ko si bomo glasno zaželeli srečo, nekaj želja pa bo, tako kot vedno, ostalo neizrečenih v mnogih srcih...

HELENA MRZLIKAR

KRUH - Kruh človek peče že več kot 5.000 let. Že davno je postal simbol hrane, skorajda življenja samega. (Foto: A. B.)

MALČI ZGONC S PONIKEV

Eli Vok veze prtičke in spomine

PRAZNIČNA NAŠA KORENINA

Pesem je praznik, je življenje

*Francelj bil je grozno mlad.
Umrla sta mu oče in mat,
kruhka nej mu kdu tejlat.
Vse dolince je presu,
očeta in mater nej našu.
Hudoba ga je srečala,
Francelja je vprašala:
"Al čes dnarca al blaga,
al čes dve duše ven s pekla?"
"Jest nečem dnarca ne blaga,
jaz čem dve duše ven s pekla."
Hudoba se pa razjeli
pa tiste duše ven spodi.*

Mati Jožefa z Zupančičeve ali, kakor so ji po domače rekli, s Koščakovem kmetije na Malem Slatniku je svoje otroke naučila to in še marsikatero drugo narodno pesem. Bilo je to kmalu po koncu prve svetovne vojne, a Mihaela Volk, sedeminosemdesetletna ženička iz Irče vasi v Novem mestu, jo zna še danes. Pa ne samo te, še marsikatero drugo, ki jih je pred mnogimi leti mati Jožefa s tako ljubezljivo vceplila svojim otrokom. Mihaela, takrat Eli, je bila ena izmed njih. Naučiti se takih in še precej daljših pesmi pa tisti čas ni bila nobena posebnost, saj otroške glave takrat ni mamilila slika s televizijskega zaslona niti glasba iz radijskega aparata. Pesem je odmevala v tistem domu, kjer so si jo sami zapeli, in kratkočasno je bilo tam, kjer so si veseli same naredili.

Pri Koščakovih na Malem Slatniku je bilo pesem pogost čuti, pa tudi otroški jok, saj se je pri hiši rodilo kar dvanajst otrok, torej je bilo grl za eno in drugo pri hiši dovolj. Celo med prvo svetovno vojno je mati Jožefa nekajkrat legla v porodniško posteljo. Njen mož Janez je bil sicer štiri leta na fronti, a je večkrat prišel domov na dopust. Torej ni imel prilžnosti samo za vojskovanje, ampak tudi za ljubezen. Eli pa ni bila vojno dete. Bila je rojena že leta 1912. Deseti otrok je bila pri hiši in kot se desetnico spodbobi, je moralna zgodaj od doma. Komaj osem let je bilo, ko je že služila kot pastirica in pestunja na Gradišču pri Dolenjskih Toplicah.

Po nekaj letih se je vrnila v domače gnezdo in pesem je zopet zazvenela okoli nje. Tako so prišla tista razposajena trideseta leta, ko je brezkrbna in neugnana mladost vzbrstela tudi pri Elici. Takrat je bilo časa za vse, saj je delala kot šivilka v Medicovi tekstilni tovarni v Novem mestu in pomagala pri kmečkih opravilih doma. Se najraje se spominja ličkanja in metja prosa, ko je bilo tudi prilžnosti za veselje in norčje dovolj. Po končanem delu je bil pod hitro pospravljen. Oglasila se je harmonika in pari so veselo zapestali. Ob takih večerih je pesem valovila še dolgo in noč.

Elica je neizmerno rada dela. Zato je hodila tudi k nedeljskim pevskim vajam in se udeleževala gostovanj, ki so jih pevci prirejali po okoliških vaseh. Na enem od takih gostovanj, bilo je

TONE JAKŠE

Orla narisala vsem sošolcem

Slikarka amaterka Malči Zgonc s Ponikev v občini Dobrepole je letos dopolnila 85 let, dejansko pa je, kot trdi, dve leti mlajša, do napake pa je prišlo, ko je z roko napisano številko 6 v njeni rojstni letnici 1916 neki uradnik prebral za 4 in jo tako postaral za dve leti. Rojena je bila na Golem v današnjem občini Ig, kjer je hodila tudi v šolo. "Nekoč je učitelj Dequal, ki je kasneje učil tudi v Mozlu pri Kočevju, nariral na tablo orla in nam naročil, naj ga prerišem ter odšel iz razreda. Hitro sem hitro narisala prav takega ptičča sošolci so me prosili, naj narišem še njim, kar sem tudi storila. Ko se je učitelj vrnil in videl pri vseh šolarjih povsem enake ptice, je vprašal, kdo je to naredil. Bala sem se, da bom kaznovana, a sem končno le priznala. Ni me oklofutal. Tako sem se prvič zavedela, da imam smisel za slikanje."

Kako drugače bi bilo vse, če ne bi kmalu nato prišla vojna. Med slovenske ljudi je zasejala razkol in kar na lepom so se znašli eni na tej, eni na drugi strani. Eli je bil pek in je v Novem mestu pekel tudi za domobrance. Ti so ga kmalu vzeli za svojega. Eli domača na Slatniku pa so bili na partizanski strani. Tako se je mlada žena znašla med kladivom in nakovalom in bila je neke vrste črna ovca za ene in za druge. Neprijeten čas je bil to in človek bi ga najraje pozabil in pomeotel v kot, če bi bilo to mogoče.

No, vojna je minila. Eli je dobila svojega moža nazaj in tudi na Slatniku so preživeli vsi. Zdaj je prišel čas, da se postavijo pred fotografski aparat vsi Kočakovi otroci s svojimi starši in živiljenjskimi partnerji vred. To je bilo leta 1946. Zadnjič, ko so bili zbrani vsi. Potem je medenje poseglala smrt in dolgo vrsto let Eli ni več slekla črnine.

Pesem pa je tako hvalezen živiljenjski sopotnik! Ne potrebuje ne vozovnice, ne prtljage. Zapreš jo v srce in jo vzameš s sabo, kamor greš. Ko ti je najtežje, jo prikljčeš, da te tolaži in razvedri. Tudi Eli jo je imela vedno s sabo. Skupaj s Tonetom sta dosti pela. Ko so ljudje slišali, kako pogosto v njunem gnezdecu zveni pesem, so si pač mislili: "Kako dobro se imajo!"

Pa je bila v njunem domu pesem marsikdaj edino bogastvo. S sabo sta jo vzela tudi v Irčo vas, kamor se je mlada družina preselila. Pod svojo streho jo je vzel Florijan Kolenc, starejši možkar, ki je zbiral starine in živel med njimi. Eli je skrbela zanj in za svojo družino, Tone pa je delal v novomeški pekarni in si s pesmijo krajšal noči.

Potem je zanimanje za stare ljudske pesmi spet oživel. V Sloveniji je bilo le malo takih, ki bi jih znali še prav zapeti. Pa so jih nekako našli: Ivanka, Jožef, Eli, Neža in Martina, pet Koščakovih sester z Malem Slatnikom, in jih postavili pred mikrofone. Ženske so zapele tako, kakor jih je nekoč naučila mati Jožefa, in občinstvo je bilo navdušeno. Posnetek je shranjen v arhivu slovenskega radia in bo še poznam rodovom prical, kako se je v slovenskih domovih pelo na začetku tega stoletja.

Tista pesem je že zdavnaj izvenela, spomin nanjo pa še živi. Tam in Irči vasi, v domu tik nad naraslo Krko, jo Vokova mama veze v svoje prtičke. Pomaga ji premagovati udarce, ki jih je življenje polno. Spet je odeta v črno, vendar so ji njeni štirje vnuki in trije pravniki jamstvo, da bo pesem živila naprej.

TONE JAKŠE

Najhuje pa je bilo med vojno. Tistih prizorov nikoli ni slikala, ostali pa so za vedno naslikani v njenem spominu. "Moža so imeli za komunista, čeprav to nikoli ni bil. Nekateri vaščani so ga ovadili Italijanom in bil je obsojen na smrt, a sta ga neki vaščan in kapelan rešili. Tudi jaz sem bila zaprta. Niso pa bili beli in domobranci pa tudi Nemci vsi slabí, med njimi je bilo kar veliko dobrih, saj so nas in naše večkrat rešili. Tako je nam pomagal neki Avstrijec, ki ga je kasneje neki domobranc ustrelil v hrbot.

...Bili smo lačni, brez živilskih kart. Mož je komu sešil obleko le za kilogram moke. Iz žličke moke in jajca sem pripravljala hrano za otročička, ki je bil rojen leta 1942. Kuhala sem in gledala v glavnem stran od hrane, saj sem bila tako lačna, da mi je bilo kar slablo in se mi je vrtelo v glavi...

Po vojni sem bila nazadnje ravnovodkinja v hotelu Pugled v Kočevju, ko je bil direktor Tone Šturm. Ob upokojitvi sem nekda-

njam delavcem poklonila skupno 30 slik, ki sem jih narisala sama. Sicer pa so moje slike ne le po domovini, ampak tudi v Franciji, Ameriki in drugod. Nikoli pa nobene nisem prodala, ampak vse vse poklonila. Tako za slike nisem dobila niti toliko, da bi plačala material zanje.

Sam članica Zveze borcev, vojna veteranka in članica društva upokojencev. Kar 30 let sem pisala zapisnike za Zvezzo borcev in upokojencev. Predlagali so mi tudi, naj se prijavim kot žrtev vojnega nasilja. Moja prijava in izjava so v Grosupljiju potrdili, v Ljubljani pa odbili, ker so nekaj zamešali z nekim Gabrijelčičem, ki ga sploh ne poznam. Gre za površnost, ki se ne bi smela dogajati. Kdor ne sposoben in počenja neumnosti, naj ne zaseda takega delovnega mesta!

Pre povojne slike prav zaradi slabega materiala, papirja in barv niso bile dobre. Še zdaj imam

kakšno, na kateri so zaradi slabega papirja barve razlite. Takrat sem si pomagala tudi tako, da sem slikala na vezane plošče, ki sem jih najprej prebarvala z oljno barvo in sele nato slikala nanje. Zdaj pa že več let hodim po material v Općine pri Trstu, v Italijo. Ta material pa je dober, kar se pozna tudi pri kakovosti slik. Svojih slik doma skoraj nimam, sploh pa ne najboljših. Vse mi odneseo prijatelji in znanci. Razstavo sem imela le eno, in sicer v Društvu upokojencev Dobrepole.

Mož je imel status kmeta, po njegovih smrti pa sem kmetica jaz in ponosa sem na to. Rada imam krave in rada jih rišem. Nisem hotela, da bi kmetijo prodali ali zaprli hlev. Ponoviti so zelo dobi ljudje. Ko nam je pogorel hlev, jih ni bilo treba prosi, ampak je kar vsak dan po eden pripeljal mrvo za krave, ki jih imam še vedno pet.

JOŽE PRIMC

SLIKARKA KMETICA - "Sem kmetica, zato rada slikam tudi krave", pravi Malči Zgonc, 85-letna slikarka amaterka s Ponikev v občini Dobrepole.

Zahvala za veliko srce darovalcev

Suzana Brčina iz Črnomlja, ki se je zaradi cerebralne paralize sporazumevala le s komunikacijsko knjigo, je pred kratkim s pomočjo humanitarne akcije dobila računalnik komunikator

ČRНОМЕЛЈ - Nekaj mesecov potem, odkar je pred trinajstimi leti Blaženki Brčina iz Črnomlja privekala na svet hčerkca Suzana, je mama izvedela, da ima deklica cerebralno paralizo. Blaženka danes priznava, da sprva ni vedela, kaj jo čaka v živiljenju s takšnim otrokom, a so jo tako zdravniki kot starši otrok s to bolezniu dobro pripravili na to.

Brčinovi so, ko je bila hčerka še majhna, predlagali, da bi jo dala v zavod, a je vztrajala, da ostane doma. Tako Suzana sedaj v Črnomlju obiskuje osnovno šolo s prilagojenim programom Milke Šobar-Nataše, Blaženka pa je zapoljena v bližnji tovarni Beti. Srečni sta, da sta lahko skupaj. A Suzana ne more hoditi in lahko le delno uporablja desno roko, levo pa z težavo. Zato tudi ne more pisati, in ker tudi ne govori, pozna pa vse črke in številke ter dobro razume govor, je uporabljala, ko je želela kaj sporočiti, komunikacijsko knjigo s simboli, ki jih je s kazačnjem povezovala v stavke. Takšno sporazumevanje je bilo zelo počasno, zato je bila Blaženka tokrat bolj vesela, ko so na Inštituto RS za rehabilitacijo v Ljubljani, kjer je Suzana opravila različne teste, ugotovili, da se zelo dobro sporazumeva z računalnikom komunikatorjem. Toda vedela je, da

ji kot samohranilka in s plačo v tekstilni industriji tega pripomočka ne bo mogla kupiti. Srečna je bila, ko so se na njeno prošnjo za pomoč odzvali v Humanitarnem zavodu Vid iz Kranja, ki že šesto leto zbira denar za pomoč duševno in telesno prizadetim otrokom iz socialno šibkejših družin iz vse Slovenije. Prav s tega zavoda so pred letom dni pripeljali v Belo krajino za okrog 2,5 milijona tolarjev igrač za 800 otrok v vrtcih.

V začetku letosnjega maja je steklala zbiralna akcija za nakup Suzaninega računalnika komunikatorja, v katero se je vključil tudi Dolenjski list, ki je poročal o poteku akcije. Avgusta se je na žiro računu Humanitarnega zavoda Vid zbralo že 459.500 tolarjev, kar je bilo ob dodatnem prispevku Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) dovolj za nakup računalnika. Na Inštitutu za rehabilitacijo so ga moralni še prilagodili Suzaninim sposobnostim in pred

V SENCI OSVETLJENIH

Tone Černič

Bil je predsednik mestne skupnosti Metlika, sicer pa je soboslikar, ki prispeva za mednarodne poletne kulturne prireditve Pridi zvečer na grad več kot srednje veliko metliško podjetje. Metličane je spravil na noge, ko je za krajevni praznik pripravil pohod okrog nje, tako ljubega mesta. Kadar je treba kaj v kraju prepleskati ceneja ali celo zastonj, se spomnijo na Toneta Černiča, ki ne more reči ne. Enako se zgodi, če potrebuje kdo oder, ki ga je treba hitro sestaviti. Černičeva zasluga je, da je mrliska vežica v Metliki preurejena in da steha ne zamaka. Trenutno je Černič zakopan v delo okrog praznovanja petdesetletnice Belokranjskega muzejskega društva, ki mu predseduje. Jubilejna proslava bo 22. decembra, za slavnostni govor so zaprosili kulturnega ministra Školčja, sicer pa bo ta večer predstavljena knjiga profesorja Zvonka Ruso Kronika Metlike. Pri zbirjanju denarja za izid knjige je odigral vidno in najpomembnejšo vlogo Tone Černič, ki prihaja iz Križevske vasi, kjer živi v družino, v Metlico ob večerih peš, kar je v poplavi najrazličnejših prevozov prava redkost.

Njegov značaj bo najbolje ponazoril tale pripetljaj, ki se je zgodil pred mnogimi leti, ko je po mestu razsajala gripe in je bil Tone še kratkohlačnik. Prišel je k sosedovim na obisk in na prednjih hišnih vratih ga je ustavila mama številnih otrok, rekoč: "Tonček, naši fantje so bolni, zato ne bi bilo dobro iti k njim." "Prav," se je odrezal deček, "bom šel pa skozi zadnja vrata."

TONI GAŠPERIČ

Bláženka, ki prej nikoli ni dela za računalnikom, pravi, da se sedaj uči na njem skupaj s hčerkco, pravi, da bo najbrž kmalu postala Suzanina učenka. Suzana je namreč tako navdušena nad računalnikom, da jo marsikdaj težko odtrga od njega. Sveda pa se s pomočjo računalnika ne le sporazumeva in piše domače naloge, ampak na njem zelo rada igra igrice. Ko sta ji pred tednom dni direktorica zavoda Vid Marija Ošir Pajestka in Marjana Ahačič iz Humanitarnega zavoda Vid ob uradni izročitvi računalnika. (Foto: M. B.-J.)

Sestre Ivanka, Jožef, Neža in Martina so leta 1983 za RTV Slovenija zapele pesmi, ki jih je v mladosti naučila njihova mati

MLINARSTVO OB KRUPI

Nekdaj so zelo cenili vsako pšenično zrno

Ob koncu leta navadno tudi tisti, ki jim skozi vse leto narekuje ritem dela in živiljenja predvsem naglica, najdejo čas, da v miru pretresegjo dogodek iz tekajočem se letu. Se toliko večji je razlog za pogled v preteklost, če se približuje konec stoletja. In marsikdo, ki si je naložil na svoja ramena že kar nekaj krijev, v teh prazničnih dneh ne bo tuhtal le o letošnjem letu, temveč o pripeljajih celega zadnjega stoletja drugega tisočletja. A tisti, ki bo razmišljal na glas, bo lahko ob spominih na preteklost polepšal praznične dni tudi marsikateremu poslušalcu.

Seveda bo moral biti tudi dober pripovedovalec, saj ga ne bosta smela izdati ne jekiz ne spomin. Ena od takšnih, ki jim ne v prazničnih dneh in tudi sicer ne zmanjka poslušalcev, je Tončka Mihelčič iz Moverne vasi, ki jo mnogi bolje poznajo kot Tončko iz srednjega mlinja ob Krupi. S svojim iskriškim pripovedovanjem zna potesiti radovednost tako zavednim šolarjem kot nekoliko sitnim novinarjem, pa tudi popotnikom, ki se nimogrede ustavijo na njeni domačiji. Za vsakega si vzame čas, obuj spomine, ki segajo v prva desetletja tega stoletja in jim razkaže tisto, kar je še ostalo od njihovega mlina.

V Mihelčičevem mlinu ni bilo lakote

Na Krupi so, čeprav velja s svojim poltretjih kilometrom za kratko reko, nekdaj mleli širje mlini: Hluparjev takoj za znamenitim izvirom, Mihelčičev ali srednji, Perov ali mlin pod gradom, ker je stal pod nekdanjim krupskim gradom, ter Milekov ali dolenski mlin, ker stoji v Dolenjicah. Danes v valjčnem mlinu melje le še Milan Per, v ostalih treh mlinih pa že precej časa ni tistega značilnega oglušjujočega hrupa. Ostal je le še v ušesih nekdanjih mlinarjev in mlinark. In seveda v njihovih spominih. V Tončkinem še posebej, kajti vse živiljenje je prezivila v mlinu ob Krupi in najbrž še danes, ko stopi vanj, čeprav je opuščen, v domišljiji zagleda in zasliši mletje mlinskih kamnov.

Tončkin oče, sicer doma v bližnjem Kloštru pri Gradcu, je bil mlinarski hlapec, še v prejšnjem stoletju pa je kupil mlin pod Moverno vasjo, le 200 metrov oddaljen od izvira Krupe. Danes skoraj petinsedemdesetletna Tončka se ga ne spominja, saj ji je bilo kmaj pol leta, ko je umrl, poleg nje pa je zapustil še tri sinove in hčerko, od katerih je najstarejši štel komaj štirinajst let. "Oče se je, potem ko je ovdovel, poročil z mojo mamo Uršulo, ki je bila precej mlajša od njega. A vsi so ji prigovarjali, naj se poroči v mlinu, saj je to v tistih težkih časih na začetku tega stoletja pomenilo enako, kot bi se poročila na dva grunta. Predvsem pa je vsaka, ki je prišla v mlin, vedela, da vsaj lakote ne bo trpela," pripoveduje Tončka. Seveda po očetovi smrti Mihelčičevi še pomislili niso, da bi mlin zaprli ali ga celo prodali. Kam pa naj bi Uršula s petro majhnimi otroki, ko pa je bilo dela in kruha vendar doma dovolj! Pač pa so morali vsi, vsak po svojih močeh, poprijeti v mlinu. Seveda sta pomagala tudi hlapec in dekla, kajti okoliš je bil

velik, in čeprav so bili ob Krupi na borih dveh kilometrih širje mlini, je bilo v vseh veliko strank in torej za mlinarje vedno obilo dela.

Mihelčičeva se še spominja, kako se je mama ob nedeljah, ko je šla k maši v Semič, s strankami dogovorila, kdaj naj pripeljejo žito v mlin. Vsak je namreč dobil moko iz svojega zrnja, zato so tisti, ki so prišli od daleč, nanjo počakali kar v mlinu. Čakajoče so imenovali pomeljarji, Mihelčičevi pa so jih navadno napotili kar na klop ob krušni peči v njihovi sobi, kjer je marsikateri zadremal in si nabral novih moči, saj je čakal tudi po cel dan. Čas pa so si krajšali še s kartanjem, ne nazadnje pa so bila tovrstna srečanja v mlinu dobrodošel družabni dogodek, na katerem so ljudje zvedeli za marsikaterovo novico.

V mlinu celo s sanmi na pasjo vprego

Tončka, ki je z mamo ostala v mlinu, ko so starejši bratje in sestra že odšli, je kljub temu da je bilo zanjo delo vse prej kot lahko, imela še vedno dovolj volje in moči, da je natančno opazovala ljudi, ki so prihajali v mlin in si zapomnila njihove navade. Predvsem pa je lahko kaj hitro ugotovila, kako premožni so. Morda se za današnje čase sliši nekoliko smesno, a po tem, kako so prinesli ali pripeljali žito v mlin, je bilo takrat zelo natančno mogoče presoditi, kakšno je njihovo socialno stanje. Tisti bolj imoviti so pripeljali žaklje na vozovih s konjsko ali volovsko vprego. Predvsem revnejše ženske pa so nosile vrečo kar na glavi ali pa so jo imele optrano na ramenih s pomočjo posebnih jermenov. V mlin so prihajali celo z malhami iz strojene ovčje kože. Tončki je ostala dobro v spominu gospodinja z bližnje Praprotni, ki je imela velikega psa. Pozimi ga je vpregla v san, na katere je položila žaklje, in skupaj sta se odpravila v mlin.

Krupa je v Mihelčičevem mlinu poganjala štiri kolesa, vsako od njih pa je vrtelo svoj mlinški kamen. Eden od njih je bil črn in na njem so mleli za prašiče. Trije pa so bili beli: na enem so mleli koruzo, na dveh pa pšenico ali ajdo. "Največ dela smo imeli jeseni in skoraj vse do božiča. Ljudje so pripeljali koruzo in ječmen za prašiče, seveda pa so si imeli navedi narediti tudi malo zaloge, ker niso vedeli, kdaj jih lahko prenenita deževje ali prezgodnji sneg. Pa tudi sicer so si, čeprav je bila revščina, zlasti pred praznikom, kot sta bila božič in velika noč, ljudje radi privoščili kakšen pribojšek. Takrat smo namleli tudi več bele moke," pravi Tončka, ki je kot mlinarica dobro poznala prehrambene navade Belokranjčev, čeprav so jih zlasti pred drugo svetovno vojno v takšno prehranjevanje bolj kot želje silice težke ekonomski razmre. A kljub stiskam so si za božič privoščili kruh iz bele moke, sicer pa je bil v tem času čez leto le redkokdaj na njihovih mizah. Tudi zato, ker je takrat pšenica slabno obrodila zaradi pičljive gnajenja in sort, ki niso bile bogate kako rodne. "Ljudje so znali veliko bolj kot danes ceniti vsako pšenično zrno. Sicer pa so pred drugo vložno sejali

predvsem ovinarko, ki je dajala slab pridelek, a tako dobro moko kot nobena druga pšenica," pravi Tončka.

Za božič "polovica firkelca" sladkorja

Čeprav so stranke, ki so prihajale k Mihelčičevim, vedeče, da v mlinu ne stradajo, si niso mogle kaj, da jim predvsem pred prazniki, a tudi med letom, ne bi prinesle kakšnega priboljška. Ljudje so prinašali hruške, kostanje, vino. Kaj pa praznične potice in kruh? "Ne, ne, tega pa nam niso nikoli prinesli. Nasprotno, moja mama je zlasti revežem rada odrezala kos belega kruha, ki smo ga imeli vedno pri hiši, medtem ko smo koruznega peklki zato, da nam ni bilo potrebno kuhati žgancev za v mleko. Marsikateri otrok je komaj čakal, da se je pridružil staršem na poti v mlin, ker je vedel, da ne bo ostal brez kosa mlinarčičnega kruha. Še danes mi kakšen starejši prebivalec semiške občine pravi, kako lepe spomine iz otroštva ima na naš mlin, ker je bil v njem vedno deležen takrat tako redkih pribojškov. Kar toplo mi je pri srcu, ko to slišim," se razneži Tončka.

Zadnji teden pred božičem so vse stranke odpeljale moko iz mlinu, ki so ga temeljito očistili in pospravili in si tudi sami privoščili

nemočno opazovali reko, ki je tako narasla, da sta se gladini vode nad in pod jezom zravnali," se spominja Tončka, ki je skupaj z mamo potprežljivo prenašala vse muhe narave do leta 1962, čeprav jima je dohodek od mlinarstva zadnja leta komajda zadostoval za preživetje. Ne čudi torej, da je bilo po povodnji leta 1962 konec s Tončkino potprežljivostjo. Voda si je takrat namreč še posebej ne-sramno utrla pot v juniju mlin in ga poplavila približno dva metra visoko, vse do mlinskih kamnov. Čez dvorišče pa sta si moralni z mamo postaviti preprost lesen most, da sta lahko prišli v hlev. "Bili sva kot mostiščarki. To je bila zares kapljiva čez rob, in odločila sem se, da si poiščem vsakdanji kruh v semiški Iskri. Mama, navajena le dela v mlinu, se ni mogla spriznjati, da se bodo mlinška kolesa ustavila. Toda potreben bi bilo veliko truda in denarja, da bi mlin, potem ko je po njem pustosila voda, zopet usposobil za mletje. A tudi preveč naporno je bilo, zlasti psihično, ves čas trepetati in se umikati pred naraslo vodo," pravi Tončka in se čudi, da je bilo včasih, ko so se imeli mlin, veliko več poplav, kot jih je danes.

Mihelčičeva odpadne vrata mlinu in začne razlagati, kje je nekdaj stala oprema. Nekaj drobnih

NEKOČ JE BIL MLIN - Mihelčičeva domačija v soteski Krupe, le dvesto metrov od znamenitega izvira, je vzorno urejena in prijetno jo je obiskati. Strank z žaljki zrniža že dolgo ni več k mlinarici Tončki, še vedno pa rada pove in pokaže, kako so mleli nekdaj.

pripomočkov je še ostalo ter en kamen, a je vprašanje, če bo še kdaj mlej zrni, kajti vodnega kolesa, ki bi ga pognalo, že davno ni več. Toda za Tončko je kljub temu

dragocen, tako kot so za nas dragoceni njeni spomini na mlinarstvo ob Krupi, kajršnega žal najbrž ne bo nikoli več.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

OB KAMNU - Tončka Mihelčič ob mlinskem kamnu, ki je že desetletja naslonjen na zid v srednjem mlinu ob Krupi. Mlej najbrž ne bo noli več.

malo praznikov. A četudi ni čez leto nikoli manjkalo belega kruha, si niti mlinarjevi za božič niso mogli privoščiti prevelikega kulinarčičnega razkošja. Pred drugo svetovno vojno je Ursula ob nedeljah, ko je šla v Semič, kupila saharin, s katerim so si sladili kavo. Na črno ga je prodajala prebivalka Malin, kajti takšna prodaja je bila takrat prepovedana. Mihelčičevi so imeli to srečo, da so imeli vsaj kavo, medtem ko so nekateri za kavo prazili ječmen ali celo grozdne peške. Za božič pa so si mlinarjevi privoščili "polovico firkelca" ali dvanašček dekagramov in pol sladkorja, s katerim so posladali praznično potico. Saj bi kupili več, a kaj, ko je bil tudi zanje predrag. Veljal je za pravo razkošje. Tončka še dobro ve, da je bil kilogram sladkorja takrat šestnajst dinarjev, za par čevljev pa so morali odšteeti samo petkrat več. Če božič že ni bil najbolj sladek, je bil pa vsaj masten. Tudi kokoš, raca ali goska je bila vedno na mizi.

Kaplja čez rob

Mihelčičevega in tudi ostale mline na Krupi so v tem stoletju velikokrat ogrožale povodnji. Če je bilo dva ali tri dni obilnejše deževje, so že morali podnevi in ponoc spremljati naraščanje reke in biti neprestano v pripravljenosti, če bi jih začelo poplavljati. Na novoletni dan - Tončka se ne spominja več, katerega leta je bilo - je Krupa tako narasla, da so morali iz svinjakov vleči prašiče, sicer bi utonili. Leta 1933 pa je bila tako visoka voda, da so žaklje iz milina znosili v kulinijo in sobo v zgornjem nadstropju. "V tej naši soteski nismo imeli kam uiti. Samo čakali smo lahko, kdaj in kako se bo vse skupaj končalo, in

MODNI KOTIČEK

Bleščeče v leto 2000

Bolj ko se bliža novo stoletje in z njim novo tisočletje, bolj smo pod udarom mrzličnih priprav na številna praznovanja, ki nas v veselem decembру čakajo. In če smo ženske zaznamovate to stoletje, zakaj ne bi napovedana pravega prodora, z rušenjem tabujev in pred sodkov tudi nadaljevale? Bodimo ženske, ki si upajo nekaj narediti iz sebe. Tako si bomo v prazničnih dneh pričarale mladost vitez, kakršnega nam lahko podeli samo ne-pazno lichenje. To pa pomeni, da podlage na obrazu niso več debele, nanosi so tanki, vidna mora biti struktura kože, pudranja je vse manj, za obraz pa je bolje, da se sveti, kot da je brez vsakega leska. Poglejmo, kaj nam svedujejo maskerje:

Podlage: Domala vse večje kosmetične hiše so začele proizvajati podlage, ki so večinoma tekoče in vsebujejo svetlikajoče pigment. Za mlada dekleta velja, da lahko tovrstne podlage nanaša-

jo neposredno na očiščeno in dnevno kremo namazano kožo. Ženske, ki imajo podočnjake, mozolje ali akne, naj pomanjkljivosti najprej prekrijejo s kompaktno mat podlagom, sele tedaj naj nanesojo lesketajoči se premaz.

Senčila za veke: Lahko bi dejali, da se vrača moda sedemdesetih in osmdesetih let, ko je bil skoraj vsem senčilom za veke dodan biserovinast lesk. Razlika je v tem, da bodo vse sence za veke lesketale v beli biserovinasti, kovinsko modri, srebrni, bronasti in zlati barvi.

Šminke: Tudi pri šminkah je prišlo do revolucionarnih sprememb. Na trgu je vse več zelo mastnih, ki se zato lepo svetijo. Občrtavanje ustnic izginja razen v izjemnih primerih, ko so resnično tanke in niso v sorazmerju z obrazom.

Dodatak: Vse bolj so v modi dodatki, namenjeni rabi po končanem lichenju. To so bleščice v različnih barvah, ki so na voljo v obliki krem, posipov in gelov. Poleg bleščic vnovič prihajajo v modo umeštne trepalnice.

JERCA LEGAN

DRUŠTVO IZDELIVALCEV UNIKATNIH IZDELKOV KOČEVJE

Člane povezujejo sorodstvene vezi

V prednoletnem času, ki je že po običaju zaznamovan z mrzličnim iskanjem daril za obdaritev sorodnikov, prijateljev, znancev in poslovnih partnerjev, je iskanje daril lahko ljudem v veliko veselje, lahko pa se spremeni tudi v pravo nočno moro. Da bi ljudi rešili zagat in jim omogočili nakup vedno in na vsako priložnost primernega, lepega darila, je letos v Kočevju med drugimi poskrbelo tudi Duščko izdelovalcev unikatnih izdelkov Kočevje, ki pa je ne le v kočevskem, ampak verjetno tudi v slovenskem prostoru posebnost, saj člane poleg ljubezni do umetniškega izražanja povezujejo tudi sorodstvene vezi.

Od ponedeljka do vključno četrtega prejšnjega teden je bila v Likovnem salonu v Kočevju na ogled že druga prodajna razstava oktobra letos ustanovljenega društva izdelovalcev unikatnih izdelkov. Tudi tokrat se je s svojimi izdelki predstavila predsednica društva Saša Gorše, poleg nje pa tudi njen mož Toni Gorše, svakinja Marjeta Gorše, nečakinja Maruša Oražem in Tonijeva sestrica Bernarda Praznik. Posebnost društva je namreč, da združuje člane družine Gorše, ki izpričujejo nesporno umetniško nadarjenost, čeprav nihče izmed njih nima temu primerne izobrazbe. Saša je namreč družboslovni tehnik in trenutno brez zaposlitve, Toni natakar zaposlen v hotelu Valentin, Marjeta je končala višjo ekonomsko šolo, Bernarda pa je po poklicu profesorica nemščine in franco-

ščine. Zase in moža Saša pravi, da sta zgrešila poklic, edino upanje, da bo krenila na pot uredništve svojih želja in nadarjenosti, pa vsem članom društva, kot pravi, predstavlja najmlajša članica društva Maruša, ki obiskuje dekorativno blago, in ob pomoči male Maruše, ki iz barvanja stekla že prehaja tudi na zahtevnejše barvanje svile, se je tako ideja o ustanovitvi društva porodila, kot pravi Saša, nekako kar sama po sebi.

V komaj dveh mesecih svojega delovanja se je društvo domačemu občinstvu predstavilo kar dva-krat, in to obakrat, kot pravi Saša, zelo uspešno. Samo razstavo prejšnjega teden, v središču katere so bile jaslice iz gline, si je ogledalo okoli 300 ljudi. Za kočevske razmere, kot pravi Saša, ki je bila do nedavnega zapošljena pri Turistično-informacijskem centru Kočevske, je to veliko, zadovoljni pa so bili tudi s prodajo izdelkov. Za prihodnje leto načrtujejo kar štiri razstave s ponudbo izdelkov, ki bodo vezani na najbolj razpozname značilnosti posameznih letnih časov. Tako bodo spomladni pripravili velikonočno razstavo, poleti morsko obarvanje, jesenska bo vezana na martinovanje in zimska, tako kot razstava prejšnjega teden, s ponudbo ročno izdelanih božično-novoletnih daril. Še letos pa bo društvo predstavilo tudi aranžerske sposobnosti svojih članov, saj kočevskim podjetnikom nudijo tudi okrasitev njihovih lokalov in izložb.

M.

NOVA METODA ZDRAVLJENJA

Zlomljeni kosti pomaga prožna žica

Pri otrocih je zdravljenje prelomov kosti domena t.i. konzervativne terapije, kar pomeni, da se velika večina zlomov oskrbi brez operacije. Vendar nekatere vrste zlomov zdravniki operirajo. Statistične ugotovitve iz Švice kažejo, da se operira vse več zlomov in da je vse več operacijo po metodi elastične stabilne intramedularne fiksacije, elastične notranje stabilizacije s pomočjo prožnih titanijevih žic.

Omenjeni način naravnovanja in zdravljenja zlomljenih kosti je v Slovenijo uvedel dr. Franc Drobnič, predstojnik kirurškega oddelka v Splošni bolnišnici Brežice. Dr. Drobnič meni, da je to zelo "elegantna metoda, ki združuje prednosti t.i. konservativne terapije in operativne terapije".

V pomoč smučarjem v Švici

Dr. Drobnič je delal dalj časa v Švici v smučarskem središču, zato se je pogosto srečeval z zlomljenimi kostmi. "Družine so prišle na smučanje in številni otroci so si polomili noge. Prišli so v bolnico. Bil je problem: starši so bili v zadregi, ali naj otroke pustijo v bolnišnici na zdravljenju za dalj čas ali naj jih vzamejo domov. Tako je bila oskrba zlomov zelo aktualna. V zvezi s tem je bil koristen kongres v Davosu, kjer sem sodeloval. Tam sem prvič slišal za omenjeno metodo zdravljenja zlomljenih kosti. Zaradi aktualnosti problema smo metodo takoj uveli tudi v bolnici, kjer sem delal. Že po nekaj izkušnjah se mi je zdelo, da je to zelo dobra metoda."

Pozneje so ga povabili iz Ljubljane, naj tam pokaže omenjeno metodo. "Dr. Aleš je takrat delal na otroškem oddelku in je

metodo takoj sprejel," se spominja dr. Drobnič.

Od zdravnika kmalu na igrišče

Omenjena metoda zagotavlja po navedbah zdravnikov enakomerno rast kosti, kar je zelo pomembno pri otrocih. "Operacija pri posegu je minimalna, saj se z majhnim rezom pride do kosti in se potem uvedejo žice. Žice se dajo odstraniti zelo enostavno in celjenje je nепроблематično, tako da je za otroka to bistveno manjši poseg kot do zdaj poznani," pojasnjuje.

Otrok lahko po posegu takoj giblje, kar pomeni veliko prednost pred drugimi načini zdravljenja. Ob tej prednosti so se verjetno kdaj pojavljali tudi pomisliki o morebitnih visokih stroških. Kot pravi dr. Drobnič, so žice, ki se uporabljajo pri stabilizaciji zloma, na prvi pogled res razmeroma drage. Vendar je švicarska študija pokazala, da je ta metoda vsaj za polovicē cenejša kot kateri drug način zdravljenja."

V Švici, a tudi v Brežicah

Doslej najmlajši pacient je bil verjetno švicarski štirimesečni otrok, ki si je zlomil nogo. "Mati ga je hotela domov. Zahtevala je, naj z njegovo zlomljeno nogo nekaj naredimo. Operirali smo ga po omenjeni metodi. Mati ga je vzela domov in v dobrem mesecu je bil zdrav." Metodo elastične notranje stabilizacije sicer uporabljajo pri otrocih do 14. leta starosti, čeprav ponekod zdravijo na ta način tudi malo starejše.

Omejitev pri uporabi omenjene metode je lahko človekova teža. Žice namreč zdržijo določeno težo. Ko je njihova največja dopustna obremenitev

ZDRAVLJENJE Z METODO ELASTIČNE NOTRANJE STABILIZACIJE - Dr. Franc Drobnič, predstojnik kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Brežice. Na njegovem desni zgoraj rentgenski posnetek zlomljene kosti, na katerem se vidijo titanijeve žice za učvrstitev zloma. (Foto: L. M.)

prekoračena, se zvijejo in ostanejo v tem položaju in stvar ne deluje. Dejstvo je tudi, da je pri posegu treba vendarle delati z rentgenom. "Če so izkušnje, je doba obsevanja vse krajsa. To je pomembno, saj gre za mlade ljudi," pravi predstojnik brežiškega kirurškega oddelka.

Premljene kosti so v preteklosti praviloma naravnali in učvrstili z mavcem. Pri nekaterih zlomih so pravilen položaj zlomljene kosti dosegali z utežmi, ki so nepriljubljene in neprikladne, saj bolnika za daljši čas priklenijo na posteljo. Omenjena novejša metoda po švicarskem vzoru odpravlja te neprijetnosti. Vendar prav za vse zlome ni uporabna. Po besedah dr. Drobniča jo lahko uporabijo predvsem za prelome, ki so v sredini dolgih kosti. So pa tudi drugi prelomi, ki jih zdravniki učvrstijo drugače.

Metoda je splošno uveljavljena. V Švici, če otroke operirajo ob zlomu, jih operirajo samo na

ta način. V Sloveniji prednjači v tovrstnih zdravstvenih posegih Ljubljana. Dr. Franc Drobnič v Splošni bolnišnici Brežice seveda tudi dela po omenjeni sodobni metodi zdravljenja zlomljenih kosti pri otrocih.

M. LUZAR

MLADA RAZISKOVALCA O TEKSTILNI ŠOLI

In kdo nam bo šival oblačila?

Leta 1966 je bila v Metliki ustavljena tekstilna šola, ki je v dobroih treh desetletjih izšolala nič koliko tektilcev. V najboljših letih je imela okrog 240 dijakov, zadnja leta pa njihovo število precej pada. Letos jih je le še okrog 130. A vse manjše zanimanje za tektilni poklic in s tem za šolo ne skrbi le učiteljev, ampak tudi dijake, ki jim ni vseeno za prihodnost njihove šole.

Ne čudi torej, da sta se Martina Kočevar in Miha Pintarič z mentorico Barbaro Čadonij v preteklem šolskem letu lotila naloge, ki sta jih dala zgovoren naslov: "Senčna ali sončna prihodnost tektilne industrije in šole v metliški občini". Nalog sta sicer pripravila za tretje državno tekmovanje usnjarske in tekstilnih šol Slovenije, na katerem sta zasedla četrto mesto. A bolj kot tekmovalje je bilo janju pomembno, da se dokopljata do ugotovitev, zakaj je za Tekstilno šolo Metlika vse manjše zanimanje in kaj bo s tekstilno industrijo v Metliki. "Da bi bila odgovor, sva najprej posegla v zgodovino metliške tekstilne industrije in naše šole. Že na začetku sva slutila, kakšen bo rezultat najinega raziskovanja, a sva upala, da morda denar le ni glavnih razlogov za to, da osmošolci obražajo hrbet naši šoli," pravita Martina in Miha, ki sta se moralna preleviti v prava raziskovalca, saj podatkov in gradiva o tematiki, ki sta se jih lotila, nista imela na voljo. Tudi zaradi tega ima njuna naloga toliko večjo vrednost.

Kot smo že omenili, je bila polno zasedena v tednu brez nasilja, zdaj pa že snuje nove akcije, čeprav se bliža matura. Iko zelo zanimala gradbeništvo, toda še vedno se ni dokončno odločila za študij, kajti prostovoljno delo jo je močno prevzelo. Ceprav ve, da sveta ne bo spremenila, ji dobro dene občutek, da je vsaj malo pomagala.

Če jih je pri tem več, je toliko lažje, saj je lepo, če se druži s takimi, ki podobno razmišljajo.

Potem je potrebna še dobra ideja in veliko volje, pa se marsikaj naredi. Tudi taka je današnja mladina, le da se ponavadi ne potrudimo dovolj, da bi to opazili, kaj šele vzpodbudili.

B. DUŠIČ GORNIK

Leto 2000

V dvatisočem pri nas bo vse drugače. "Nič več ne bo tako, kot je bilo!"

Naš standard rastel bo in rastle bodo plače, brezpostolenih in štrajkov več ne bo.

Zatli bomo kriminal, narkomanijo in udbomafiji odsekali glavo, gozdovi, ki državi še šumijo, bodo pod škofovo spet oblastjo.

Nič več ne bo beračev, postopačev, korupcije in cip, afer, tatov, in državnem zboru skrajnih gobezdačev,

ki vstajajo kot sence iz grobov.

Ko stremo te in njim podobne gnide, o, zlati vek, Slovencem mojim pride!

IVAN PERHAJ

Ljudje, prižgimo luč!

Iz oken vsake hiše
naj čež dežele in meje
srebrno seme seje
in zlo iz src nam briše.
PRIŽGIMO LUČ, LJUDJE!

LJUDJE, PRIŽGIMO LUČ!
Za otroke naše male,
ko nam preveč bo let
in njihov bo ta svet,
naj vrt jim bo, ne skale.
PRIŽGIMO LUČ, LJUDJE!

Frane Milčinski - Ježek

Pridružimo se klicu Ježkove pesmi "Ljudje, prižgimo luč!" na božični večer, na silvestrovo in na svete tri kralje, vsakič ob osmih zvečer za nekaj minut na oknih naših domov po vsej Sloveniji prižgimo svečke in s tem zaželimo srečo in vse dobro našim otrokom, naši domovini in vsem osamljenim in pozabljenim. Lučka bo gorela tudi na oknu: Milene Zupančič, Stefke Kučan, Jane Milčinski, Spomenke Hribar, Vike Potočnik, Biserke Marolt Meden, Ivanke Mežan, Jerce Mrzel in Neže Maurer. Pobudo za prižiganje sveček, ki se ji pridružuje tudi Dolenski list, sta dala Jana Milčinski in Založba Sanje ob Ježkovem rojstnem dnevu.

vsem so nezadovoljne z nizkimi plačami. Pravijo, da pač nimajo druge izbire, kot da vztrajajo pri svojem delu. A če bi imele možnost, bi se jih veliko odločilo za samostojno obrt. Martina in Miha domnevata, da tega odločilnega koraka ne storijo predvsem zaradi odstotek več odličnih.

Dijaki Tekstilne šole, edine srednje šole v metliški občini, v glavnem dobro vedo, da je vpis v njihovo predvsem zato, ker mladi preprosto nočajo delati v tekstilni industriji ali pa se po končanem šolanju težko zaposlijo. Da zlasti prvo kar precej drži, so potrdili celo tisti, ki so se odločili za tekstilno šolo, saj jih večina namernava nadaljevati študij ali pa se preusmeriti v druge poklice. Glede na razmere v tekstilni industriji pa so prepričani, da bo tudi v prihodnji za tekstilne poklice vse manj zanimanja. Glavni razlog: nizke plače.

Ceprav je na prvi pogled še smeli sklepati, da odgovori osnovnošolcem in srednješolcem temeljijo predvsem na domnevah, pa lahko iz analize odgovorov delavk, od katerih večina že dvajset in več let dela v tekstilni industriji ugotovimo, da imajo mladi še kako prav. Med anketirankami so prevladovale kvalificirane šivilje, ki na mesec zaslužijo v glavnem od 35 do 60 tisočakov. Že podatek, da jih velika večina dela v tekstilni industriji zato, ker nekje morajo biti zaposlene, ne pa zaradi želje po tovrstnem delu, je dovolj zgodovin. Težko bi pričakovali, da jih bo večina na naslednjem vprašanju odgovorila kako drugače kot, da si ne bi ponovno izbrala tekstilne poklice in da tega ne bi pripomorelo delu za šivalnim strojem za sramotno nizko plačo, priporočila oblačiti. A stroji ne bodo mogli opraviti vsega sami, ampak bo še vedno potrebljana človeška roka, pa naj gre za unikatne izdelke ali za konfekcijsko izdelana oblačila. Le kdo bo sešil lep kostim ali moško obleko, če mladih ne bo privlačilo delo za šivalnim strojem? A za dobro opravljeno delo je potrebno znanje, ki ga pridobimo v ustreznih šolah," sta prepričana. Po drugi strani pa se sprašujeta, le kako naj bi mati, ki dolga leta dela v tovarni za šivalnim strojem za sramotno nizko plačo, priporočila otroku šolanje na tekstilni šoli.

Toda Martina in Miha - slednji priprava že četrtri generaciji krogajočev pri njihovi hiši - ki letosne šolsko leto zaključujejo 5. letnik nadaljevalnega programa za konfekcijskega modelarja, sta prepričana, da je prav to poklic, pri katerem lahko sprostita vso domišljijo. Iz predvsem, da je bila nujna odločitev pravilna, da bosta pri delu uspešna ter - kar je najvažnejše - zadowoljna. "Le to nekaj steje, mar ne?" se nasmejhata.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

RAZISKOVALNA TROJICA - Martina Kočevar, Miha Pintarič ter njuna mentorica diplomirana inženirka tekstilne tehnologije Barbara Čadonij so lani raziskovali predvsem, zakaj upada vpis na Testilno šolo in Metliki. V letosnem šolskem letu pa vsi trije načrtujejo novo raziskovalno nalogu, s katero se bosta Martina in Miha zopet pomerila na državnem tekmovanju. V njej se bosta lotila povsem strokovne teme o krojenju. (Foto: M. B.-J.)

Ika Jazbinšek

bolje na nezanimanje, naleteli ravno v domači občini. "Povsed so nas bolje sprejeli in podprli našo akcijo: dobili smo brezplačno nočitev ali hrano, Novo mesto pa je zaspalo, vendar mislim, da se bo prebudilo. Malo bomo županu porisali pločnik, pa nas bo videl," pravi optimistična Ika. Pri tem se poudari, da zbiranje denarja ni edini cilj dobrodelnih akcij, saj se ji zdi enako, če ne celo bolj pomembno, opozarjati na nasilje, osveščati in ljudem povedati, kako lahko pomagajo, kaj sploh je varna hiša in podobno.

Kot smo že omenili, je bila polno zasedena v tednu brez nasilja, zdaj pa že snuje nove akcije, čeprav se bliža matura. Iko zelo zanimala gradbeništvo, toda še vedno se ni dokončno odločila za študij, kajti prostovoljno delo jo je močno prevzelo. Ceprav ve, da sveta ne bo spremenila, ji dobro dene občutek, da je vsaj malo pomagala.

Če jih je pri tem več, je toliko lažje, saj je lepo, če se druži s takimi, ki podobno razmišljajo.

Potem je potrebna še dobra ideja in veliko volje, pa se marsikaj naredi. Tudi taka je današnja mladina, le da se ponavadi ne potrudimo dovolj, da bi to opazili, kaj šele vzpodbudili.

B. DUŠIČ GORNIK

Leto 2000

V dvatisočem pri nas bo vse drugače.

"Nič več ne bo tako, kot je bilo!"

Naš standard rastel bo

in rastle bodo plače,

brezpostolenih in štrajkov več ne bo.

Zatli bomo kriminal, narkomanijo

in udbomafiji odsekali glavo,

gozdovi, ki državi še šumijo,

bodo pod škofovo spet oblastjo.

Nič več ne bo beračev, postopačev,

korupcije in cip, afer, tatov,

in državnem zboru skrajnih gobezdačev,

ki vstajajo kot sence iz grobov.

Ko stremo te in njim podobne gnide,

o, zlati vek, Slovencem mojim pride!

IVAN PERHAJ

ARHEOLOŠKE NAJDBE V GORENJEM MOKRONOGU

Zgodovinski zapis, ki na Slovenskem nima para

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVNKD) Novo mesto je že januarja 1997 poslal na trebanjsko občino strokovne osnove za razglasitev kulturnega spomenika v Gorenjem Mokronogu. Takšno zaščito skupka najdišč, za katerega dr. Andrej Pleterski z Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU pravi, da predstavlja zgodovinski zapis, ki na Slovenskem nima para, so že po prej podprtji tudi krajanji. Gradivo oz. besedilo dr. Pleterskega ter diplomeranega arheologa Uroša Bavca, ki je leta 1996 začel z izkopavanji na Gorenjem Mokronogu in jih tudi nadaljeval, ter diplomeranega umetnostnega zgodovinarja Tomaža Goloba (oba sta zaposlena na ZVNKD Novo mesto) smo priredili za objavo, da bi spodbudili načrtovanje izdaje zbornika oz. monografije in da bi ta enkratni arheološki projekt zajdal morda tudi v mednarodne vode.

OBISKALI SMO VALVASORJEVO KNJIŽNICO

17. septembra smo učenci 5. r. odšli na ogled v Valvasorjevo knjižnico. Najprej nas je sprejela knjižničarka. Po nekaj uvodnih besedah nas je odpeljala v pravljično sobo. V sobi so bili izdelki otrok: lepe risbe, slike, lutke in igrače. Nato smo odšli nadstropje višje, kjer je oddelek za odrasle. Moje oči se niso mogle negledati tako dolgih in polnih polic, naloženih s knjigami. Knjige so bile videti lepo ohranjene, bile so tanke, debele, velike, majhne in zanimive. Tadej je v roke vzel knjigo o kmetijstvu in konjih. Šest radovednih oči je gledalo v to zanimivo knjigo. Naš čas se je hitro iztekel. Knjižničarki smo se zahvalili za prijetne besede. Polni novih idej smo se vrnili v solo.

DEJAN SIMONIŠEK,
PRIMOŽ BOŽIČNIK, 5. r.
OŠ Koprivnica

OBISK MIHAJLA VUKIČA

V četrtek, 2. decembra, smo po pouku v telovadnici vsi nestrpno pričakovali košarkarja Mihajla Vukiča, ki trenira v klubu Interier v Krškem. Najprej nas je začudila njegova višina, saj se je moral s svojimi sto kilogrami in 210 centimetri skloniti, da je lahko vstopil v telovadnico. Sprejeli smo ga z navdušenjem. Z veseljem nam je odgovarjal na vprašanja. Tudi on nam je zastavil nekaj vprašanj. Tiste, ki so nanje pravilno odgovorili, je nagradil z majico, ki je nosila napis kluba Interier. Povabil nas je na tekmo 4. decembra na OŠ Leskovec. Izvedeli smo, da občuduje košarkarja Michaela Jordana, ki je znan po vsem svetu. Povedal nam je, da je bil že v 6. r. velik 180 centimetrov in da se je za trening košarke odločil že pri 11. letu. Do zdaj je bil zanj najtežji nasprotnik Marko Milič. Obljubil nam je, da nas bo še kdaj obiskal, pred slovesom pa je pokazal tudi svojo igro. Dodal je še, da će koga zanima košarka, naj se oglasi v njegovem klubu in se vpisi v tečaj.

LIDIJA KLENOVŠEK, 6. r.
OŠ Blanca

Pogovor o prizadetih

ZDI Slovenije praznuje 30 let organiziranega dela - Zgodba o prizadetem dečku Robiju

Zveza delovnih invalidov Slovenije (ZDI) praznuje letos še 30-letnico organiziranega dela. O problematiki invalidnih otrok in odraslih smo se pogovarjali pri novinarskem krožku.

Poznam prizadetega dečka Robija. Mislim, da je prizadet že od rojstva. Prizadeto je njegovo duševno zdravje. Govori skoraj povsem nerazumljivo. Včasih ga srečam na ulici, vedno v spremstvu brata Miha ali očeta. Ta najina srečanja so zelo redka, saj se Robi najraje zadržuje doma v krogu svoje družine. Star je približno sedem let. V šolo hodi v poseben zavod, kjer se z veliko truda mar-

NOGOMET NAM GRE

V petek, 19. novembra, smo imeli občinsko tekmovanje v malem nogometu za osnovne šole. OŠ Loka je zmagala proti OŠ Mirana Jarca z rezultatom 4:0. Najboljša strelca sta bila Jeronim Brčina - Brko in Mario Drinč - Drina. Vsak od njiju je zabil dva gola. OŠ Loka se je uvrstila na polfinale področnega tekmovanja. Spremljali smo ga v torek, 23. novembra, na OŠ Loka. Naši tekmovalci so spet dokazali, da so v malem nogometu res dobri. Med igro sta se najbolj izkazala golman Jani Strugar, ki je vse nasprotinovke poskuse zadetkov odlično branil, najboljši strelec pa je bil Jeronim Brčina - Brko s sedmimi golmi. Med igro je bilo slišati močno navijanje navijačev. Končni rezultati področnega tekmovanja so: OŠ Loka: OŠ Metlika - 3:1, OŠ Loka: OŠ Prevalje - 10:0, OŠ Loka : OŠ Semič - 3:1. Tekmovalci OŠ Loka so se uvrstili na finale področnega tekmovanja v malem nogometu za osnovne šole 9. decembra. Zmagovalni ekipi čestitamo in ji želimo še veliko uspeha.

TINA POŽEK,
DANIELA ŽUNIČ
literarno-novinarski krožek OŠ
Loka Črnomelj

MALE SIVE CELICE

V sredo, 27. oktobra, smo se nekateri učenci 6. r. odpeljali v Šentjernej. Ko smo prišli tja, smo videli sčasoma ekipo, ki nas je snemala tudi ob pisani testov. Najprej so pripravili razsvetljavo, kamero in drugo opremo. Prišle so še druge ekipe, ki so se z nami pomerile v tekmovanju Male sive celice. Pred začetkom so nam dali navodila in nas porazdelili po razredih. Časa za pisanje smo imeli le 20 minut. Medtem ko so pregledovali teste, smo imeli malico. Prišel je čas razglasitve rezultatov. V drugi krog vprašanja so se uvrstile štiri najboljše skupine. Vprašanja so bila lahka, zato je bila borba toliko večja. Vsi so imeli enako število točk. Zadnje vprašanje je bilo odločilno. Dve skupini sta bili izbrani za tekmovanje v studiu. Zmagovalci so bili zelo veseli. Tudi ostali smo se veselili z njimi. Želim si še tekmovanje, da bi se naša šola pomerila tudi s kakšno drugo.

TOMAŽ LAVRIH, 6. a
OŠ Veliki Gaber

Pogovarjali smo se o aidsu

Posebna prireditev na OŠ Bizeljsko - Še bolj smo se poučili o aidsu - Izdelali rdeče pentlje

Kot vsi veste, je bil 1. december dan boja proti aidsu in na to smo se spomnili tudi na OŠ Bizeljsko. Ker pa smo vsi hoteli izvedeli nekaj več o tej hudi nalezljivi bolezni, ki jo povzroča virus HIV, smo se odločili pripraviti poseben program. Najprej smo učenci 7. r.

STRES V ŠOLI

Stresa ne doživljajo samo odrasli, ampak tudi učenci. Kaj je zame stres, kdaj v šoli doživljam stresne situacije?

- Stres je strah. (Uršula).
- To je slabo stanje. Ko je mama pod stresom, se vedno prepira. Takrat se ne počutim dobro.
- Napetost. (Sanja)
- Ko sem prestrašena, mi srce hitrije utripa. (Danijela)
- Nekaj, kar te nenadoma prestraši. (Bruno)
- Doživlji nekaj takega, česar nisi pričakoval. (Maša)
- Nelagodje. (Urška)
- Ob kontrolni nalogi in spraševanju. (Uršula)
- Slaba ocena in razbito steklo na grafoskopu. (Damjan)
- Učiteljevo listanje po redovalnici. (Natalija A.)
- Če sem brez domače naloge. (Miha)
- Pred tablo in preden učitelj razdeli ocenjene kontrole. (Janez)
- Pred spraševanjem. (Jure)
- Slaba ocena pri matematiki. (Melita Z.)
- Prihod na "višjo" stopnjo. (Urška)
- Odnos starejših učencev do petošolcev. (Bruno)

Učenci 5. d., novinarski krožek OŠ Brežice

MOREČE SANJE

Bil je lep jesenski dan. Odpravili smo se na izlet po naši lepi Sloveniji. Urejeni nasadi sadja, ki nas vabijo: "Pridite in poskusite nas!" Drveli so naprej med čudovite parke, reke in jezera. Po parkih so posedali starčki in pazili na razigrane otroke. Mama in Robi sta ostala v parku. Robi se je vozil na vrtljaku in toboganu. Jaz sem odšla k jezeru. Zvabili so me na ladjo. Odpluli smo daleč od obale. Naenkrat je zagrmelo, ulila se je ploha, ladjo je metalo sem ter tja. Vrglo me je na kopno med same skale. Nikjer ni bilo ne ladje ne ljudi. Spomnili sem se mame in Robija. V tisti nevihiti sta se tudi onadvaj izgubila. Iz daljave sem zaslila klic: "Mama, kje si? Darja, kje si?" Potem sem čisto z drugega konca zaslišala: "Robi, Darja, sta še živa?" Tudi jaz sem začela klicati mamo. Okoli mene sama voda, hribi in kamnje. V joku sem se zbudila, srečna, da so bile to le sanje. V mislih sem si obljudila, da če bomo še kam šli, se bomo držali skupaj.

DARJA KODRČIČ, 7. r.
OŠ Krmelj

S STAREJŠIMI NAPROTI

Sem petošolec Uroš in že velikokrat sem pomagal starejšim ljudem. Srečujem jih v naši družini, na cesti in drugje. Nekateri so že oslabili, ne morejo več voziti avta in se zabavati, nekateri pa so tako sami. Imam dedka, ki je star 73 let in se sam skoraj vsak dan pripelje iz Zagreba k nam na obisk. Drugi dedek ima težave z nogami, tako da k nam ne prihaja takoj pogosto, saj so naše stopnice zanj prevelika ovira. Zato pa ga mi obiščemo na kmetiji. Starejši potrebujejo pomoč, zato je lepo, če vstanemo na avtobus in jim prepustimo sedež. Veseli bodo vsakega pozdrava ali nasmeha. Pred dnevi sem pomagal starčku čez cesto in neki starci sem pobral jabolka, ki so jih padla iz košar. Kako lepo bi bilo na svetu, če bi se tudi mi mlajši zavedali, da bomo nekoč tudi mi starejši in potrebnici pomoći. Zelo rad zaigram svojemu dedku na kitaro ali mu preberem zgodbico. Nihče me ne zna tako pohvaliti kot on.

UROŠ BOŽIN, 5.e,
novinarski krožek OŠ Brežice

izdelali rdeče pentlje, ki so simbol boja proti aidsu. Pentlje so dobili tudi najmanjši, ki so jih razrednica primerno poučile o tej bolezni. Za nas, malo starejše se je ob 10. uri začel poseben program, ki sta ga vodili Katja in Katarina, ogledali pa smo si tudi kaseto o narkomanu iz Knina. Dan je bil zelo poučen in naš program se je končal z oponzorilom, ki velja za vse. Predlagam, da se ga držite. Ko boste starejši in se boste srečali s prvo pravo ljubeznijo, se je držite in ne skačite s cveta na cvet, ker vas zaradi nepremišljenosti lahko kaznuje bolezen, kot je aids.

KATJA MIHELIN, 7. r.
OŠ Bizeljsko

PLANINSKO TEKMOVANJE

Po napornih pripravah smo v soboto, 20. novembra, odšli na državno planinsko tekmovanje v Fram pri Mariboru. Gostitelji so nas lepo pričakali, vsak je dobil majico za spomin. Uprizorili so nam tudi igrico. Nato so sledili testi. Delali smo skupinsko. Bil sem v drugi skupini z Ivom, Laro in Majom. Dobili smo 40 vprašanj, ki se nam niso zdela pretežka. Po kosišu smo odšli v telovadnico, kjer je umetna plezalna stena. Tudi mi smo poskusili. Bila je zanimiva izkušnja. Končno smo dočakali razglasitev rezultatov, vendar smo bili razočarani. Nismo se uvrstili v finale, dosegli smo 17. mesto. Tolažili smo se, da je zlata sredina najboljša. Sodelovalo je namreč 40 skupin. Vsekakor pa smo premagali ostale Novomeščane, kar tudi ni od muh. Na poti domov smo sklenili, da se bomo drugo leto še bolj pripravili in mogoče se nam nasmehne sreča.

BLAŽ SVILAN, 6. a
OŠ Center Novo mesto

V NOVO TISOČLETJE!!!

Leto 1999 se bliža koncu in ravno tako tudi konec 20. stoletja. Bil je zadnji v tem tisočletju. Zvečer, ko ni bilo na televiziji nič pametnega, sem začela brati knjigo. Ker je bila dolgočasna, sem zaprla oči in omahnila v trd spanec ter zasanjala, da potujem. Ne z letalom ali ladjo, temveč kot da me nosi angel varuh. Do leta 1999 je bilo veliko potresov, poplav, lakote, ki jih je zli duh ustvaril kot posledico onesnaženega okolja. Dana mi je bila naloga, da moram spreobrniti ljudi na boljše. Po vsem svetu so se v vsakem dnu začele širiti moje misli. Nekateri so se jih celo držali, in ko je zli duh uvidel, da se stanje izboljšuje, je tistim "nekaterim" podelil različne dobrine: hrano, oblike, denar. Ampak nihče ni vedel, od kod jim vse to. Ko so se drugi ljudje spoznali, kako pomembno je varovati čisto okolje, me je nekdo začel ščipati v levo ramo. Zagledala sem mamico in ji z ustnic razbrala, da je rekla: "Srečno v novo tisočletje!"

TJAŠA ZUPANJIČ, 8. b
OŠ Dolenjske Toplice

OFFICE 2000 ROADSHOW

Bila je sreda. Po pošti smo dobili vabilo na predavanje o programu Office 2000. Ko je poštar prinesel pismo, ga je oči, kot vse druge, odprl. Izpolnil je prijavnico. Nanjo je napisal tudi moje ime. Zelo sem se razveselil. Čakalo pa me je tri tedne nestrpnega čakanja. Ko je prišel veliki dan, sem iz šole stekel domov in hitro pojedel kosi. Ko sva z očijem prišla v hotel Šport na Otočcu, sva zagledala veliko ljudi. Bili so sami poslovneži in bil sem edini, ki se ni imel kravate in kovčka. A vseeno sem se usedel v manjšo dvoranico. Predavatelj je povedal veliko novih stvari in to smo kasneje lahko preizkušali na računalnikih. Tam sem dobil tudi majico, veliko prospektov in prijavnic, zraven pa tudi CD, ki sem ga doma preizkusil. Ta dan je bil zame zelo razburljiv in obenem poučen.

GREGA REPOVŽ, 6. r.
OŠ Milana Majcna Šentjanž

IZDELAVA ADVENTNEGA VENČKA - Konec drugega adventnega tedna je učence in učiteljice podaljšanega bivanja z OŠ Šmiljev v Novem mestu obiskali vrtnar Slavko Burger in nas seznanili z izdelavo adventnega venčka. Najprej je iz palice naredil obroč nanj je z žico pritrdir smrečje, nato pa je venček okrasil. Lahko uporabimo najrazličnejše okrasno gradivo, ki ga poiščemo v naravi, na primer orehe, storže, lešnike, jabolka, ali pa uporabimo pisane trakove, pentlje, itd. Učenci 1. r. podaljšanega bivanja so pod vodstvom učiteljice Andreje izdelali več adventnih venčkov, ki krasijo vrata učilnic. G. Burger je odgovarjal na številna vprašanja učencev. Z obiskom in predstavitvijo izdelave venčka smo bili zelo zadovoljni in se gospodu najlepše zahvaljujemo. (Helena Murgelj, Otočec)

PRI TOMIJEVI BABICI - Na OŠ Žužemberk uresničujemo letošnjo prednostno nalogo, da kreplimo vezi med starim starši in otroki. Učenci 1. a smo obiskali sošolčeve prababico, 92-letno Amalijo Smrke. Otroci so ji narisali risbice, ji napisali sporočilca in spekli kekse. Učenka Klara je zanj iz suhih rožic pripravila tudi šopek. 19. novembra smo jo razveselili z obiskom. V njeni topli sobi smo pristruhnili izpovedi izpred mnogih let. Prošolčki so poslušali z odprtimi ustmi. Na koncu so primerjali današnji in prejšnji način življenja in ugotovili, da se zdaj lepše živi. Pred odhodom je babica s tresočim glasom naročala učencem: "Spoštujte stare ljudi in imejte se radi!" Povedala je, da je najsrcejša kadar so okrog nje zbrani vsi njeni. (Učiteljica 1. a Mira Kovač, OŠ Žužemberk)

KULTURNI DAN - Učenci 1. in 2. razreda ter priprave na šolo smo imeli oktobra zanimiv kulturni dan. Z avtobusom smo se odpeljali v Novo mesto. Ogledali smo si avtobusno postajo, križišče s semaforji, Glavni trg in tržnico. Potem pa smo si ogledali še gledališko predstavo Lisička Zvitopaska. Dan je bil prijeten, poln lepih kulturnih doživetij, kakršnih si še želimo. (Učenci 2. r. OŠ Žužemberk z razredničarko Alenko Pavlin)

MALČKI PRI SLAKU - V petek, 3. decembra, so učenci 1. razreda OŠ Bršljin obiskali avtosalon Slak v Novem mestu, kjer so si ogledali lutkovno predstavo o kužku in muci, ki sta hotela specijalno pripravljeno za kužkov rojstni dan, a se jima je začigala v stajo naročila v slastičarni. Lastnik avtosalona Anton Slak je malčke ob koncu še obdaril.

NAVJAŠKA SKUPINA ŠKL - ČVEKE - Mentorica navijaške skupine Čveke je ga Hedi Lopatič. V naši skupini sodeluje 18 deklic. Takšno imo smo dobile, ker med treningom klepetamo. Vadimo dvakrat na teden po uro in pol. Imamo modro-oranžne dresce. Kadar nastopamo, smo veseli, razigrane, pripravljene, pa vendar malo napete. Lase imamo spete v čop. Stare smo od 11 do 14 let. Na državnem prvenstvu smo že četrtič zapovrstjo osvojile tretje mesto. Upamo, da bomo tudi v bodoči uspešne. (Andreja Mirt, novinarski krožek OŠ Brežice)

SNEŽNE RADOSTI - Snej je učencem naše šole prinesel veliko veselja. Za šolo imamo griček, na katerem se lahko sankamo, spuščamo z vrečami, lopatami pa tudi s smučkami. Seveda se zelo radi kepamo in delamo snežaka. Tako marsikatero uro športne vroge izkoristimo za igre

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 23.XII.

SLOVENIJA 1

- 7.40 - 24.5 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.30 Tedenški izbor
Risanka
9.45 Male sive celice
10.35 Zgodbe iz školke
11.05 National geographic, serija, 6/11
11.55 Vino moje dežele
12.25 Obri na Slovenskem
13.00 Poročila
13.25 Tedenški izbor
Očetje in sinovi
14.15 Zoom
16.30 Osmi dan
17.00 Tedi
17.35 Mladi geniji
18.00 Obzornik
18.10 Znanje je ključ
18.30 Zenit
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Proslava ob dnevu samostojnosti
21.05 TV Pop
21.40 Turistična oddaja
22.10 Odmevi, kultura, šport
23.05 Pisave
23.50 Temna stran meseca

SLOVENIJA 2

- 9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenški izbor: Videoring; 10.30 Strela z jasnega; nan., 2/13; 11.20 Gospa s pustega brega, nad. - 12.10 Svet poroča - 12.40 Euronews - 14.30 Živahni svet iz zgodb Richarda Scarryja, ris. nan., 2/26 - 14.55 Športnik leta - 15.55 Drakula oče in sin, film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Dr. Quinnova, nan., 19.00 Nikoli v dvoje brez tebe - 19.30 Videoring - 20.00 Tedenik - 21.50 Pavarotti s prijatelji - 21.50 Poseben pogled, film - 23.25 Čas očiščevanja, am. nad., 2/2

KANAL A

- 8.30 Srečni časi, nan. - 9.00 Maria Isabel, pon. - 9.30 Vse za ljubezen, pon. - 10.30 Uboga Maria, pon. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Družinske zadeve, nan. - 15.00 Ne mi težit - 15.30 Sodnica Judy, nan. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboga Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Stilski izviri - 19.00 Pa me ustrelit!, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira - 20.00 Nevarna ulica, film - 21.45 Zvezdnata vrata, nad. - 22.40 Samo bedaki in konji, nan. - 23.20 Lawrence arabski, film - 3.00 Dannijevske zvezde

- KANAL A**
8.30 Srečni časi - 9.00 Maria Isabel, pon. - 9.30 Vse za ljubezen, pon. - 10.30 Uboga Maria, pon. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Družinske zadeve, nan. - 15.00 Ne mi težit, nan. - 15.30 Sodnica Judy, nan. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboga Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Nora hiša, nan. - 19.00 Pa me ustrelit!, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira, nad. - 20.00 Mladoporočenci - 20.30 Zmenkarje - 21.00 Čudež na 34. ulici, film - 23.00 Najbolj zabavne reklame - 0.00 Nebeški dnevi, film - 1.40 Deček, ki je ljubil božič

VAŠ KANAL

- 13.40 Videostrani - 17.00 Najspot - 17.50 Kulturalni pregled - 18.20 Kmetijski razgledi - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Motosport - 21.45 Resnice o vinu

HTV 1

- 7.15 TV spored - 7.30 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Umazane laži (serija) - 13.20 Trenutek za... - 13.55 Guldeneburgovi (serija) - 14.50 Božična romanca (am. film) - 16.30 Hrvatska danes - 17.00 Volite - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.00 Volite - 1.50 Fant srček dekle (drama) - 3.25 Opazovalnica - 3.45 Samaritanec (film)

HTV 2

- 14.45 TV koledar - 14.20 Kdo neki se oglaša (am. film) - 15.55 Poročila za gluhe in nagnušne - 16.00 Televizija o televizi - 16.30 Hugo - 17.00 Sam doma (film) - 19.00 Kviz - 19.15 Božične pesmi - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.25 Kviz - 20.40 Foxov filmski večer: Čudež v 34. ulici - 22.45 Nurbeško božič (dok. oddaja) - 23.20 Maggie (serija) - 23.50 Prstan (serija) - 2.50 Guldeneburgovi (serija) - 3.35 Umazane laži (serija)

SOBOTA, 25.XII.

SLOVENIJA 1

- 6.45 - 1.05 Teletekst
7.30 Tedenški izbor
Risanka
7.55 Zgodbe iz školke
8.25 Denver, poslednji dinozaver
8.50 Božična želja grdega račka, am. film
10.00 Evangelistično bogoslužje
11.00 Lasse, am. nad.

- 11.55 Papeževa božična poslanica
12.40 Otroški program
13.00 Poročila
13.20 Petka
14.55 Mayerling, ang.-fr. film
17.00 Pomp
18.00 Obzornik
18.10 Na vrtu
18.35 Ozare
18.40 Čari začimb, serija, 9/10
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Res je!
21.35 Vino moje dežele
22.15 Poročila, šport
22.45 Sorodne duše, am. nad., 13/13
23.35 Ameriški film

SLOVENIJA 2

- 8.00 Vremenska panorama - 8.45 Božični koncert - 11.00 Naro žaljubljen, 20/25 - 11.25 Župnik za 10 tednov - 12.15 Nevarni zaliv, kan. nad. - 13.10 Jasno in glasno - 14.35 Športnik leta - 15.55 Balet - 17.00 Odpiranje svetoletnih vrat - 19.00 Rdeča violina, dok. oddaja - 19.30 Videoring - 20.00 Raymonda imajo vsi radi, nad., 4/22 - 20.25 Battista gostija, dan. film - 22.10 Trend - 22.40 Sobotna noč - 0.40 Oboženi, ang. nad., 1/8

KANAL A

- 8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve, nad. - 10.00 Dvojčka Edison, nad. - 10.30 Korak za korakom, nad. - 11.00 Charles je glavni, nad. - 11.30 Webster, nad. - 12.00 Zmenkarje - 12.30 Mladoporočenci, pon. - 13.00 Kung Fu, nad. - 14.00 Četrti modrec, film - 15.45 Adrenalina - 16.45 Annie, film - 19.00 Veličastnih sedem, nad. - 20.00 Ulica nočne more, film - 21.30 Močnejši zmaga, film - 23.20 Gloria, film - 1.30 Atlantis

VAŠ KANAL

- 13.40 Videostrani - 17.00 Videoboom 40 - 17.55 Kako biti zdrav in zmagovati - 18.20 Motosport - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz zdrženja LTV - 20.30 Mozaik - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Otroci iz Zambije pojejo

NEDELJA, 26.XII.

SLOVENIJA 1

- 7.05 - 0.30 Teletekst
8.00 Živžav
Risanka
9.30 Telerime
9.35 Super stara mama, nad., 21/26
9.55 Ozare

- 10.00 Nebesa na zemlji, ang. drama
12.00 Znanje je ključ
12.20 Zenit

- 13.00 Poročila
13.40 Po domače
14.30 Superman III., am. film
16.30 Mostovi
17.00 Lahkih nog naokrog

- 18.00 Obzornik
18.10 Božične pesmi
18.40 Evropa in ljudje

- 19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Petka

- 21.30 Vrtičkarji: Zločinci, tv nad., 10/13
22.05 Odmevi, kultura, šport
22.25 Božična glasbena skrinjica
23.30 Polnočni klub

- 1.35 Najboljša zabava na svetu, am. film

KANAL A

- 8.30 Svet zmajev, film - 10.00 Maria Isabel, nad. - 10.30 Vse za ljubezen, pon. - 11.30 Uboga Maria, pon. - 12.00 Dannijevske zvezde - 13.30 MacGyver, nan. - 14.30 Družinske zadeve, nan. - 15.00 Ne mi težit - 15.30 Sodnica Judy, nan. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboga Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Stilski izviri - 19.00 Pa me ustrelit!, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira - 20.00 Nevarna ulica, film - 21.45 Zvezdnata vrata, nad. - 22.40 Samo bedaki in konji, nad. - 23.20 Lawrence arabski, film - 3.00 Dannijevske zvezde

VAŠ KANAL

- 13.40 Videostrani - 17.00 Slovenski slavček - 18.25 Športni pregled - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Pokliciče župana - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Brez šminke

TOREK, 28.XII.

SLOVENIJA 1

- 6.40 - 0.50 Teletekst
7.00 Vremenska panorama
8.00 Božično-novoletne počitnice
Risanka

- 8.45 Pesmice o sreči
8.55 300 srečanj z Radovednim Tačkom
9.35 Feniks in prepoga, nad., 4/6

- 10.05 Bach in Bottine, kan. film

- 11.40 Parada plesa

- 12.10 Klinika pod palmami, nad., 4/24

- 13.00 Poročila

- 13.30 Can't stop the music, am. film

- 15.30 Letni utrip

- 16.00 Zrcalo tedna

- 16.30 Prisluhnimo tišini

- 17.00 Zlatko Zakladko

- 17.20 Žlampirji, nad., 12/13

- 18.00 Obzornik

- 18.10 Trkanje na vrata pekla, dok. oddaja

- 19.15 Risanka

- 19.30 Dnevnik, vreme, šport

- 20.05 Peta hiša ne levi, nad., 2/10

- 20.35 Dokumentarje

- 21.00 Kronika 20. stoletja

- 22.00 Odmevi, kultura, šport

- 22.50 Legenda emoke, češ. drama

- SLOVENIJA 2**

- 9.00 Vremenska panorama - 9.50 Slalom, 1. vožnja (ž) - 10.05 Videoring - 10.30 Veteri hrbel, kan. nad.; 11.15 Turistične akcije - 11.35 Košarka eurostar - 12.35 Slalom, 2. vožnja (ž) - 13.25 Smučarski skoki - 15.45 Polni - 16.30 Šport - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Strela z jasnega, nad. - 19.00 Nikoli v dvoje brez tebe, nad. - 19.30 Videoring - 20.00 Nesrečni film - 22.45 Med vrticami, am. film

- SLOVENIJA 2**

- 9.00 Vremenska panorama - 9.50 Velesalam, 1. vožnja (ž) - 10.05 Tedenški izbor: Videoring; 10.30 Snežna reka, nad.; 11.15 Gospodarska panorama - 12.10 Studio City - 12.50 Velesalam, 2. vožnja (ž) - 13.50 Štafeta mladosti - 14.35 Euronews - 16.00 Leteči cirkus Monty Pythona, serija - 16.30 Velesalam, posn. - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Veteri v hrbel, kan. nad., 12/26 - 19.00 Lingo - 19.30 Videoring - 20.00 Turistične akcije - 20.20 Košarka eurostar - 21.50 Liza, fr. italij. film - 23.35 Svet poroča

- KANAL A**

- 8.30 Duh, film - 10.00 Maria Isabel, nad. - 10.30 Vse za ljubezen, nad. - 11.30 Uboga Maria, pon. - 12.00 Atlanti - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Družinske zadeve, nad. - 15.00 Ne mi težit, nad. - 15.30 Sodnica Judy, nad. - 15.55 Oprah show - 16.45 Uboga Maria, nad. - 17.10 Maria Isabel, nad. - 17.40 Vse za ljubezen, nad. - 18.30 Nora hiša, nad. - 19.00 Pa me ustrelit!, nad. - 19.30 Princ z Bel Aira, nad. - 20.00 Adrenalin - 21.00 Odmevi, kultura, šport - 22.30 Samo bedaki in konji, nad. - 23.10 Bitka za Montezumo, film

- VAŠ KANAL**

- 13.40 Videostrani - 17.00 Risanka - 17.45 Brez šminke - 18.15 Šport - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Nihče ni popoln, film - 21.30 Novice - 21.15 Pokliciže župana, pon.

PONEDELJEK, 27.XII.

SLOVENIJA 1

- 6.40 - 1.05 Teletekst
7.00 Vremenska panorama
8.00 Božično-novoletne počitnice
Risanka

- 9.10 Pesmice o sreči

- 9.20 Lahkih nog naokrog

- 10.00 Bugsy Malone, kan. film

- 11.30 Na vrtu

- 11.55 Božične pesmi

- 12.20

ALP SPORT, d.o.o.
V Brezov log 3
8000 Novo mesto

TRGOVINA ALP SPORT
BTC - Ljubljanska c. 27
Novo mesto

BOŽIČNO-NOVOLETNO ZNIŽANJE od 23. decembra 1999 do 30. decembra 1999

ZA:
BUNDE, VETROVKE, HLAČE, TRENIRKE, PULOVERJI, KAPE, ROKAVICE, PLANINSKI ČEVLJI, ŠPORTNI COPATI, PANCARJI, SONČNA IN SMUČARSKA OČALA, NAHRBTNIKI, SMUČI, SNOWBOARDI, ŠPORTNE TORBE, TENIS LOPARJI

15%

OSTALI POGOJI PRODAJE 5% POPUSTA

BLAGA PO ZNIŽANIH CENAH: ZA GOTOVINSKO PLAČILO

ZA NAKUP NAD 15.000,00 SIT MOŽNO PLAČILO NA DVA OBROKA BREZ OBRESTI.

ZA NAKUP NAD 40.000,00 SIT MOŽNO PLAČILO NA TRI OBROKE BREZ OBRESTI.

MESTNA OBČINA NOVO MESTO kot organizator prireditev **VESELI DECEMBER** na Glavnem trgu v Novem mestu obvešča vse občane, da bo do 3. januarja 2000 zapora Glavnega trga, od Mladinske knjige do vodnjaka. Mestna občina Novo mesto prosi vse voznike, da na omenjenem delu Glavnega trga ne parkirajo svojih vozil. Obvoz bo urejen po Jenkovi, Detelevi in Dilančevi ulici. **31. decembra 1999 od 19. ure do 1. januarja 2000 do 6. ure pa bo popolna zapora Kandijskega mostu** (desni vozni pas; smer Kandijska cesta - Glavni trg) in vseh parkirnih prostorov na Glavnem trgu.

MESTNA OBČINA NOVO MESTO prosi za razumevanje.

ZRNO, d.o.o.
Gmajna 6
8274 RAKA

nudi po izredno ugodnih akcijskih cenah do konca leta 1999:

- NPK 15-15-15
- NPK 8-26-26
- NPK 7-20-30
- UREA in ostala gnojila

Ravno tako poteka akcija zaščitnih sredstev, znižanih do 30%, Akcija poteka do 10.1.1999.

V Zrnu imajo ugodne cene za krmila, ječmen, koruzo itd.

Trgovsko podjetje Zrno želi vsem kupcem veselje božične in novoletne praznike.

Telefon: 0608/75-410, 0608/75-086

KZ KRKA, z.o.o., PE AGROSERVIS, Knafelečeva 2, Novo mesto, v okviru tradicionalnega sejma, ki bo v nedeljo, 26.12.1999, objavlja licitacijo rabljenih in poškodovanih vozil.

	Letnik	Izk. cena v SIT
1. R-LAGUNA 2,0 RXE	1995	650.000
2. R-CLIO 1,6	1998	650.000
3. R-5 CAMPUS	1993	150.000
4. HYUNDAI LANTRA 1,6 16V	1992	150.000
5. FORD FIESTA 1,1	1994	200.000
6. VOLKSWAGEN LT 35 2,5	1999	2.700.000
7. VILIČAR INDOS 2T	1985	600.000
8. AUDI A4 1,8	1999	3.800.000
9. SEAT IBIZA 1,4	1998	1.500.000
10. FIAT SEICENTO 1100	1998	1.250.000
11. FIAT BRAVO 1,6	1998	2.200.000
12. PEUGEOT BOXER 350 LHD	1997	1.850.000
13. PIAGGIO PORTER S 85 LV	1994	400.000

Licitacija bo v nedeljo, 26.12.1999, ob 9. uri v prostorih PE Agroservis, Knafelečeva 2, Novo mesto. Oglej vozil bo v petek, 24.12.1999, od 8. do 15. ure, ter eno uro pred začetkom licitacije. 10-odst. vplačila sprejemamo eno uro pred začetkom licitacije. Vozila pod zap. št. 8 do 13 so nepoškodovana, v voznom stanju.

KZ Krka z.o.o., Novo mesto

ČE NE BO ŠLO, BODO UZAKONILI

DOBREPOLJE - Na zadnji seji občinskega sveta Dobrepolje so popravili občinski proračun za leto 1999 tako, da so namenili več denarja za cestno gospodarstvo, komunalno infrastrukturo, zimsko vzdrževanje cest ter vrtec in ostare v domovih. Nekaterje postavke pa niso bile dosežene, tako gradnja pločnika na Vidmu, ker še ni urejena vsa potrebna dokumentacija oziroma niso zanj dana soglasja. Sklenili so, da bodo uredili tudi pločnike po vaseh. Razpravljalni in odločali so še o drugih zadevah.

M. S.

POPRAVILI PRORAČUN

DOBREPOLJE - Na zadnji seji občinskega sveta Dobrepolje so popravili občinski proračun za leto 1999 tako, da so namenili več denarja za cestno gospodarstvo, komunalno infrastrukturo, zimsko vzdrževanje cest ter vrtec in ostare v domovih. Nekaterje postavke pa niso bile dosežene, tako gradnja pločnika na Vidmu, ker še ni urejena vsa potrebna dokumentacija oziroma niso zanj dana soglasja. Sklenili so, da bodo uredili tudi pločnike po vaseh. Razpravljalni in odločali so še o drugih zadevah.

32 KM/H PREHITRO

SUHOR - Med kontrolo prometa so policiisti 13. decembra ob 17.40 v Suhorju ustavili tudi 44-letnega B. B. iz Duge Rese, ki je med vožnjo skozi naselje prekorakil dovoljeno hitrost za 32 km/h. Začasno so mu odvzeli vozniško dovoljenje in ga poslali k sodniku za prekrške.

PONUDBA SKB banke

VSTOPITE NA TUJE KAPITALSKE TRGE SKUPAJ Z SKB BANKO

Končno smo tako občani kot podjetja dočakali možnost, da lahko vstopimo na tuje kapitalske trge. Nova devizna zakonodaja je odprla vrata na tuje kapitalske trge vsem, ki želijo oplemeniti svoje prihranke. To danes lahko storite tudi z nakupu in prodajo tujih vrednostnih papirjev preko SKB banke.

Pred vami so novi izvivi

V sklopu celovite ponudbe trgovanja z vrednostnimi papirji bomo poleg posredovanja pri nakupu in prodaji domačih vrednostnih papirjev za vas posreduvali še pri **nakupu in prodaji vrednostnih papirjev na svetovnih trgih**.

Trgovanje s tujimi vrednostnimi papirji bomo izvajali tudi za **vlagatelje z majhnimi naložbenimi sredstvi**, zato minimalnega zneska nakupa nismo določili. Upoštevali pa bomo omejitve, ki jih od nas zahtevajo tuji kapitalski trgi. V tujini namreč nekaterih vrednostnih papirjev, predvsem obveznic, ni mogoče kupovati pod določenimi zneski.

Za poslovanje s tujimi vrednostnimi papirji morate odpreti **skrbniški račun**. Kot **skrbniki** vašega premoženja bomo v SKB banki za vas izvajali **transakcije vrednostnih papirjev** ter **izplačila dividend** in **obresti**. Na vašo željo vas bomo obveščali o skupščinah, posreduvali vaša navodila za glasovanje na skupščinah in zagotovili pomoč pri davčnih vprašanjih.

Ker poslovanje s tujimi vrednostnimi papirji poteka v tujih valutah, morate za nakup in prodajo vrednostnih papirjev odpreti še **transakcijski račun v tujih valutah**. Z odprtjem transakcijskega računa pri SKB banki se boste izognili stroškom prenosa deviznih sredstev med slovenskimi bankami.

Kako začeti?

Pred prvim nakupom ali prodajo vrednostnih papirjev na tujih trgih bomo z vami sklenili **krovno pogodbo**, nakup ali prodajo pa izvajali na podlagi posameznih naročil. **Provizijo** za storitve zaračunamo v odstotku glede na vrednost posla - za trgovanje z večjimi vrednostmi je nižja, za manjše vrednosti nekoliko višja, vendar najmanj 0,5 % in največ 1,5 % vrednosti sklenjenega posla.

V SKB banki bomo vaš portfelj oblikovali po vaših željah in zahtevah glede tveganosti in donosa. Več o tem lahko izveste na brezplačni telefonski številki **Zelenega telefona 080 15 15**, na naših spletnih straneh ([www\(skb.si](http://www(skb.si)) ali v najbližji **poslovnički SKB banke**. Pa le pogumno med nove izvive. Mi smo pripravljeni in vas pričakujemo.

Za Danes. In za Jutri.

ZA VESELI DECEMBER

Od 13. do 17. decembra so na žiro račun DPM, Mojca' Novo mesto št. 52100-678-80209 za Veseli decembra prispevali: Vili Šuštaršič, s.p., Novo mesto, 7 tisoč tolarjev; Jože Novšak 5 tisoč; Jože Gartner 5 tisoč; Majda Laznik 2 tisoč; Topčka Obojnar 2 tisoč; Milena Palo 3 tisoč; Rozalija Zebeč 5 tisoč; Brigit Mehle 5 tisoč; Minka Vidmar 5 tisoč; Karel Vene 2 tisoč; Primož 3 tisoč; Marina Pugelj 3 tisoč; Jože Kodrič 3 tisoč; Milena Može 2 tisoč; Gabrijela Zupančič 3 tisoč; Slobodan Novakovič 5 tisoč; Tomšič 2 tisoč; Tone Škulj 3 tisoč; Kadros, Novo mesto, 10 tisoč; Tomo Cesar, s.p., Novo mesto, 2 tisoč; GD Rateč 5 tisoč; Edvard Kos 5 tisoč; Jožko Jakše, s.p., Sentjernej, 5 tisoč; Franc Lenčič, s.p., Sentjernej, 5 tisoč; Evostil, d.o.o., Straža, 10 tisoč; Iskra PIO, d.o.o., 30 tisoč; Ključavnictvo Cveto Šmajdek, Novo mesto, 40 tisoč; Stefan Spoljar, s.p., Novo mesto, 10 tisoč; Območna obrtna zbornica Novo mesto, 50 tisoč; Krajevna skupnost Drska 30 tisoč; Rastko Božič 2 tisoč; Krka - Zdravilišče Strunjščica 28 tisoč; Revoz, d.d., milijon 300 tisoč; Olga Cikanek, Novo mesto, 5 tisoč; Robert's Elektronik Straža 10 tisoč; Rafko Križman, Novo mesto, 5 tisoč; Krajevna skupnost Center 10 tisoč; Miran Vidmar, s.p., Novo mesto, 3 tisoč; Martin Žura, s.p., 3 tisoč; Andrej Šimc, s.p., Novo mesto, 10 tisoč; Market Perko, Otočec, 10 tisoč; Jože Saje, Novo mesto, 10 tisoč; Osnovna šola Stopiče 20 tisoč; Andrej Žibert, s.p., Novo mesto, 7 tisoč; Rudolf, d.o.o., Novo mesto, 7 tisoč; Studio Virc, Novo mesto, 10 tisoč; Jani Leskovar, s.p., Škocjan, 5 tisoč; Strukturna, d.o.o., Škocjan, 10 tisoč; Igor Novak, s.p., Novo mesto, 10 tisoč; Slavka Južnič, s.p., Novo mesto, 5 tisoč; Krka Zdravilišče Strunjščica 20 tisoč; Nova Ljubljanska banka, d.d., 50 tisoč; PGD Potvor Vrh - Slatnik, 5 tisoč; Telekom Slovenije, d.d., 150 tisoč; Biorelektronik Milan Osolnik, Novo mesto, 10 tisoč; Krajevna skupnost Prečna 20 tisoč; Krajevna skupnost Majde Šilc 30 tisoč in Elektromehanika Turk, Otočec, 25 tisoč tolarjev. V imenu na darila čakajočih otrok vsem darovalcem iskrena hvala!

**REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCI
ZAKLADNICA**

**izdaja
državne kratkoročne vrednostne papirje**

**tri šestmesečna
3 in 6 zakladna menica
varna in likvidna naložba**

Zakladna menica je serijski, imenski vrednostni papir obrestovan po nominalni obrestni meri in izdan v apoenih po 100.000 SIT

Pooblaščeni vpisniki:

ABANKA d.d. Ljubljana 061 171 82 04

BANK AUSTRIA CREDITANSTALT d.d. Ljubljana 061 177 78 53

BANKA CELJE d.d. 063 431 120 • BANKA KOPER d.d. 066 451 445

BANKA VIPA d.d. 065 128 53 02 • DOLENJSKA BANKA d.d. 068 316 548

FACTOR BANKA d.d. 061 137 76 13 • GORENJSKA BANKA d.d., Kranj 064 28 40

NOVA KREDITNA BANKA MARIBOR d.d. 062 229 23 22 • SKB BANKA d.d. 061 171 56 38

NOVA LJUBLJANSKA BANKA d.d., Ljubljana 061 176 52 06

SLOVENSKA ZADRUŽNA KMETIJSKA BANKA d.d., Ljubljana 061 172 72 62

Oznaka menice	Datum vpisa	Datum izplačila	Število dni
TZ20 • ŠZ02	28.12.1999 • 28.12.1999	30.03.2000 • 29.06.2000	91 • 182
TZ21	25.01.2000	28.04.2000	92
TZ22 • ŠZ03	22.02.2000 • 22.02.2000	25.05.2000 • 24.08.2000	91 • 182
TZ23	28.03.2000	29.06.2000	91
TZ24 • ŠZ04	25.04.2000 • 25.04.2000	27.07.2000 • 26.10.2000	90 • 181

Za izplačilo obveznosti ob zapadlosti jamči Republika Slovenija

Podrobne informacije pri vseh pooblaščenih vpisnikih in izdajatelju:

Ministrstvo za finance • Zakladnica • Sektor za upravljanje z likvidnostjo proračuna • Beethovenova 11 • 1502 Ljubljana
Telefon: 386 (61) 178

Je skromen družinski nagrobnik dovolj?

Jutri bo minilo deset let od smrti Jurija Levičnika, očeta novomeške Industrie motornih vozil - V dobrem četrstotletju, kolikor je gospodaril, je postavil avtomobilsko tovarno, ki še danes daje spoden kos kruha delavcem.

V Žabji vasi, kjer je takratna oblast zarisala obrtno-industrijsko cono, so rasla nadobudna podjetja, kot na primer Dolenjska mlekarina s sirarno, Kovinar in med njima Motomontaža. Najbolj zagnani so bili prav v slednjem, tako da je na pobočju pod Božjim grobom za druge kaj hitro zmanjkal prostora. Pa tudi travniki okrog in Zibertov hrib nasproti rastoče avtomobilske tovarne so se hkrati z njo urbanizirali in polnili s stanovanjskimi bloki in družinskim hišami. Ne samo ob tovarni, celo tja daleč pod Gorjance je segel spodbudni veter mlade industrije.

Namesto vzdrževanja poljedelskih strojev, ki jih tisti čas na Dolenjskem ni bilo prav veliko, so namreč v Motomontaži začeli po podpisu kooperacijske pogodbe z nemško firmo Auto Union sestavljati osebna in dostavna vozila znamke DKW. Novodošemu, komaj tridesetletnemu direktorju Motomontaže Juriju Levičniku pa to seveda ni bilo dovolj: bil je prepirčan, da Dolencji lahko nademo lastno dostavno vozilo. Že takrat je dojel tudi načelo sodobne industrijske kooperacije, se pravi, izdeluj vse, kar si sposoben kakovostno narediti sam, drugo kupuj na trgu.

Prototip prvega domačega avtomobila je predstavljal presenečeni jugoslovanski javnosti na beograjskem avtomobilskem sejmu leta 1959 in že čez dve leti je stekel izvoz kombijev v Avstrijo, na Dansko in Švedsko. To je bil prvi jugoslovanski izvoz avtomobilov na zahodnoevropski trg. Dolencji, zlasti Novomeščani, pravzaprav vsi iskreni lokalpatrioti smo bili takrat strašno ponosni.

V letih 1964/1965 (pred 35 leti!) je IMV izvozila v Češkoslovaško republiko 1.200 sanitetnih avtomobilov in ČSSR je tako postavila na noge svojo sodobno reševalno službo skoraj izključno s sanitetnimi vozili iz naše tovarne. Potem so leta 1967 začeli v novomeški kombi vgrajevati angleški 1600 kubični motor znamke BLMC in hkrati sklenili kooperacijsko pogodbo za proizvodnjo

osebnih avtomobilov Austin. Ker deviz za sestavne dele ni bilo nikoli dovolj, se je Levičnik odločil za izdelavo počitniških prikolic. V izjemno kratkem času so osvojili gradnjo in opremo karavanov ter že leta 1972 postali največji proizvajalec avtomobilskih prikolic v Evropi. Ime Adria Caravan je tako pretreslo nacionalne industrije Francije, Belgije in Zahodne Nemčije, da je morala komisija skupnega evropskega tržišča za izvoz na zahod novomeške priklice izvzeti iz liberalne liste carinskih preferencialov! Ko britanski BLMC ni združil redne dobave delov za avtomobilsko proizvodnjo v Novem mestu, je Levičnik jeseni 1972 podpisal kooperacijsko pogodbo s francoskim Renaultom, čez dobro leto pa so v IMV že uveli redno proizvodnjo vozil R4 in R12.

Do leta 1975, ko so slavili 20 let Industrie motornih vozil, 15 let proizvodnje prvega domačega avtomobila lastne konstrukcije in 10 let proizvodnje počitniških prikolic Adria, je postala novomeška tovarna pravcati tehnološki gigant. Zrasla je ogromna proizvodna dvorana, ob kateri so se čudili celo visoki republiški gostje z Marinkom in Popotom na čelu, število zaposlenih je naraslo na 5000, v presernici so postavili vrsto mogočnih Müllerjevih stiskalnic za izdelavo karoserijskih delov, s tekočega traku so prihajale

Jurij Levičnik

priljubljene "katrice" in "dvanajstce". Naredili so 25.000 osebnih in dostavnih avtomobilov ter 25.000 bivalnih prikolic. Že leta 1979 so začeli "katrice" izvazati tudi v Francijo. Stekla je avtomobilska proizvodnja, ki je pravzaprav ni bilo več mogoče ustaviti, hkrati pa je tudi Levičnikov neustavljivi polet okolju in še zlasti občinskemu vodstvu povzročil nemalo svih las.

Morda strah pred prevlado novomeške ljudske "katrice" na jugoslovenskem (monopолнем!) avtomobilskem trgu, morda spremenjeni družbeni odnos po sprejetju zvezne ustawe leta 1974 in odgovornost Slovenije za lastno gospodarstvo, morda vse to skupaj in še kaj drugega kot vzrok za kritične razmere v poslovanju je Industrija motornih vozil tako rekoč čez noč pripeljalo do vprašanja biti ali ne biti!

Izraziti samorastnik Jurij Levičnik je s svojo vizijo in naložbami nenadoma postal sam, do dna duše razočaran nad ljudmi, s katerimi se je boril za isto sveto misel, pa mu zdaj niso stali ob strani. Na Stajerskem, Gorenjskem ali v Ljubljani bi se že našla rešitev. Za Dolencje je-ni bilo! Moral je pustiti vse, v kar je vložil vso svojo bit. Tovarna avtomobilov, navzlic socialističnim časom zastavljena po evropskih tržnih načelih, je ostala brez očeta. Zmedena, izgubljena... Samo tuje, ki so dobro vedeli, kaj pomeni taka tovarna na robu nenasitnega Vzhoda, so verjeli, da se tu spleta vlagati. Na žalih in odpovedovanjih številnih lermjevih navdušencev in na daljnovidnih ciljih Jurija Levičnika so potem nadaljevali in uresničili uspešno proizvodnjo osebnih avtomobilov. Nedvomno vsak v tej verigi prizadevanj prispeval svoj tehten delež, vendar, roko na srce, brez odločnega, dolensko trmastega in v uspeh neomajno preprincanega Jurija Levičnika v Žabji vasi ne takrat niti zdaj ne bi bilo kruha!

Skromen družinski nagrobnik na vaškem pokopališču v Šmarju pri Šentjerneju edini še s črko in imenom spominja na človeka iz Drče, ki je v zapostavljenem Podgorju južne Slovenije zgradil evropsko tovarno in v njej usposabil preprosti kmečki živelj za sodobno industrijsko proizvodnjo. Zato velja ob tej priložnosti spomniti nanj mlade pa tudi vse tiste, ki so na njegov neizmerni podvig že skoraj pozabili. M. MOŠKON

KONCERT IN BOŽIČKOVA KOČIJA

ČRNOVELJ - V okviru črnomaljskega Novoletnega direndaja bo v nedeljo, 26. decembra, ob 19. uri v tukajšnjem kulturnem domu novoletni koncert črnomaljskih pevec in glasbenikov. V predprazničnih dneh pa je veselo tudi na ploščadi pred tukajšnjim kulturnim domom. Od 20. do 24. decembra se otroci lahko vsak dan med 17. in 19. uro prevažajo z Božičkovo kočijo, ki jo bo od 27. do 30. decembra na domestila kočja dedka Mraza. Vsak dan ob 19. uri pa bo pred kulturnim domom tudi žrebjanje kuponov, ki jih bodo kupci prejeli v nekaterih črnomaljskih trgovinah.

PRISPEVKI ZA VESELI DECEMBER V METLIKI

Od 1. do 20. decembra so poslali svoje prispevke na žiro račun OZPM - z VESELI DECEMBER, št. 52130-678-84260 (na katerem še vedno pričakujemo prispevke vseh tistih, ki jih še niste uspeli nakazali), naslednji darovalci: iz Metlike: Denis Spudič, Ivan Mitevski, Anica Štrucelj, Društvo upokojencev Metlike, Občinski odbor LDS Metlike, dr. Anton Šuklje, Zoran Malič, Miro Kastelic, Marko Kraševic; iz Čuril: Alojz Kambič; iz Boldraža: Jožica Humljan; z Božakovega: Anton Plut. Vsem, ki ste prispevali za Veseli december v Metlikini in s tem podprtli naša prizadevanja, se tudi v imenu otrok prisrečno zahvaljujemo. Vabimo vas, da pridete tudi na naše prihodnje prizadevite in se veselite z nami.

OZPM Metlika

DANES OTROŠKI POZDRAV LETU 2000

METLICA - Danes, 23. decembra, bo ob 18. uri v tukajšnji športni dvorani prireditev z naslovom "Otroški pozdrav letu 2000", na kateri se bodo predstavili metliški predšolski otroci, osnovnošolci in srednješolci. 24. decembra bodo imeli na podzemeljski osnovni šoli novoletno razjanje, na metliški pa "žur" s Tinkarico Kovač. V nedeljo, 26. decembra, bo kar trikrat v metliškem kulturnem domu obiskal otrocke dedek Mraz in jim poleg daril poklonil še igrico Piki rojstni dan. Za te prizadevite je vsem predšolskim otrokom od prvega leta starosti dedek Mraz poslal vabila. Če je morda koga nemameno izpustil, lahko dobi vabilo v pisarni Občinske zveze priateljev mladine Metlike ali pri Vladki Škop ali Vesni Dupor. S pravljčnimi večeri s snežno kraljico, ki bodo 27., 28. in 29. decembra ob 16.30 na Trgu svobode, se bo zaključil letošnji Veseli december.

HMEJNIK-TRDINOV VRH - Popotnike na sliki je ujel fotograf pod Goričami med Ratežem in Brusnicami na njihovem "naskoku" na Trdinov vrh minuli konec tedna. Turistično društvo Ratež je povabilo v goste podhodnike izza Ljubljanskega barja in potem so se pod visoko dvignjeno zastavo Republike Slovenije podali od Hmeljnika na Trdinov vrh. (Foto: M. L.)

OBDO V NOVO LETO

Z GODBO V NOVO LETO - Mestna godba Metlika je minulo soboto pripravila prireditev z naslovom "Z godbo v novo leto", na kateri so v dobrih dveh urah poleg organizatorjev nastopili še pihali orkester iz Kostanjevice na Krki, presalci Urh in Kaja ter Mitja in Tina, ženska pevska skupina Lan, oktet Vitis, Harlekin plus, trio Breza, pevka Maja Dobrotinšek, Berita in Brajdimir Ratnatič ter Filakov družinski trio z Mihom, Mihaelom in Tonetom (na fotografiji). Prijetno sceno je pripravila Barica Flajnik Koželj, prireditev pa je vodil Toni Gašperič. (Foto: M. B.-J.)

PROSTOVOLJCI POMAGAJO DEDKU MRAZU - V prostorih bivše Dolenjkine prodajalne Tekstil na Glavnem trgu v Novem mestu je skoraj trideset prostovoljcev društva priateljev mladine "Mojca" ves pretekli teden pripravljalo skoraj 4300 daril, ki jih ta teden dedek Mraz že deli po krajinskih skupnostih in občinah Dolenjske. Dedek Mraz je vesel, da je na Dolenjskem pridobil več kot 300 pokroviteljev, saj kaj takega niti v sanjah ni pričakoval. Zato je pripravil bogata darila in bogat program, kot se za odrhajoče tisočletje spodobi. Še vedno pričakuje, da se bodo na seznamu dobrotnikov znašlo tudi še ime katerega večjih dolenjskih podjetnikov, ki so se do sedaj Veselega decembra spremeno izogibali. (Foto: J. P.)

KMALU BODO UPIHNILI PRVO SVEČKO - Pevci in pevke Kulturnega društva Dvor bodo čez dober mesec praznovali prvo leto dela in nastopanja. V tem času so nastopili dvakrat na Dvoru, v Kranju, na Prevolah, nazadnje pa so se predstavili upokojencem iz Suhe krajine. Mešani pevski zbor šteje 18 članov, vodi pa jih prof. Franc Može. Upokojencem so tudi prvič javno zapeli pesem Tja čez suhokranjske grice, ki pripoveduje o Suhih krajini; besedilo in glasbo je napisal Franc Može. (Foto: S. Mirtič)

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica, tašča in tet

MARIJA KOČEVAR

Dragomilja vas

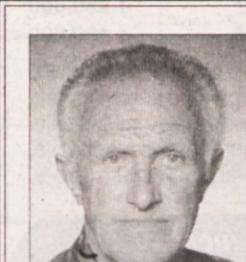

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste ji darovali cvetje, sveče in jo pospremili na zadnji poti. Hvala govornikoma za ganljive besede slovesa, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevkam za zapete žalostinke. Še enkrat hvala vsem in vsakomur posebej.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V torek dopoldne odšel si od doma, a vrnji se nisi... Končala za vedno se tvoja je pot.

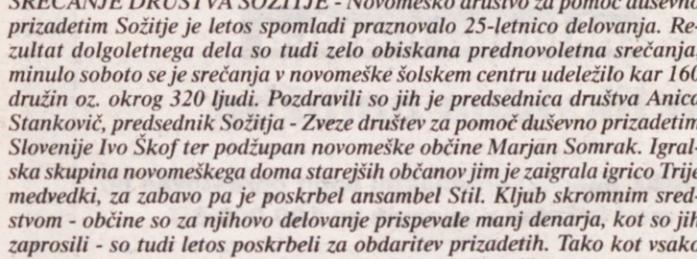
Nepričakovano nas je v 71. letu zapustil naš dragi oče, tast, stari oče, brat, stric in prijatelj

FRANC KOLENC

s Sela pri Mirni

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam priskočili na pomoč, nam izrazili sožalje, pokojniku darovali cvetje, sveče in maše. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za opravljen obred, pogrebni službi Novak, govorniku ge. Mari Logar, gasilcem, cerkvenemu pevskemu zboru in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

SREČANJE DRUŠTVA SOŽITJE - Novomeško društvo za pomoč duševno prizadetim Sožitje je letos spomlad praznovalo 25-letnico delovanja. Rezultat dolgoletnega dela so tudi zelo obiskana prednovoevropska srečanja, minilo soboto se je srečanja v novomeški šolskem centru udeležito kar 160 družin oz. okrog 320 ljudi. Pozdravili so jih je predsednica društva Anica Stankovič, predsednik Sožitja - Zvezne društva za pomoč duševno prizadetim Slovenije Ivo Škop ter podžupan novomeške občine Marjan Somrak. Igralska skupina novomeškega doma starejših občanov jim je zaigrala igrico Trije medvedki, za zabavo pa je poskrbel ansambel Stil. Kljub skromnim sredstvom - občine so za njihovo delovanje prispevale manj denarja, kot so jih zaprosili - so tudi letos poskrbeli za obdaritev prizadetih. Tako kot vsako leto so bili tudi letos darila zelo veseli. (Foto: J. Dornič)

ŠKRAT KUZMA DOBI NAGRADO - Prejšnji teden je mirnopeški vrtec Cepetavček povabil k ogledu gledališke predstave "Škrat Kuzma dobi nagrado", ki je polno dvorano obiskovalcev resnavdušila. Predstava, ki je nastala po tekstu Svetlane Makarovič, je gotovo nekaj posebnega zato, ker so skupaj pripravili delavci vrta - vrgojiteljci Marija Mikec in Maja Kokol ter pomočnici Vida Tomšič in Majda Saje ter starši. Sodelovanje s starši, ki ga vrtci tako zelo poudarjajo, so v Cepetavčku prvič uresničili tudi na ta način, in glede na dober odziv bodo kakšno predstavo s starši poskusili pripraviti tudi prihodnje leto. Za igro Škrat Kuzma dobi nagrado, ki so jo vadili dva tedna, so delavke vrtca same poskrbile za vse kostume, sceno in glasbene dodatke. Tako kot lani pa v vrtcu Cepetavček tudi letos pripravljajo za vse otroke v občini lutkovno igrico le vrgojiteljice in pomočnice. V petek, 24. decembra, ko bo Mirno Peč obiskal dedek Mraz, bodo ob 17. uri v kulturnem domu zaigrale igrico Janko in Metka. (Foto: L. Murn)

ZAHVALA
Bolečine hude si prestala, zdaj boš v grobu mirno spala, a v naših srečih vedno boš ostala.
V 72. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustila naša mama, stara mama, prababica, sestra in tet
MARIJA DRAGMAN
Hruševci 23, Straža

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, ki so jo pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi osebju bolnice Novo mesto, g. duhovniku za lepo opravljen pogrebni obred, pevcom, govornikoma in pogrebni službi Oklešen. Še enkrat hvala vsem za vse.

Vsi njeni

Št. 51 (2626), 23. decembra 1999

ZAHVALA

V 86. letu starosti je utrjenja zaspala naša draga mama, babica, tašča, sestra in teta

BERTA BLATNIK roj. Gimpelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se prišli od nje posloviti, ji prinesli cvetje in sveče ter jo spremili na zadnji poti. Hvala Društvu upokojencev Novo mesto in organizaciji ZB Drska za poslovilne besede in vsem, ki ste z nami sočustvovali, osebju Doma starejših občanov Šmihel pa za vso skrb in pozornost. Neizmerno jo bomo pogrešali.

Hčerka Breda z družino
Novo mesto, 22.12.1999

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mama in stara mama

TEREZIJA RIFELJ iz Ždinje vasi 35

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste bili z nami, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in svete maše. Zahvala osebju DSO Novo mesto, kolektivom Ključavničarstvo Špoljar, Kovinotehna MKI, Krka, Tovarna zdravil in Interpromet Novo mesto ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Obstajata dežela živih in dežela mrtvih.
Most med njima pa je ljubezen.
(T.Wilder)

V 74. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, sestra, teta in tašča

DRAGICA KAROLINA MOHORIČ iz Novega mesta

Vsem, ki ste bili v težkih trenutkih z nami, se iskreno zahvaljujemo, še posebej gospodoma proštu Jožefu Lapu in župniku Jožetu Grebencu za opravljen obred.

Žalujoči: Polona, Andrej in Jože z družinami

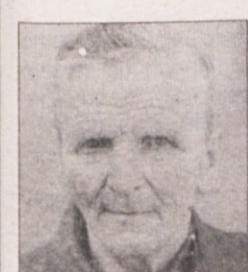
Tiho, kakor sta živila, tako sta tudi preminila na isti dan 10.12.1999 naša draga brata

IVAN in NEJC KOŽELJ

Metlika - Ljubljana

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, sočustvovali z nami in nam izrazili sožalje.

Žalujoči vsi, ki smo ju imeli radi

ZAHVALA

Tvoja soba zdaj je prazna,
zaman te iščejo oči,
a na naših srčih bolečina
in spomin ostal bo nate,
ki nikoli ne zbledi.

V 100. letu nas je za vedno zapustila dobra in skrbna mama, babica in prababica

NEŽA RUKŠE iz Hrušice

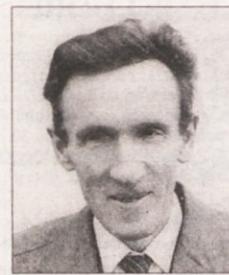
Ob boleči izgubi naše mame se zahvaljujemo vsem, ki so nas v težkih trenutkih tolažili, pokojni darovali sveče, cvetje in nam izrazili sožalje ter jo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Zahvala pogrebni službi Oklešen, pevcom iz Šmihela in Anici Korasa za ganljive besede slovesa. Hvala g. župniku za lep obred in občutene besede o njenem dolgem in plemenitem življenju. Hvala tudi patronažni sestri in vsem, ki so pokojno obiskovali na domu.

Žalujoči: vsi njeni

KOSTANJEVIŠKA JAMA

Med pomembne dolenske znamenitosti spada tudi Kostanjeviška jama. To je ena izmed lepih kraških jam. V oktobru smo jo obiskali učenci petih razredov. Že pri vhodu nas je čakal vodič. Povedal nam je, da je hoja po jami zanimiva in da traja dobro uro. V jami je bilo temno in prijetno toplo. Ustavili smo se v največjem prostoru, v veliki dvorani. Tu nam je vodič povedal, da so jamo odkrili leta 1937 po močnem neurju. V jami smo videli veliko zanimivih stvari: dedka Mraza, sovo, polha, Jezusa na križu, kralja Matjaža. V jami je tudi veliko netopirjev, toda mi se jih nismo prav nič ustrašili. Še naprej smo pogumno hodili za vodičem. Velik del jame v Kostanjevici še ni raziskan, zato smo se po isti poti vracači proti izhodu. Najbolj se mi je v spomin vtisnil Matjažev prestol. Vodič nam je še povedal, da so v jami požiralniki, ki ob močnem neurju poplavijo. Ta izlet je bil res imeniten.

KARMEN VIDMAR, 5.a
Novinarski krožek OŠ Otočec

ZAHVALA

Ni več solza,
ni več bolečine,
življenje je trudno
končalo svoj boj.

V 72. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

FLORJAN HRASTAR z Vrha pri Pahi 12

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in sodelavcem za izraze sožalja, podarjeno cvetje, sveče, darovane svete maše in vsem, ki ste pokojnega spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi duhovniku za lepo opravljen obred, pevcom in pogrebni službi.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, babice, prababice, tete, tašče in botre, aktivistke OF in delegatke ustanovnega kongresa AFŽ v Dobrniču

FRANČIŠKE FRANKO iz Hrastja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, pokojni darovali cvetje in jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Še posebej zahvala kolektivu Dolenjskih pekarn, OOZB Oreovica, Šentjernej in Brusnice, šentjernejski godbi in oktetu, vojnim veteranom Slovenije, Društvu upokojencev Šentjernej ter ge. Justi Faragona in Jožetu Hribarju za poslovilne besede.

Vsi njeni

• Na svetu obstaja eno samo resnično trpljenje - muka nemirne vesti. (Ivo Andrič)

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

• 068/323-193

mobil: 0609/625-585

0609/615-239

delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo. Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje -
tvoje je bilo življenje.
Zdaj boš v grobu mirno spala,
a v naših srčih boš ostala.

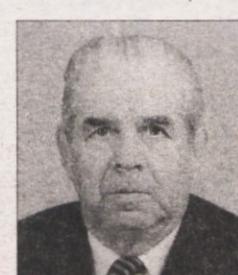
V 93. letu starosti nas je zapustila naša mama, babica, prababica, teta, tašča

MARIJA BEVC roj. Kodela

iz Straže 14 pri Šentrupertu

Iskreno se zahvaljujemo za pomoč v težkih trenutkih, za izraze sožalja, podarjeno cvetje, sveče in svete maše. Posebna zahvala sosedom Breznikarjevim, gospodu župniku iz Šentrupertu, pevkemu zboru, govornici ge. Malci ter pogrebni službi Novak. Vsakemu posebej še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in brata

ALOJZA VOJETA - ALVOTA

iz Dolenjskih Toplice, Gregorčeva 41

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem za izražena pisna in ustna sožalja ter za podarjeno cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala Gasilskemu društvu Dolenjske Toplice in govorniku za prisrčno izrečene besede. Iskrena hvala!

Vsi njegovi
Ljubljana, 15.12.1999

ZAHVALA

Ko sem še živila
ljubila sem vas vse,
zdaj, ko me več ni,
ljubite me v spominu vi.

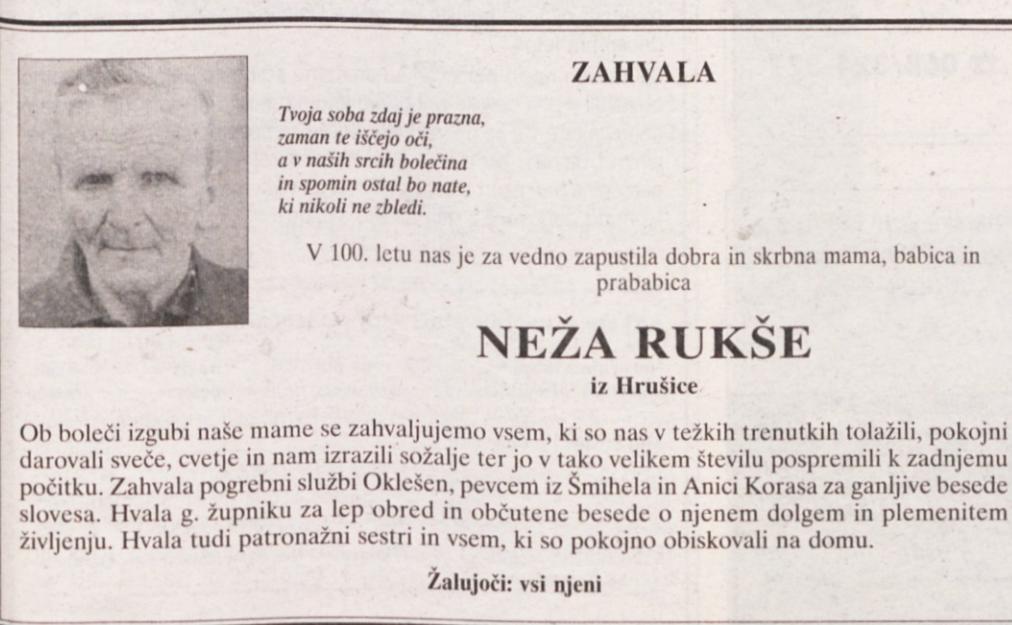
V 87. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in teta

ANGELA BOBNAR

iz Obrha 6, Dolenjske Toplice

Ob izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vsem vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrazili sožalje, pokojni darovali vence, cvetje, sveče in svete maše ter jo pospremili na zadnji poti. Še posebno se zahvaljujemo patronažni sestri Jelki Pirc za dolgoletne obiske, govorniku Antonu Romu za besede slovesa, pevcom iz Šmihela, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pogrebni službi Oklešen in ostalim posameznikom, ki smo jih morda pozabili omeniti. Vsem še enkrat hvala.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Tvoja soba zdaj je prazna,
zaman te iščejo oči,
a na naših srčih bolečina
in spomin ostal bo nate,
ki nikoli ne zbledi.

V 100. letu nas je za vedno zapustila dobra in skrbna mama, babica in prababica

NEŽA RUKŠE iz Hrušice

Ob boleči izgubi naše mame se zahvaljujemo vsem, ki so nas v težkih trenutkih tolažili, pokojni darovali sveče, cvetje in nam izrazili sožalje ter jo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Zahvala pogrebni službi Oklešen, pevcom iz Šmihela in Anici Korasa za ganljive besede slovesa. Hvala g. župniku za lep obred in občutene besede o njenem dolgem in plemenitem življenju. Hvala tudi patronažni sestri in vsem, ki so pokojno obiskovali na domu.

Žalujoči: vsi njeni

Sporočamo žalostno vest, da je umrla

MARIJA KLEMENČIČ

upokojena upravnica Pošte Velika Loka

Od nje smo se poslovili v sredo, 15.12.1999, na pokopališču v Šentlovrencu.

Pošta Slovenije, d.o.o., poslovna enota Novo mesto

tedenski koledar

Četrtek, 23. decembra - Viktorija
Petek, 24. decembra - Eva
Sobota, 25. decembra - božič
Nedelja, 26. decembra - Štefan,
dan samostojnosti
Ponedeljek, 27. decembra - Janez
Torek, 28. decembra - Živko
Sreda, 29. decembra - David
LUNINE MENE
29. decembra ob 15.04 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: 23. in 24.12. (ob 18. uri) ter
od 25. do 30.12. (ob 18. in 20. uri) grozljivi
film Hiša strohov. 23. in 24.12. (ob 20. uri)
kriminalni film Lulu na mostu. Od 27. do
30.12. (ob 16.30) risani film Tarzan.

ČRNOMELJ: 24.12. (ob 20. uri) film
Onstran tišine. 25.12. (ob 18. in 20. uri)
komedija Inšpektor Gadget.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 25. decembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 8. do 20. ure: Blagovnica Žabja vas
- od 7. do 19. ure: Market Drska
- od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska
- od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku
- od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma
- od 7. do 20. ure: trgovina Tina, Šegova ulica
- od 7. do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. do 20. ure: trgovina Tina, Šegova ulica
- od 7. do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica
- od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel
- od 8. do 21. ure: trgovina Žepak, Ragovska
- od 7. ure do 14.30: market Maja, Bučna vas
- od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas
- od 7. do 20. ure: samopostežba Azalea, Brusnice
- od 8. do 17. ure: trgovina Brat, Smolenja vas
- od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas
- od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas
- od 8. do 20. ure: market Perko, Šentperter
- od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas
- od 6.30 do 17. ure: market Marks, Mestne nijke
- od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- Brežice: do 13. ure: Market
- Uršna selja: od 8. do 16. ure: Urška
- Šentjernej: od 7. do 17. ure: Market Šentjernej
- od 7. do 18. ure: trgovina Na Gorici, Gor Vrholje

V nedeljo, 26. decembra, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 8. do 12. ure: Mercator Center Cikava
- od 8. do 11. ure: Samopostežba Glavni trg, Market Kandija, Samopostežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Ragovska, Market Drska, Market

Dolenjski list poslej v novih prostorih

Uredništvo in uprava Dolenjskega lista sta se konec prejšnjega tedna spet preselila, od zgodnjih sedemdesetih let že šestič, a tokrat najbrž zadnjic. Poslej bo časopis namreč nastajal v prostorih, ki so po skoraj 50 letih prvikrat last Dolenjskega lista.

In kje nas najdete? Naš novi naslov je:

Germova 4, 8000 Novo mesto

S preselitvijo v nove prostore so se zaradi prehoda na ISDN telefonski priključki spremeniile tudi telefonske številke. Novinarje zdaj lahko pokličete neposredno, glavna številka Dolenjskega lista je 068/39 30 500, faks pa nam lahko pošljete na številko 068/39 30 540.

DOLENJSKI LIST

Izdajatelj: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
Uredništvo: Jozica Dornič (v.d. odgovorne urednice), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovsek-Sveti, Martin Lazar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar

Izhaja ob četrtekih. Cena izvoda 210 tolarjev; naročnina za 13 izvodov v 4. trimesecu 2.574 tolarjev, za upokojence 2.314 tolarjev, za pravne osebe 5.148 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izvoda oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu. Oglas: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglasi pravnih oseb) 2.800 tolarjev (v barvi 3.000 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 6.000 tolarjev); za razpis 3.300 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 190 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.

Žiro račun pri Agenciji za plačilni promet v Novem mestu: 52100-601-59881. Transakcijski račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto: 970-7100-4405/9.

Naslov: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova 4, p.p. 212. Telefoni: uprava 068/39 30 500, v.d. odgovorne urednice 39 30 528, propagandna služba 39 30 514, naročniška služba 39 30 508 in 39 30 510, mali oglasi in osmrtnice 39 30 512, računovodstvo 39 30 504 in 39 30 506.

Telefaks: (068) 39 30 540.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vracamo.

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.

Male oglase sprejemamo na telefonsko številko

068/39 30 512

KMETIJSKI STROJI

FREZO GOLDONI, 14 KM, kupim. ☎
(068)83-749. 4046

OBRACALNIK SENTAL 220, zgrabljalnik
330, pajka na 4 vretena, 330 cm in prašiča,
150 kg, prodam. ☎ (068)78-618 ali (041)828-880. 4051

KUPIM

ODKUP smrekove hlodovine. Plačilo takoj!
☎ (041)622-700, Andrej. 3992

MOTORNA VOZILA

PEUGEOT boxer 2.5, letnik 1996, ugodno
prodam. ☎ (069)643-572. 4057

R 5 CAMPUS, letnik 1993, 3V, 78.000 km,
registriran do 2/2000, nujno prodam. ☎
(068)326-624 ali (041)55-77-31. 4058

LANTO VAGON 1.8, letnik 1998, registrirano
do 7/2000, prodam. ☎ (041)739-148 ali
(068)65-316. 4066

R 5 FIVE, letnik 1995, 55.000 km, registriran
do 4/2000, rdeč, 3V, prodam za 630.000
SIT. ☎ (068)24-370, popoldan. 4073

GOLF TDI, letnik 1996, klima, 5V, prodam.
☎ (041)358-553. 4074

R 5 CAMPUS, letnik 1993, kovinske barve,
registriran do 10/2000, prodam. ☎ (041)720-038.
4075

POSEST

PARCELI, pašnik in gozd, v bližini vaš
Šentjoš in Hrib, prodam. ☎ (068)47-773.

ISTRSKO vrsto hišo v Pučah, 12 km iz Kopra,
obnovljeno, delno opremljeno, v izmeri
100 m² in 500 m² dvorišča, prodam za 170.000
DEM oz. po dogovoru. ☎ (068) 75-122.

PREKLICI

MAJDA ŽVAN, Maksa Heningmana 2, Dolenske Toplice, opozarjajo vse, da nisem
plačnik dolgov, ki jih ima ali jih namerava
narediti moj mož Slavko Žvan iz Dolenskih
Toplic, Maksa Heningmana 2. 4053

PRODAM

KAMEN, pohorski škriljavec, naraven,
različnih barv in debelin, prodajamo. Nudimo
polaganje kamna in prevoz. ☎ in fax:
(063)754-003 ali (041)621-478. 3748

LES, stenski opaž, bruna, ostrešje, late, talni
pod, rezan les prodajamo. Nudimo prevoz!
☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478.

OPAŽ, smrekov, stropni ali talni, in zaključne
letve, suhe, prve ali druge klase, prodam.
Dostava brezplačna! ☎ (063)451-082. 3780

SNEŽNE ROLBE za motokultivatorje in
elektroaggregate, primerne za zidanice, 220 W
(različnih moči), ugodno prodam. Možna
dostava! ☎ (061)563-9320. 4048

NOVO PEČ za CK, na drva, z bojlerjem, in
vino cviček prodam. ☎ (068)45-542. 4049

SINTHESYZER, 100 ritmov, 100 tonov, 4
oktave, stojalo, kovček, ugodno prodam. ☎
(041)230-393. 4061

PANCERJE št. 39 ugodno prodam. ☎
(041)230-393. 4062

PREKAJENO PURANJE MESO, po kosih,
prekajen domač špeh in očiščene piščance
prodajamo. Dostava na dom. ☎ (068)84-097
ali (041)876-091. 4072

VINO cviček prodam. ☎ (068)42-623, Valter
Zožic, Tropolje 14, Šentjernej. 4076

RAZNO

POKONJINSKE BONE, delnice vseh skladov in podjetij lahko prodaje preko Borzno-
poslovnih hiš Međešek Pušnik v Mercator Centru Novo mesto. ☎ (068)393-0262.

POPRAVLJAMO vse vrste motokultivatorjev
in kosiščki. Imamo nove in rabljene motorje.
☎ (061)563-9320. 4047

LOKAL, 22 m², na Novem trgu v Novem
mestu, z menjalnicami ali brez, oddam. ☎
(068)371-590. 4054

PRIPRAVLJAMO SILVESTROVANJE v
domu na Gradi nad Ribnico. ☎ (061)789-
533 ali (041)828-986, ga. Ivanka. 4055

POSLOVNE PROSTORE, cca 110 m², primere
za pisarne, predstavništvo, mirno obrt,
trgovino, atraktivna lokacija (Kandija - Grm),
lastno parkirišče, oddam v najem. Možna
kasnejša prodaja. ☎ (041) ali (0609) 619-625.

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.

Oglas: Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglasi pravnih oseb) 2.800 tolarjev (v barvi 3.000 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 6.000 tolarjev); za razpis 3.300 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 190 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.

Žiro račun pri Agenciji za plačilni promet v Novem mestu: 52100-601-59881. Transakcijski račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto: 970-7100-4405/9.

Naslov: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova 4, p.p. 212.

Telefoni: uprava 068/39 30 500, v.d. odgovorne urednice 39 30 528,

propagandna služba 39 30 514, naročniška služba 39 30 508 in 39 30 510,

mali oglasi in osmrtnice 39 30 512, računovodstvo 39 30 504 in 39 30 506.

Telefaks: (068) 39 30 540.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si

Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vracamo.

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.

AVTO prodaja vozil

mehanika
kleparstvo
ličarstvo

Vsem strankam in poslovnim partnerjem
želimo
zdravo in srečno leto 2000.
Sredstva za novoletna poslovna darila smo
nakazali v humanitarne namene.

SUZUKI

V NOVEM MESTU vzamem v najem garažo, ne v zasebni hiši. ☎ (068)89-522. 4068

NOVI TRG, oddam ali prodam vpeljano trgovino, 50 m², primerno za gostinski lokal. ☎
(041)208-773. 4073

SLUŽBO DOBI

V NOVIH POSLOVNOSTIH prostorih zaposlimo
avtoelek

Vesel božič
in srečo
v letu 2000
želimo
vsem gostom
in poslovnim
sodelavcem!

FITNESS - SOLARIS - MASAŽA

Vorančeva ulica 1
(Regrške košenice)

Novo mesto

Tel.: 068/322-827

Vse obiskovalce šentjernejskega sejma obveščamo, da bo šentjernejski sejem zaradi božičnih praznikov prestavljen iz sobote, 25.12.1999 na petek, 24.12.1999. Vsem želimo vesele božične praznike, veliko sreče in uspehov v novem letu 2000 in vas obenem prisrčno vabimo na sejem.

Organizator sejma
SIGRA, d.o.o.

LERAN, d.o.o.

Novo mesto
Lebanova 24
tel./fax: 068/322-282
tel.: 068/342-470
mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

- **HIŠE:** v Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Meniški vasi, Šmarjeških Toplicah, Malem Vrhu pri Brežicah, Orešju, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhpolju, Dol. Brezovici, Škocjanu, Bučki, Dol. Ponikvah, Ljubljani, Domžalah, Cerovem Logu, Trebnjem (okolica);
- **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi;
- **VIKENDE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabriju, na Šutenskem hribu pri Podbočju, Tolstem Vrhu, Novi gori nad Stražo, v Karteljevem (Poljane), na Trški gori, Ruperčvrhu.
- **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrhu pri Šentjerneju, Grobljah pri Šentjerneju, Šmarjeških Toplicah, Novem mestu;
- **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), Črnomlju (picerija, diskoteka), Žužemberku;
- **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Orešju, na območju Bele krajine;
- **NAJEM:** oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu.

Oglasite na sedež podjetja ali nas pokličite.

Verjemite ali ne...

Krvavec 104,5 Kum 105,9

na 88,9 in 95,9 MHz

107,5 MHz UKV

Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

z Rozmanove v Novem mestu
vošči vsem gostom in poslovnim sodelavcem veselle božične praznike in uspešno 2000. leto!

94,6 MHz

Zasebna zobna ordinacija Kulaševič Siniša, dr. stom. Šentrupert želi vsem svojim pacientom vesel božič in srečno novo leto.

Prvi dolenski radio

103,0 MHz

vošči vesel božič in srečo v letu 2000.

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO
vošči veselle božične praznike in uspešno leto 2000 vsem svojim strankam in poslovnim partnerjem!

Gostilna in prenočišča
BRUNSKOLE
na Hrastu
068/50-125

Vošči vesel božič in srečo v letu 2000.
Vsem gostom in poslovnim sodelavcem voščimo vesel božič in srečno 2000. leto!

Republika Slovenija
UPRAVNA ENOTA NOVO MESTO
Novo mesto, Seidlova c. 1
8000 NOVO MESTO

Upravna enota Novo mesto, Oddelek za okolje in prostor, v skladu s 4. odstavkom 60. člena Zakona o varstvu okolja (Ur. I. RS, št. 32/93 in 1/96) v postopku izdaje lokacijskega dovoljenja za gradnjo bencinskega servisa Bršljin v Novem mestu, investitorja PETROLA, Slovenske naftne družbe, d.d., Ljubljana, Dunajska cesta 50, s tem obvestilom

OBVEŠČA JAVNOST

I.

Investitor PETROLU, Slovenski naftni družbi, d.d., Ljubljana, Dunajska cesta 50, je Upravna enota Novo mesto izdala lokacijsko dovoljenje za gradnjo bencinskega servisa Bršljin v Novem mestu na zemljišču parc. št. 183/2, 183/5, 182, 196/8, 196/22, 177 - del, 179 in 252, k.o. Novo mesto, pod št. 351-03-331/99 z dne 25.11.1999.

II.

V skladu z 2. odstavkom 59. člena Zakona o varstvu okolja (Ur. I. RS, št. 32/93 in 1/96) je Ministrstvo za okolje in prostor, Uprava RS za varstvo narave, Ljubljana, Vojková 1b, izdal okoljevarstveno soglasje pod št. 354-05-61/99 z dne 16.8.1999.

Obratovitev:

Investitor Petrol, Slovenska naftna družba, d.d., Ljubljana, Dunajska cesta 50, je vložil pri Upravni enoti Novo mesto zahtevek za izdajo lokacijskega dovoljenja za gradnjo bencinskega servisa Bršljin v Novem mestu.

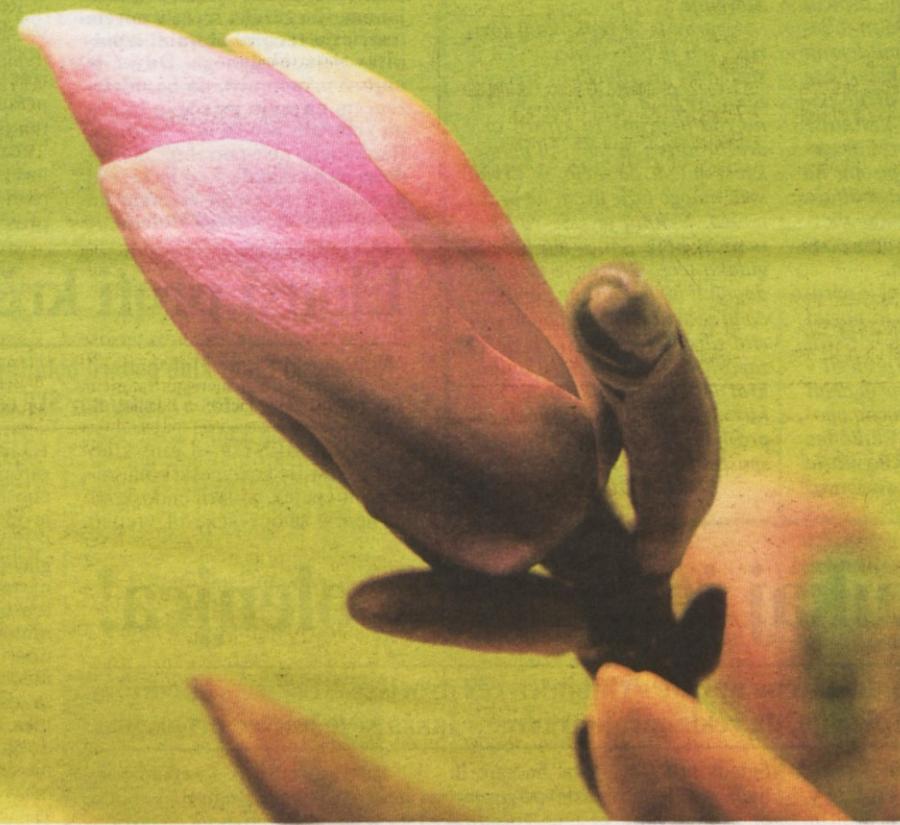
V skladu z 2. odstavkom 60. člena Zakona o varstvu okolja je Upravna enota Novo mesto z javnim naznanim z dne 17.6.1999 pozvala krajane Novega mesta, da podajo pismene pripombe in da se udeležijo javne obravnave in zaslisanja nosilca posega v okolje.

V času javne predstavitve, ki je trajala od 21.6.1999 do 5.7.1999, upravni organ ni prejel pismenih pripomb in predlogov.

Javna obravnava osnutka lokacijskega dovoljenja in poročila o vplivih na okolje je bila organizirana 1.7.1999. Nanjo ni bilo odziva javnosti.

Upravna enota je ugotovila, da je investitor predložil vso predpisano dokumentacijo in da je bilo pridobljeno okoljevarstveno soglasje, zato je na podlagi 1. odstavka 54. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. I. SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/95 ter Ur. I. RS, št. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93) izdala lokacijsko odločbo.

Odlíčno! Depozit za 5

Če imate sredstva, ki jih dlje časa ne nameravate uporabit, bo depozit za 5 kot naročen. Še posebej, če denarja ne želite vezati nepreklicno za daljši čas. Odslej je namreč mogoče vezati depozit za pet let, ki pa ga lahko prekinete že po prvem letu varčevanja, če boste denar potrebovali.

Sicer pa vas bo zelo mikalo, da bi z varčevanjem nadaljevali. Zakaj? Zato, ker se po izteku drugega leta vezave obrestna mera vsako leto poveča za toliko, da se splača varčevati vseh pet let. Da, varčevanje je lahko odlična naložba. Stopite do našega bančnega okanca, vprašajte za depozit za 5 in - vzmete zalet.

ljubljanska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Podružnica Novo mesto

VSEM BRALCEM DOLENJSKEGA LISTA

ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER SREČNO IN

USPEŠNO LETO

2000

PORTRET TEGA TEDNA

Ivan Krajnc

Kot sam pravi, je bil pred letom 1977 gospod: s krvato in z delovnim časom, ki se je začel in končal ob določeni uri, pa vendar ga je njegova nemirna narava vzpodbudila, da je zagrabil priložnost in čez noč skočil v obrtniške vode. Zdaj mu ni žal, čeprav takrat ni vedel, kaj vse ga še čaka. Tako si je sam izpolnil svojo veliko željo, da bi imel orodje, vzel kos lesa in ga odrezal. Ivan Krajnc se je izšolan in do odhoda k vojakom tudi delal kot mizar. Njegovi rojaki Novomeščani že pozno zgodbe o njegovem službovanju z modrimi čeladami na Sinaju, pred krtkim pa so v oddaji Res je! zanje slišali tudi drugi.

Na kratko povedano, Ivan Krajnc je bil že od mladosti vedno zraven, če se je kje kaj dogajalo ali kam šlo. Poskusil se je v delovnih brigadah, se trudil v mladinskih organizacijah, dolga leta sodeloval v novomeškem amaterskem gledališču in od leta 1957 do 1959 igrал kitaro pri ansamblu Lojzeta Slaka. "Nikoli mi ni bilo žal, če smo uščili kako vragolj, tako, ki ni nikomur škodila. Za takimi dejanji ostanejo lepi spomin, ki te, ko te življene najbolj tepe, držijo po konci," pravi Krajnc. Vesto se drži pravila: Če le moreš drugemu pomagaj, nikoli pa mu ne škodi! Zaradi tega vzpodbuja humanitarne akcije obrtne zbornice, ki dobivajo vse večjo podporo tudi pri obrtnikih.

Po odsluženi vojaščini je opravil železničarsko šolo in postal prometnik. Kot mnogi v tistih časih se je za tri leta prelevil v gastarbajterja in v Nemčiji delal kot mizar, da bi si finančno opomogel. Pravi, da mu še danes pridejo prav izkušnje, ki jih je dobil, ko je sedem let služboval

kot tajnik ribiške družine. Za predsednika Območne obrtnice Novo mesto se ni posebej potegoval, bolj bi lahko rekli, da so ga "porinili" v godijo posebne vrste. Zbornica pred 18 leti še ni bila tako strokovno in profesionalno organizirana, zato je bilo dela veliko. Bil pa je tudi čas, ko se je družba odpiral do obrtnikov in se dalo z organiziranim nastopom marsikaj doseči.

Nepoklicna funkcija je precej nevhaležna zadeva, saj je dela veliko, oči obrtnikov pa so s pričakovanjem venomer uprele v predsednika. "Ko grem na sestanek, nič ne zasluzim, drugi pa medtem delajo", pravi naš sogovornik in pristavi, da tudi sam tega ne bi zmogel, če ne bi imel v delavnici sina.

V začetku obrtniške poti je imel nekaj ročnega orodja, ki mu je omogočalo montažo stavbnega pohištva, sčasoma pa se je terena naveličal in si zgradil lastno delavnico. V njej je zdaj 12 zaposlenih, ki delajo za znanega kupca, slovenjegraško Novo opremo. Čeprav je obrtnik že več kot dve desetletji, se mu zdi, da je zadnja tri leta najteže poslovati, saj je konkurenca huda, cene nizke, kupna moč pa pada. Beseda obrtnik po njegovem še nosi nekaj negativnega prizvoka. "To je tisti, ki ima avto in hišo, pravijo, ne vidijo pa, da je to človek, ki dela. Za obrtnika je treba imeti pogum in veliko znanja ne samo v poklicu, ampak tudi širše. Država še kar naprej sprejema zakone, ki samostojne podjetnike obravnavajo drugače," pravi Krajnc, ki je na tekočem z dogajanjem tudi zato, ker je že dva mandata član upravnega odbora Obrtne zbornice Slovenije.

Čeprav je le redkokdaj lovil rible, mu je bilo najlepše, ko je služboval pri ribičih in srečeval zanimive ljudi, tudi tuje. Še vedno rad poprime za kitaro in v družbi zaigra in zelo rad potuje, ker se mu zdi, da se človek, ki vidi svet, mnogo lažje uvrsti na pravo mesto. Nekdaj je zelo rad kaj napisal in še danes mu beseda gladko teče. Čeprav je nedavno dopolnil 60 let, niti ne pomiclja, da bi se ustavil, preden bo to storilo zdravje. Vedno si bo našel zaposlitev, kot je to storil toliko-krat doslej. Življene namreč prehitro mineva, da bi ga smeli zapravljati. Ivan Krajnc ga doslej ni spuščal iz rok.

BREDA DUŠIĆ GORNIK

Volk na Gornjih Lazah

Hotel vdreti v Humekov ovčji hlev in zadavil psa

GORNJE LAZE - V nedeljo zgodaj zjutraj, med tretjo in četredo uro, je volk zadavil psa na domačiji Humekovih na Gornjih Lazah. "Volk je očitno hotel priti do ovc," zgrožen pripoveduje gospodar Franc Humek. Humekovi imajo okoli 100 ovac. "Volk je hotel vdreti v ovčji hlev, ki ga je čeval naš pes Reks. Pes ovčar, ki je bil prizvan na dolgi verigi, se je očitno spopadel z njim, a ga je še enkrat težji volk hitro zadavil." Po Humekovi oceni je imel volk kakih 60 kg. Na vso moč so lajali tudi psi pri hiši. Humek je vstal, stekel ven in le še videl, kako se je volk umikal proti gozdru. "Šel je čisto naravnost, kot bi bil v službi na katastru," se posali, "ne kot pes, ki gre sem in tja." Humek pravi, da je volka sicer že slišal, videl pa ga prej še ni. Da je bil pri Humekovi res volk, je po pregledu sledi potrdil tudi lovec Matija Zamida z Uršnih sel.

A. B.

SREČNO NA TRGU

Po vzoru večjih mest bodo lahko letos prvič pričakali novo leto na prostem, in sicer na Trgu svobode, tudi Metličani. Za prijetno razpoloženje bosta skrbela ansambel Evergreen ter mama Manka, oponoča pa bodo prepustili mikrofon metliškemu županu Slavku Dragovanu. Ta bo zbrani množici - da bo na trgu veliko ljudi, namreč ne dvomi pripravljavec fešte Rudi Vlašič - nazdravil kranjom, jim zaželel srečo v novem tisočletju ter jim obljudil izpolnitve neizpolnjene. Odveč je najbrž pripomniti, da bo udeležencem na voljo jedala in piča po zmernih cenah in v izobilju. Rezervacije niso potrebne, dobrodošel pa bo vsakdo, ki si bo zaželel družbo v veselega vzdobja na zadnji dan dvajsetega stoletja.

Čeprav je le redkokdaj lovil rible, mu je bilo najlepše, ko je služboval pri ribičih in srečeval zanimive ljudi, tudi tuje. Še vedno rad poprime za kitaro in v družbi zaigra in zelo rad potuje, ker se mu zdi, da se človek, ki vidi svet, mnogo lažje uvrsti na pravo mesto. Nekdaj je zelo rad kaj napisal in še danes mu beseda gladko teče. Čeprav je nedavno dopolnil 60 let, niti ne pomiclja, da bi se ustavil, preden bo to storilo zdravje. Vedno si bo našel zaposlitev, kot je to storil toliko-krat doslej. Življene namreč prehitro mineva, da bi ga smeli zapravljati. Ivan Krajnc ga doslej ni spuščal iz rok.

NOVO MESTO - Lions klub Novo mesto je novomeški bolnišnici zadnji petek podaril endoskopski aparat za operacije žil, vreden

Rezkin božični kruh z jaslicami

Rezka Jaklič iz Črnomlja je še ena redkih, ki zna narediti božičnik - Lepa navada, ki morda tudi po njeni zaslugi ne bo zašla v pozabo - Spretnost kljub devetim križem

ČRНОМЕЛJ - V času adventa, božiča pa vse do treh kraljev je bilo nekdaj pri nas obilo lepih običajev, a so žal nekateri že zašli v pozabovo, drugi pa so se ohranili le še v spominu starejših ljudi. Bog ve, če bi zlasti mlajši še vedeli, kakšen je kruh, imenovan božičnik, če ga ne bi vztrajno vsako leto pred božičem delala Rezka Jaklič iz Črnomlja.

J.

Jakličeva Rezka se spominja, da so doma na Vranovičih dan pred božičem spekli tri hlebe kruha in druge dobre, ki so jih skupaj s semenom, ključem in nekaterimi drugimi drobnarjami na božični večer dali na mizo in blagoslovili. Enako so storili na staro leto in večer pred tremi kralji, le da je bil vsakič hlebec kruha manj. "Na svete tri kralje zjutraj smo začeli rezati božičnik, ki je bil na mizi za vse tri božiče, torej za božič, novo leto in tri kralje. Vsak je dobil kruha, tudi živilna," se spominja.

J.

Božičnik pa se od ostalih hlebov ni razlikoval le po tem, da je stal cel vse praznike, temveč predvsem po figuricah, ki so ga krasile. Šlo je namreč za jaslice v malem. "Kruh smo pekli na badnjak zjutraj, figurice iz testa, narejenega iz moke in jajc, pa že nekaj dni prej, saj so se morale dobro posusiti," pripoveduje Rezka. Pri okrajevanju božičnika so gospodinje sprostile svojo domisljijo. Jakličeva je bila zelo spretna, imela pa je tudi kanček umetniške žilice, tako da je naredila sveto družino, ptičke, drevesa. Nekatera pa so iz testa izdelale celo osličke. Figurice so postavile na hlebec kruha in dale v peč. Čeprav so bile figurice trde, so jih otroci, ki so razrezali božičnik, vseeno počasi razapljal v ustih in jih použili.

J.

Rezka se je naučila da izdelovati figurice še kot majhna deklka. Kot dekle jih nekaj let ni izdelovala, ko pa se je leta 1933 primožila v Črnomelj, je božičnik pekla vsako leto, vse do danes. "Včasih sem naredila enega, le za našo družino. A danes, ko ga gospodinje ne pečejo več, me mnogi prosijo, naj jim ga naredim. Tako

J.

Rezka in božičniki

REZKA IN BOŽIČNIKI - Rezka Jaklič s svojimi božičniki, ki jih je naredila s potrežljivostjo, natančnostjo in ljubezno. Da naredi figurice za en božičnik, potrebuje ves popoldan, prav toliko pa, da z njimi okrasi hlebek. (Foto: M. B.-J.)

Lionsi proti krčnim žilam

Novomeški Lions klub podaril bolnišnici endoskopski aparat za operacijo žil - Letos 57 milijonov SIT od sponzorjev in donatorjev

1,3 milijona tolarjev. "S tem aparatom bomo lahko posle veliko enostavnejše, hitreje in učinkoviteje opravili sicer dokaj zapleteno in težko operacijo krčnih žil, in to pri glavnem zapletu pri krčnih žilah - nastanku razjede goleni. Poseg s tem aparatom trajata le približno 20 minut," je na priložnosti slovensnosti ob prevzemu endoskopa med drugim povedal Jože Steklasa, dr. med., namestnik predstojnika kirurskega oddelka. "Ta endoskopska operacija je namenjena samo za te komplikirane primere, ne more pa nadomestiti klasične operacije krčnih žil."

Odsek za žilno kirurgijo v novomeški bolnišnici deluje od leta 1972, ustanovil ga je in ga ves čas vodi prim. Željko Ostojič, dr. med. Na odseku je 28 postelj, ki jih delijo z odsekom za plastično kirurgijo. V lanskem letu so opravili 83 večjih operacij na arterijah in kar 599 na venah. Po operacijah na arterijah so tretja največja bolnišnica v Sloveniji, po operacijah na venah pa prva.

Sicer pa bo po besedah direktorce Mire Retelj bolnišnica leta zaključila pozitivno in ob 100-odstotni realizaciji delovnega programa. "Želimo doseči slovesno strokovno in poslovno odlične ter uporabikom in zaposlenim prijazne bolnišnice," pravi Reteljeva.

Zakup opreme in medicinskih aparatov so letos porabili dobrih 154 milijonov tolarjev, od tega je bilo blizu 57 milijonov tolarjev sponzorskega in donatorskega denarja. V naslednjem letu pa od večjih stvari, ki jih bodo financirali z lastnim denarjem in prispevki donatorjev ter sponzorjev, načrtujejo dokončanje prenove otroškega oddelka, prenovo dermatoloskega oddelka za preselitev travmatološkega odseka ter izgradnjo novega dializnega oddelka.

"Pripravljeni smo tudi na nadaljevanje del v novi porodnišnici, kjer je še okoli 3.500 m² nedokončanih površin. Za to veliko investicijo pa potrebujemo sredstva države in denar od prodaje stare porodnišnice," je še povedala direktorka.

I. V.

STO LOVSKIH NABOJEV

OBREŽJE - Med mejno kontrolo je policist v avtu hrvaškega državljanina S. P. 12. decembra našel sto lovskih nabojev. Strelivo so kršitelju zasegli.

DOLENJSKI LIST

24. decembra 1992

Zadnja katrica za Rdeči križ

Na manjši slovensosti v proizvodnih prostorih Revoza je generalni direktor Revoza Bernard Coursat v pondeljek, 21. decembra, Rdečemu križu Slovenije izročil zadnji R4, priljubljeno katrico, ki je prišla z Revozovega tekočega traku. Tako se je v Novem mestu končala proizvodnja teh avtomobilov, ki so se tekočega traku prihajali skoraj 20 let. Proizvodnja katric je namreč v takratni IMV stekla leta 1973, v tem času so jih naredili kar 575.885, od tega so jih na domaćem trgu prodali blizu 247.000.

Plače na ravni republiških

Povprečni mesečni neto osebni dohodki so v novomeški občini v septembetu znašali 34.537 tolarjev, v gospodarstvu 32.848, v negosподarstvu pa 41.808 tolarjev. Bili so na ravni republiškega povprečja. Najvišje povprečje plač je bilo v financah in drugih poslovnih storitvah (52.687 SIT), najnižje pa v obrti (25.881 SIT). V občini je bilo v tem času zaposlenih 23.209 delavcev, brezposelnost pa je narasla na 2.481 ljudi.

Polovičen tržni delež

Izeka se drugo leto razdelitve slovenskega zavarovalništva na več konkurenčnih zavarovalnic in tudi poslovanja novomeške enote Zavarovalnice Triglav. Z doseženimi poslovnimi rezultati v teh dveh letih so v novomeškem Triglavu povsem zadovoljni.

Okraskov pa nikjer

Še malo, pa bo božič in potem novo leto, vendar v Trebnjem teden pred božičem še ni bilo cutiti praznikov. Medtem ko sta Novo mesto in Ljubljana že od Miklavža vsa okrašena in v lučkah, je Trebnje še naprej obdan v sivino, celo izložbe trgovin so prej puste kot pa živahno predpraznično obarvane.

Novi imeni za dve vasi ob meji?

Krajani vasi Bregansko selo in Nova vas pri Bregani so sprožili predlog, da bi se z odlokom spremenili imeni njihovih naselij. Prepričani so nameč, da po uveljavitvi slovenske samostojnosti ni več sprejemljivo, da bi dve naselji ob meji obdržali ime Bregane, ki je kraj v sosednji državi. Menijo, da bi kraja morali poimenovati tako, da bi poudarili, da ležita v Sloveniji.

Betlehemska luč

Tako kot lansko leto je tudi letos k nam prišla betlehemska luč. Akcijo z imenom Luč miru je leta 1986 začela avstrijska televizija. Izbrani otrok iz Gornje Avstrije malo pred božičem odpotuje v Betlehem, rojstni kraj Jezusa Kristusa, in tam v Jamu rojstva prižge svečko.